

**Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare**

2

**Interviu acordat de Viorel
Dandara, președintele
Uniunii Asiguratorilor
din Moldova**

4

**Piața imobiliară –
reflecția economiei
moldovenești**

6

Doing Business spulberă avântul autorităților de îmbunătățire a mediului de afaceri Republica Moldova a pierdut două poziții în clasamentul Băncii Mondiale

*Republica Moldova în
raportul Doing Business
2013 s-a clasat pe locul 83
comparativ cu 81, anterior,
într-un top de 185 de țări.
Experții consideră că
pierderea a două poziții
trebuie să dea de gândit
autorităților pentru că
situația nu e atât de bună.*

Raportul Băncii Mondiale constată că Republica Moldova a operat modificări la legea privind societățile pe acțiuni și acum acționarii se pot adresa în instanța de judecată în cazul în care le sunt lezate interesele. Totodată, a fost redus impozitul pe dividende de la 6% de la 15% și impozitul de la sursă altul decât cel pentru dividende de la 12% de la 15% cât era anterior. Pe lângă aceasta, autoritățile au introdus o nouă taxă pentru micii antreprenori care este de 3% din activitatea operațională.

La procedura de insolvență se constată anumite progrese printre care majorarea duratei de reorganizare a întreprinderii și revizuirea procedurii de intrare în insolvență.

Republica Moldova în raportul Doing Business este devansată de statul Vanuatu care ocupă locul 80, Sri Lanka – 81 și Kuweit – 82, în timp ce este înaintea Croației, Albaniei și Serbiei cărora le-au revenit locurile 84, 85 și respectiv 86. La nivel regional, țara noastră a fost devansată de

România care s-a clasat pe locul 72 în clasamentul Doing Business și Belarus – 58, în timp ce s-a plasat înaintea Federației Ruse căreia i-a revenit locul 112, iar Ucrainei – 137.

OPINII

Alexandru Fala, expert economic: **“Chiar dacă Republica Moldova înregistrează anumite carențe pe anumiți indicatori,**

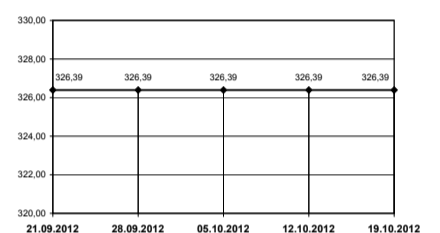
oricum sunt poziții unde țara noastră are performanțe.

Raportul Doing Business este mai mult unul relativ. Chiar dacă Republica

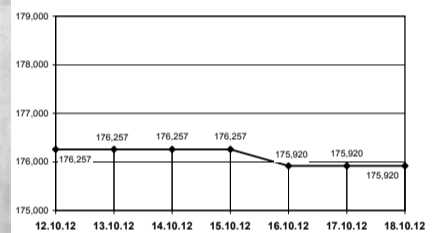
Continuare în pag. 5.

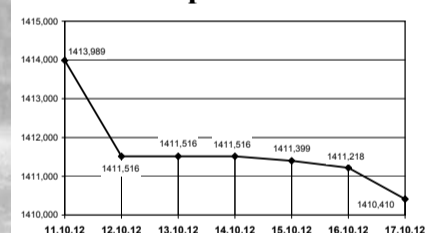
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar 24.10.2012

Valuta	Rata	Cursul
Euro	1	15.8855
Dolar S.U.A.	1	12.2145
Rubla rusească	1	0.3913
Hrivna ucraineană	1	1.4967
Leu românesc	1	3.4695

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul tranzacțiilor bursiere în perioada 15-19 octombrie 2012 a constituit 611,8 mii lei, cu 283 mii lei mai mult decât volumul săptămânii precedente. În total au fost înregistrate 26 tranzacții cu valorile mobiliare a 8 emitenți.

În Secția de Bază a bursei au avut loc 23 tranzacții în sumă de 606,3 mii lei. Prețul de piață al acțiunilor „Moldindconbank” s-a micșorat de la 114 până la 110 lei. Prețul acțiunilor companiei din Chișinău „Universcom” a crescut cu 1 leu și a constituit 16 lei.

În Secția Tranzacțiilor Directe prin intermediul licitațiilor cu strigare au fost realizate acțiunile întreprinderii „Bucuria” la prețul de 10 lei per acțiune.

În cadrul tranzacțiilor de vânzare a acțiunilor proprietate publică primăria s. Ivanovca Nouă raionul Cimișlia a vândut pachetul său de 0,27% din acțiunile „Micarnes” la prețul de 25 lei per acțiune.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere). Informații la telefonul: 022 27-76-36.

www.moldse.md

Bursa de Valori a Moldovei

În atenția acționarilor, Societăților pe Acțiuni și participanților profesioniști ai pieței financiare!

Ziarul Capital Market, în baza campaniei de abonare pentru anul 2013 desfășoară acțiunea „Abonează-te la ziarul Capital Market”.

Abonații vor primi o **reducere de 10 la sută** la publicarea raportului financiar și a informației privind desfășurarea adunării anuale a acționarilor.

Pe lângă aceasta, abonații ziarului vor putea, în calitate de bonus, să obțină informația despre anunțurile și dările de seamă ale Societăților pe Acțiuni publicate anterior în ziar.

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru instituții ce oferă servicii de tipografie. Tipografiile pot depune cereri până la 21 noiembrie.

Informații suplimentare la numărul de telefon: 022 227758.

FINACTIV CONSULTING
Licența CNPF RM, Nr.000071
EVALUAREA ACȚIUNILOR
Pentru reorganizarea (fuziune, dizmembrare, separare)

- pentru introducerea acțiunilor în calitate de aport în capitalul social;
- pentru răscumpărarea acțiunilor proprii;
- pentru oferta publică.

**022, 21-26-86(85),
fax: 022, 22-88-45,
069102380, 068270011**
MD2004, m.Chișinău, str.Columna,131
S.A. «FINACTIV-CONSULTING»

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Prima chestiune de pe ordinea de zi a ședinței din 19 octombrie 2012 a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a constituit-o hotărârea cu privire la rezultatele controlului tematic privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „BUSINESS CREDIT”, care prevede inițierea procedurii de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv al asociației în exercițiu până la data de 20.05.2012 și a contabilului – șef, retragerea confirmării din funcția de administratori ai A.E.Î. „BUSINESS CREDIT” a directorului executiv și a contabilului-șef în exercițiu până la data de 09.01.2012, interzicerea asociației acceptarea depunerilor de economii în condițiile în care ponderea împrumuturilor și dobânzilor aferente cu termen expirat mai mult de 30 de zile în total portofoliul de împrumuturi constituie peste 5,0 la sută și depunerile de economii depășesc valoarea dublă a rezervei instituționale. Totodată, se prescrie administratorilor A.E.Î. „BUSINESS CREDIT” întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control, asigurarea respectării necondiționate a prevederilor actelor legislative și normative și efectuarea în termen de 3 luni din data intrării în vigoare a hotărârii, a unor măsuri executorii. De asemenea, asociația va prezenta lunar CNPF până la înlăturarea integrală a încălcărilor constatate, rapoarte cu privire la măsurile întreprinse, cu anexarea copiilor documentelor justificative; procesele-verbale ale ședințelor consiliului asociației și rapoartele comisiei de cenzori; copia registrului de casă. Hotărârea, care a fost acceptată, mai prevede remiterea Procuraturii raionului Căușeni a materialelor aferente controlului la A.E.Î. „BUSINESS CREDIT” pentru examinare și luare de atitudine conform legislației.

Consiliul de administrație al CNPF a luat cunoștință de rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Societatea Comercială AMP BROKER

S.R.L. În cadrul ședinței a fost aprobată hotărârea prin care se constată nevalabilă licența seria A MMII nr. 028991 din 13.06.2008 eliberată Societății Comerciale în cauză pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări și/sau reasigurări a brokerului; se sancționează Societatea cu amendă; se prescrie conducerii Societății respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, precum și întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control. Conform deciziei, Societatea Comercială „AMP BROKER” S.R.L. va informa Comisia Națională a Pieței Financiare în termen de o lună despre executarea hotărârii, cu anexarea documentelor confirmative.

Urmare a examinării cererii depuse, Consiliul de administrație a decis să avizeze înregistrarea de stat a modificărilor operate în datele Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A. înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice privind schimbarea administratorului Reprezentanței Ceadir-Lunga.

În cadrul ședinței au fost aprobate hotărâri privind reperfectarea licenței:

– Societății de Asigurări-Reasigurări „MOLDCARGO” S.A. seria CNPF nr. 000687, eliberată la 30 mai 2011 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor generale, prin substituirea anexei la licență cu includerea subdiviziunilor separate noi amplasate pe adresele: mun. Chișinău, str. M. Eminescu, 63; mun. Chișinău, str. M. Cebotari, 11, of. 9; mun. Chișinău, com. Trușeni, sat Dumbrava, str. Buiucani, 1a;

– Brokerului de Asigurare-Reasigurare „SICONATA GRUP” S.R.L. seria CNPF nr. 000670, eliberată la 23 septembrie 2011 pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări și reasigurări, prin substituirea anexei la licență cu modificarea adresei de desfășurare a activității licențiate din mun. Chișinău, str. Albișoara, 21/3 în mun. Chișinău, bd. Moscova, 21, et. 1, bloc 5;

– Brokerului de Asigurare-Reasigurare „PARTENER-BROKER” S.R.L. seria CNPF nr. 000629, eliberată la 22 mai 2009 pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări și/sau reasigurări a brokerului, prin substituirea anexei la licență cu modificarea adresei de desfășurare a activității licențiate din mun. Comrat, str. A. Pușkin, 15/2, et. I în mun. Comrat, str. Fedico, 22 A/3.

Având în vedere cererea depusă, Consiliul de administrație a acordat Societății Comerciale „AMP BROKER” S.R.L. licență nouă pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări a brokerului pe un termen nelimitat.

În scopul asigurării respectării cerințelor legislației prin prezentarea la Comisia Națională a Pieței Financiare a dării de seamă anuale asupra valorilor mobiliare pentru anul de gestiune 2011, inclusiv ca urmare a neexecutării prevederilor Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 35/1 din 28.08.2012, în temeiul Legilor nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, nr. 199-XIV din 18.11.1998 „Cu privire la piața valorilor mobiliare” și nr. 1134-XIII din 02.04.1997 „Privind societățile pe acțiuni”, Consiliul de administrație al CNPF a decis să suspende operațiunile bancare (cu excepția decontărilor cu bugetul public național) la conturile curente ale 73 de societăți pe acțiuni până la conformarea acestora cerințelor legislației, informând Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și băncile comerciale privind restricțiile aplicate asupra societăților pe acțiuni în cauză.

Consiliul de administrație a decis să fie considerate coordonate modificările și completările la statutul Societății pe acțiuni „Bursa de Valori a Moldovei”, adoptate de adunarea generală a acționarilor Societății pe acțiuni „Bursa de Valori a Moldovei”.

Totodată, a fost modificată Ordonanța Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 64/1-O din 31.12.2008 „Cu privire la suspendarea circulației valorilor mobiliare emise de către Societatea pe acțiuni „Macara”.

HOTĂRÎRE cu privire la licențele Companiei de Asigurări de Viață „SIGUR-ASIGUR” S.A.

Nr. 39/2 din 05.10.2012

Monitorul Oficial nr. 212-215/1191 din 12.10.2012

Urmare a examinării cererii Companiei de Asigurări de Viață „SIGUR-ASIGUR” S.A. (mun. Chișinău, str. Mihail Kogălniceanu, 73/2, IDNO 1002600053555) privind schimbarea denumirii și depunerea benevolă a unei licențe, în temeiul prevederilor art. 8 lit. c), art. 9 alin. (1) lit. d) și art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 15, art. 18 alin. (6) și alin. (8), art. 21 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 451-XV din 30.07.2001 „Privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 26-28, art. 95), art. 26 și art. 39 alin. (6) din Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006 „Cu privire la asigurări” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 47-49, art. 213), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se reperfectează licența Companiei de Asigurări de Viață „SIGUR-ASIGUR” S.R.L. seria AMMII nr. 029821, eliberată la 24 septembrie 2003 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări de viață), prin schimbarea denumirii din Compania de Asigurări „SIGUR-ASIGUR” Societate cu Răspundere Limitată în Compania de Asigurări de Viață „SIGUR-ASIGUR” Societate pe Acțiuni.

2. Se recunoaște nevalabil formularul de licență seria AMMII nr. 029821, eliberat anterior Companiei de Asigurări „SIGUR-ASIGUR” S.R.L.

3. Se retrage licența Companiei de Asigurări „SIGUR-ASIGUR” S.R.L. seria AMMII nr. 028773, eliberată la 29 mai 2008 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale).

4. Se prescrie Companiei de Asigurări de Viață „SIGUR-ASIGUR” S.A. prezentarea lunară a informației privind compensarea pretențiilor ce vor parveni în temeiul contractelor de asigurare încheiate în baza licenței retrase.

5. Taxa pentru reperfectarea licenței în mărime de 585 lei se varsă la bugetul autorității de supraveghere.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere asigurări.

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

VICEDIRECȚIA COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE
Victor CAPTARI
Nr. 39/2.

Chișinău, 5 octombrie 2012.

REPREZENTANȚII ASOCIAȚIEI INTERNAȚIONALE A BURSELOR DIN ȚĂRILE CSI ȘI AI CNPF SE VOR REUNI LA CHIȘINĂU

Tendințele moderne ale proceselor de integrare ale piețelor bursiere CSI vor fi discutate în cadrul unei mese rotunde de către membrii Asociației Internaționale a Burselor din țările CSI și reprezentanții Comisiei Naționale a Pieței Financiare din Moldova.

În cadrul evenimentului, care va avea loc la Chișinău la 26 octombrie, vor fi discutate posibilitățile și perspectivele organizării în comun a tranzacționării hârtiilor de valoare în diverse sisteme de drept, organizarea unei piețe bursiere monetare moderne. Separat, va fi examinat rolul instituțiilor publice în crearea și menținerea unui climat investițional favorabil.

Lansarea cărții „Aspecte teoretice și practice ale activității în domeniul pieții valorilor mobiliare și guvernării corporative”

Săptămâna trecută, filiala Bălți a Camerei de Comerț și Industrie a RM a găzduit un eveniment mai puțin obișnuit – prezentarea cărții „Aspecte teoretice și practice ale activității în domeniul pieții valorilor mobiliare și guvernării corporative”.

Printre participanți au fost: juriști, economiști, specialiști în domeniul financiar-bancar, reprezentanții mediului de afaceri, ai autorităților publice locale, academice și mass-media.

În mesajul de salut, Galina Coțu, directorul filialei Bălți a CCI, moderatorul evenimentului, a menționat, că prezenta ediție este prima publicație în RM, deocamdată, unica, prin care autorul foarte explicit, profesional și conform cadrului legal descrie aspecte teoretice ale activității în domeniul pieții valorilor mobiliare și guvernării corporative. Caracterizându-l pe autor, Coțu a specificat, că Vitalie Nogali, licențiat în istorie, magistrul în drept, are o experiență de muncă de aproximativ 20 ani, inclusiv, 13 – în domeniu și este un profesionist cu multe calități deosebite, ce-i aduce respectul agenților economici, colegilor, prietenilor.

În prezentarea cărții autorul, Vitalie Nogali, șeful reprezentanței teritoriale Bălți a CNPF a remarcat, că: „Problemele pieții valorilor mobiliare și guvernării corporative le-a fost acordată o atenție insuficientă în publicații, inclusiv, și din partea reprezentanților din sfera științifică, ceea ce, afectează nivelul destul de scăzut al culturii și guvernării corporative, în rândul populației Republicii Moldova. Publicația sper să fie de interes pentru specialiști, care lucrează în domeniul pieții valorilor mobiliare. La fel, modele de documente prezentate, care, în opinia mea, sunt concepute pentru a ajuta, în primul rând, tinerii specialiști (juriști, manageri, economiști), precum și toți cei,

care lucrează sau a căror activitate este cumva legată cu piața financiară nebanară (notari, administratorii procesului de insolabilitate, avocați, brokeri, registratori independenți, mediatori, executori judecătorești, experți legali etc.) pentru a asigura calitatea serviciilor prestate”.

În luările de cuvânt, Alexandru Poneatovschi, consilier municipal,

Eduard Revenco, avocat, decan al baroului regional Bălți al Uniunii avocaților din RM, Veaceslav Matveev, avocat, lector superior la Universitatea de Stat „Aleco Russo”, Ludmila Zagrudnaia, director SA Flautex, Anatolie Zbancă, director RI Real- Registru SA, Natalia Cantîșeva, jurist, filiala Bălți, BC Banca de Economii SA au menționat, că această publicație

a apărut anume la Bălți și cartea este actuală, necesară și îndreptată spre transmiterea prin limbaj accesibil către subiecții economici de o largă gamă cele mai importante informații ce țin de reglementarea juridică a activității societăților pe acțiuni.

„Autorul, Vitalie Nogali, competent și interesant a prezentat istoria de dezvoltare a pieței valorilor mobiliare din Republica Moldova, a generalizat și a analizat baza normativă în domeniul de activitate a societăților pe acțiuni, și anume din aceste considerente, în opinia Anei Zachernicinaia, contabil-audit, doctor în economie, care a scris prefața acestei cărți, – ediția curentă poate fi recomandată studenților, doctoranzilor și profesorilor facultăților de Economie și de Drept din cadrul universităților și colegiilor”.

Mulțumindu-le pentru apreciere, opinii, discuții utile, autorul a considerat evenimentul ca unul important pentru sine.

La sfârșitul evenimentului Coțu a felicitat toți juriștii prezenți cu ajutorul Zilei profesionale a juristului.

chamber.md

IMM-urile: de la probleme la succese

În Republica Moldova sunt înregistrate peste 45 de mii de întreprinderi mici și mijlocii (IMM). În ultimii ani însă, tot mai multe întreprinderi își sistează activitatea. Și asta pentru că se confruntă cu probleme de ordin financiar. Despre barierele în mediul de afaceri, dar și despre noile prevederi ale Strategiei de dezvoltare a IMM s-a discutat în cadrul Conferinței Internaționale a Întreprinderilor Mici și Mijlocii "Sectorul IMM – Moldova 2020", desfășurată la 16 octombrie, la Chișinău. Totodată, în cadrul Conferinței au fost premiați cei mai buni antreprenori din cadrul IMM.

Potrivit ministrului Economiei, Valeriu Lazăr, deși mediul de afaceri a devenit mult mai prietenos pentru IMM-uri, accesul la finanțare rămâne o problemă. Discutând pe marginea Strategiei de dezvoltare a IMM-urilor, precum și elaborarea unei noi legi a IMM racordată la standardele europene, ministrul a precizat că noile priorități pentru minister sunt accesul facil la finanțare și crearea unor condiții mult mai bune pentru activitatea acestora. Prioritățile sunt prevăzute în documentul de politici "Moldova 2020".

Totodată, reprezentanții Băncii Mondiale (BM) și-au anunțat intenția de susținere a IMM prin intermediul unui program special ce va viza R. Moldova și care, potrivit directorului Băncii Mondiale, Abdoulaye Seck, este în curs de elaborare. „Chiar dacă este mai ușor să începi o afacere în R. Moldova, accesul la finanțe și competitivitatea rămân o problemă, iar circa 70% din managerii IMM indică cereri reduse”, a precizat directorul Băncii Mondiale. În același timp, directorul Băncii Mondiale a menționat că R. Moldova are o piață de desfacere mică, aflându-se pe locul 141 în lume după export. Astfel, a sugerat acesta, companiile ar trebui să se orienteze spre export.

Reprezentanții mediului de afaceri prezenți la Conferință cred că principalele probleme derivă din faptul că legile sunt scrise pe hârtie, dar nu întotdeauna aplicate în practică. Eugen Roșcovanu, președintele Asociației Micului Business, consideră că unii oameni de afaceri sunt nevoiți treptat să-și restrângă afacerea din lipsă de măsuri concrete care ar stimula dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii. „Există interese de monopolism, interese oligarhice și atâta timp cât acestea vor domina, va scădea numărul locurilor de muncă și veniturile în micul business”, explică Roșcovanu.

PROBLEMA CREDITELOR BANCARE ÎN R. MOLDOVA

„Rata dobânzii la credite este foarte mare, statul nu acordă nici o atenție agriculturii și acest sector decade pe an ce trece. Semințele sunt foarte scumpe, la fel și îngrășămintele. Dacă ar fi creditele mai mici, ne-am descurca altfel. Dar așa, apelăm mai mult la firme care ne oferă semințele pe datorie. Am luat credit cu rata dobânzii 22-24%, apoi de la altă bancă cu 15%, dar oricum sunt foarte scumpe”, precizează antreprenorul Grigore Prencu.

Creditele bancare reprezintă sursa principală de împrumuturi pentru IMM. Organizațiile de micro-

finanțare, asociațiile de economii și împrumut, companiile de leasing s-au dezvoltat ca surse alternative de creditare. Conform datelor oficiale ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în 2010 operau 43 de organizații de microfinanțare, 400 de asociații de economii și împrumut, 27 companii de leasing. Efectul acestora asupra sectorului IMM rămâne totuși foarte mic. Printre problemele în domeniul finanțării se numără: dobânzile înalte ale creditelor, lipsa resurselor financiare pe termen lung, lipsa de exercitare a dreptului de gaj, lipsa tehnologiilor bancare adecvate pentru creditarea IMM, calitatea proiectelor propuse spre finanțare, infrastructura de afaceri slab dezvoltată.

În același timp, incapacitatea pieței de capital de a constitui o sursă importantă de finanțare a IMM se datorează mai multor factori, printre care lipsa capitalului oportun, performanța redusă în atragerea investițiilor, atitudinea reținută a capitalului străin față de investițiile naționale, prezența slabă pe piața capitalului străin. Oferta redusă de fonduri pe piața de capital este cauzată și de faptul că economiile populației nu sunt încurajate de a fi investite în aceasta din cauza dobânzilor ridicate din sectorul bancar, dar și lipsa încrederii în mecanismele și piețele de capital. În prezent, investirea în bunuri imobiliare sau în alte bunuri patrimoniale este o alternativă mai atractivă pentru antreprenori. Prin urmare, una din probleme este identificarea surselor alternative de finanțare netradițională, o pondere însemnată deținând-o asistența externă.

În timp ce patronii întreprinderilor mici și mijlocii solicită susținere din partea statului, autoritățile spun că o problemă a insuccesului oamenilor de afaceri este și lipsa capacităților manageriale. Directorul general al Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova (ODIMM), Iulia Iabanji, susține că sondajele efectuate în rândul antreprenorilor arată că cel mai problematic este lipsa unei cunoștințe sau capacități manageriale. „Pe prim plan, antreprenorii recunosc că este un gol de abilități pentru a lansa sau a menține o activitate antreprenorială de succes”, a menționat Iulia Iabanji.

ROLUL FEMEILOR DE AFACERI ÎN BUSINESSUL AUTOHTON

Șeful delegației Comisiei Europene în Republica Moldova, Dirk Schuebel s-a oprit la un subiect mai special al IMM și anume rolul femeilor în afaceri. În acest sens,

oficialul a făcut referință la proiectul de finanțare a zonelor rurale, cu scopul de a reabilita femeile în domeniul economic. „În Europa, femeile reprezintă doar 30 la sută din numărul total al oamenilor de afaceri. Problema-cheie pentru oamenii de afaceri este accesul la finanțe. Este foarte greu să găsești un investitor care să-și asigure afacerea. Tocmai de aceea, avem nevoie de proceduri speciale pentru femeile de afaceri, care să poată să obțină mai ușor finanțele”, a explicat Dirk Schuebel.

În cadrul panelului de lucru, au fost prezente câteva exemple de succes al femeilor antreprenoare, care au povestit istoria lor de inițiere și gestionare a unei afaceri. Drept exemplu a fost oferită istoria Silviei Lazău, fondatoarea SRL „Bombonici” din satul Sadaclia, raionul Cimișlia. Mamă a patru copii, dânsa își dorea de mulți ani să devină designer vestimentar, iar copiii ei au devenit modele pentru noile hăinuțe create de fondatoarea „Bombonici”. Cu ajutorul financiar al rudelor, Silvia a creat o afacere de familie, care îi aduce un profit constant. În prezent, afacerea are peste 60 de angajați, care sunt instruiți și ghidați chiar de fondatoarea „Bombonici”, iar pe viitor planifică să-și extindă afacerea, fiind deja orientată spre export.

Pentru o prezență mai vizibilă și mai eficientă a femeilor pe piața de afaceri, în cadrul Conferinței au fost formulate mai multe recomandări, printre care:

– Lansarea și dezvoltarea liniilor de credit cu dobândă subvențională pentru femeile antreprenoare;

– Elaborarea Programelor speciale de finanțare a femeilor cu abordare integratoare;

– Îmbunătățirea și Sporirea accesului la informații (crearea ghidurilor unice);

– Acordarea sprijinului organizațiilor și asociațiilor de femei la nivel național și integrarea acestora în rețelele europene și globale;

– Sporirea Investițiilor Donatorilor în Abilitarea Economică a Femeilor;

– Implicarea sectorului privat în promovarea principiilor de abilitare a femeilor (principiile UN Women/Global Compact);

– Crearea rețelelor și elaborarea programelor de mentoring pentru a încuraja femeile să demareze afaceri noi;

– Acordarea gratuită a serviciilor de consultanță pentru IMM-urile gestionate de femei, orientate spre export.

La finalul Conferinței, au fost oferite premii de gradul I și II la diferite categorii. De exemplu, cel mai bun antreprenor inovator sau cel mai bun antreprenor din domeniul construcțiilor. Diplomele de onoare au fost însoțite de un premiu bănesc în sumă de 5 mii și respectiv 3 mii de lei. În prezent, în Republica Moldova activează 45 de mii de întreprinderi mici și mijlocii. IMM-urile reprezintă 97 la sută din întreprinderile din țară și oferă locuri de muncă pentru 57 la sută din totalul angajaților pe economie. Totodată, IMM-urile contribuie la formarea a 28% din PIB.

Cristina MIRON

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Sumarul tranzacțiilor bursiere din septembrie

În luna septembrie volumul tranzacțiilor bursiere a constituit 3,1 mil. lei. În total, au avut loc 164 tranzacții cu acțiunile a 35 emitenți.

În structura tranzacțiilor bursiere volumul Secției de Bază depășește semnificativ volumul Secției Tranzacții Directe, constituind 51,9% față de 48,1%.

Cel mai mare volum în această lună aparține tranzacțiilor de cumpărare-vânzare pe piața interactivă – 1,6 mil. lei. Circa 70% din volum au constituit tranzacțiile cu acțiunile a 4 companii din listing. Prețurile de piață ale acțiunilor „Moldova-Agroindbank” și „Banca de Economii” s-au fixat la nivelul de 1100 lei și, respectiv, 40 lei. Prețul acțiunilor „Victoriabank” a crescut de la 35 până la 43,95 lei. Pe parcursul lunii prețul acțiunilor „Moldindconbank” s-a micșorat de la 115 până la 110 lei.

De asemenea, s-au micșorat prețurile acțiunilor următoarelor societăți:

„Dalia” – de la 30 până la 20 lei;

„Universcom” – de la 20 până la 15 lei;

„Asito” – de la 17 până la 12 lei;

„Poligrafist” – de la 10 până la 6 lei;

„JLC-Invest” – de la 0,37 până la 0,27 lei.

Cele mai tranzacționate au fost acțiunile companiei „Trandafir Roz” (32 tranzacții la prețul de 5 și 15 lei).

Al doilea loc în structura tranzacțiilor ocupă tranzacțiile de vânzare a acțiunilor prin intermediul licitațiilor cu strigare – 1,4 mil. lei. În total au fost realizate 61 pachete de acțiuni ale 11 emitenți. Prețul acțiunilor companiei „Dana” a crescut cu 5 lei și a constituit 15 lei.

A fost înregistrată oferta publică pe piața secundară cu acțiunile întreprinderii din Chișinău „Anticor”. Ofertantul Ana Enicov a cumpărat 24,37% din acțiunile companiei la prețul de 2 lei pentru o acțiune. Volumul total al tranzacției a constituit aproximativ 19 mii lei.

În cadrul tranzacțiilor de vânzare a acțiunilor proprietate publică primăria s. Sadaclia raionul Basarabeasca a vândut pachetul de 1,68% din acțiunile companiei „Micarnes” cu 25 lei per acțiune. Volumul total al tranzacției a constituit 11,5 mii lei.

Lista valorilor mobiliare înregistrate la bursă la finele lunii septembrie a fost constituită din 1011 societăți pe acțiuni, dintre care 11 – companii înscrise la Cota bursei. Valorile mobiliare ale SA Fiss-Valeria” și SA „Speranța-Unic” au fost retrase din circulație la bursă în legătură cu lichidarea societăților.

La negocierile lunii septembrie au luat parte 16 Membri ai bursei. Din aceștia, pozițiile de lider au ocupat:

- după volumul tranzacțiilor (1,7 mil. lei) – „Gest-Capital”;
- după numărul tranzacțiilor efectuate (74 tranzacții) – „Gest-Capital”;
- după numărul emitenților tranzacționați (10 emitenți) – „Broker M-D”.

Informații mai detaliate privind cererea și oferta, prețurile de piață, statistica tranzacțiilor bursiere, precum și lista companiilor de brokeri pot fi găsite pe site-ul Bursei de Valori a Moldovei (www.moldse.md) sau la tel. 27-54-20.

Informația privind negocierile este publicată: săptămânal în ziarul „Capital-Market”, lunar în buletinul informativ al bursei „Bursa de Valori a Moldovei” (indice la „Poșta Moldovei” – 31882, „Moldpresa” – 41882).

Bursa de Valori a Moldovei

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresa: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,

Zoia TULBURE, Galina ȘPAC.

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: capital@market.md, ziarulcom@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca”, SA.,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în „Capital Market” reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia PRAG 3

Viorel DANDARA: “Asigurătorilor nu le-ar fi convenabil să elimine de pe piață brokerii”

**Interviu acordat de Viorel Dandara,
președintele Uniunii Asigurătorilor din Moldova**

– **Câți membri are pe moment Uniunea Asigurătorilor?**

– La ora actuală șapte dintre cele 18 companii care dețin licența de activitate sunt membri ai Uniunii Asigurătorilor din Moldova (UAM). Știu că o să mă întrebați de ce un număr atât de mic, însă merită de menționat că cele 7 companii membre ale UAM dețin mai mult de 85 la sută din piața asigurărilor, iar cinci dintre acestea sunt și membre ale Biroului Național al Asigurătorilor Auto. Inițial, erau doar trei companii membre ale UAM.

– **Calitatea de membru al asociației presupune anumite cotizații? Cum credeți, acestea sunt mari sau mici?**

– Suma cotizației nu este una constantă. Aceasta este stabilită de regulă odată cu aprobarea bugetului Uniunii până la începutul anului gestionar. Dacă e mare sau mică această sumă, așa spune că acest fapt trebuie raportat la aspirațiile fiecărei companii. În situația când reprezentanții acesteia înțeleg și pun preț pe faptul că interesele lor sunt sau pot fi reprezentate de o structură corespunzătoare în domeniu, suma va părea una rezonabilă, mai ales că tot membrii o stabilesc de comun acord.

– **Cum considerați, UAM reușește să fie o putere reală care face lobby intereselor asigurătorilor?**

– Consider că, în mare măsură, îi reușește acest lucru ținând cont de ultimele modificări propuse și intrate în vigoare la Legea cu privire la asigurări și Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. La aceste modificări s-a lucrat mult și intens pentru a avea un cadru legal propice pentru activitatea în domeniul asigurărilor. Membrii asociației de regulă se întrunesc o dată sau de două ori pe lună pentru discutarea problemelor curente, dar și anumitor avize destinate instituțiilor guvernamentale (preponderent CNPF). De fapt, nici un aviz nu este remis fără a consulta minuțios propunerile tuturor membrilor UAM, pentru ca în final să venim cu o viziune unică asupra problemelor abordate.

– **Care este agenda asociației în viitorul apropiat?**

– O activitate pe care, de altfel, o realizăm permanent este promovarea intereselor asigurătorilor din Moldova în actele normative emise de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

Pe moment, suntem în proces de creare a paginii web a Uniunii. Acesta fiind un instrument de imagine, de informare, documentare și, în final, de dezvoltare a UAM, punem un mare accent pe crearea unui site atractiv, informativ și util. Planificăm ca până la sfârșitul anului să lansăm acest produs. Pe lângă aceasta, fiind adeptul instruirii continue și reieșind din faptul că majoritatea companiilor de asigurare sunt companii de interes public, Uniunea împreună cu alte asociații profesionale și instituții publice planifică să organizeze o serie de seminare și mese rotunde pentru echipele manageriale, precum și pentru alți angajați din cadrul companiilor de asigurări. Aceasta, de fapt, face parte și din cerințele structurilor europene, care promovează o instruire și perfecționare continuă a personalului instituțiilor publice dar și celor private.

– **Apropo, în ce măsură sectorul asigurărilor se pliază pe directivele UE în domeniu? Ce se face în această privință?**

– În primul rând se armonizează cadrul legal conform normelor europene. O etapă imediat următoare trebuie să fie instruirea angajaților din domeniul asigurărilor, or, o lege este moartă atâta timp cât nu-i este acordat suportul necesar pentru implementare.

Dacă e să vorbim despre racordarea la prevederile europene, așa menționa ca un impediment faptul că primele de asigurare sunt stabilite de CNPF. În acest context, așa sugera liberalizarea semnificativă a politicii de stabilire a prețurilor pentru produsele de asigurare or, companiile ar trebui să stabilească tarife reale, suficiente pentru ca să-și poată onora obligațiunile la capitolul despăgubiri.

Pentru implementarea cu succes a legislației în domeniu ar trebui atrași specialiști din UE. Probabil, acest lucru ar putea fi făcut într-o strânsă colaborare dintre stat, sectorul privat și cel neguvernamental.

– **Câte tipuri de asigurări sunt oferite în R. Moldova? Câte dintre acestea au cifra 0 la numărul de contracte și Prime Brute Subscrise? Cum explicați aceasta?**

– Dacă e să analizăm informația privind activitatea de bază a asigurătorilor în trimestrul II a anului în curs emisă de către CNPF, observăm un spectru destul de variat al tipurilor de asigurări și ar fi poate incorect să nominalizăm o cifră concretă. Este evident, că unele cum ar fi asigurările de incendiu și alte calamități ale culturilor agricole și a animalelor lasă de dorit. Dacă e să privim situația prin prisma contractelor de asigurare și reasigurare încheiate în perioada menționată la acest gen de asigurări, acestea variază respectiv de la 0 la 147, cifre destul de modeste pentru zona de risc în care se află țara noastră. Avem zero contracte încheiate și la capitolul asigurărilor de căsătorie și de naștere și nu numai. În general, ar fi oportunitate de menționat că oricare ar fi explicațiile populației la acest compartiment, le considerăm mai mult formale, deoarece în mare măsură acestea se reduc la insuficiență de resurse financiare, moment care din contra, ar trebui să condiționeze asigurările de riscuri și nu invers. Pe de altă parte, cred că este necesară o promovare permanentă a culturii asigurărilor în rândul populației, posibil nu doar prin spoturi publicitare.

– **Cum comentați relația dintre asigurători și brokeri? Ce a demonstrat recentul conflict dintre emitenții de Carte Verde și brokeri? Care dintre ei “tremură” mai tare pentru asigurările obligatorii și susținere că celălalt ar trebui să se ocupe de asigurările facultative?**

– Caracterizez aceste relații ca fiind normale, de business. Fiecare încearcă să tragă jăratec la turta sa, ceea ce, în final, este ceva firesc. Însă, convingerea mea este că regulile pieței, inevitabil, vor pune totul și pe toți la loc. Referitor la disputele (eu așa prefer să le numesc) dintre emitenții de Carte Verde și brokeri așa spune că aceasta a demonstrat că fiecare dintre ei își poate expune părerea și, în acest caz, a făcut uz de această posibilitate. Așa evita să măsoare toți brokerii cu aceeași măsură. Da, sunt brokeri corecți, activi, cu inițiativă, însă sunt și din cei nu prea corecți în lucrul cu asigurătorul. În general, consider că companiilor de asigurări nu le-ar fi comod și convenabil să elimine de pe piață brokerii. Prin utilizarea serviciilor brokerilor, asigurătorii își optimizează cheltuielile. Aceștia își vând produsele neinvestind foarte mult în dezvoltarea propriei rețele.

Pe de altă parte, nimeni nu are de câștigat când piața este foarte divizată și mărunțită și merită de menționat că asigurările obligatorii presupun și un grad sporit de disciplină. În acest context, nu cred că brokerii disciplinați vor fi neglijați în procesul de lucru cu produsul “Carte Verde”.

Îmi permit o paralelă cu situația creată: dacă soțul și soția se ceartă puțin, nu ar fi cazul ca vecinii să creadă că aceștia divorțează, or, disputele în orice familie sunt un fenomen normal. Exact așa s-a întâmplat și în cazul polemicii dintre asigurători și brokeri la subiectul Carte Verde. În această situație cred că mai mult s-a mers pe principiul de a anticipa ceva.

– **Ce puteți spune despre protecția consumatorilor în domeniul asigurărilor?**

– În general, cred că în domeniul asigurărilor se respectă dreptul consumatorilor. Or, aceasta este cea mai bună publicitate pe care poate să și-o facă un asigurător. Este suficient să fii incorect o singură dată cu clientul și îl pierzi. De fapt, așa puncta aici altă prolemă: incorectitudinea clienților față de companiile de asigurări. Am în vedere unele cazuri de fraudă pe care le comit unii asigurați pentru a beneficia de despăgubiri într-un mod ilegal.

– **Cum comentați noile prevederi ale Legii cu privire la asigurări și Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule?**

– Printre cele mai semnificative modificări legislative care reglementează activitatea participanților profesioniști pe piața asigurărilor așa enumera:

– concretizarea obligațiunii organizațiilor de stat (publice), care au competențe să cerceteze accidente de vehicule ori alte evenimente, în ce privește transmiterea informației necesare companiilor de asigurări pentru aprecierea și achitarea despăgubirilor;

– implementarea sistemului de control intern la asigurător prin cerința referitoare la organizarea sistemului de risc-management;

– introducerea noțiunii de cheltuieli de achiziție și a obligațiunii de a elabora anumite reglementări interne cu privire la cheltuielile în cauză;

– adoptarea noțiunii de “agent bancassurance” care conduce la apariția unui nou intermediar pe piața asigurătorilor;

– obligarea intermediarului în asigurări de a încasa primele de asigurare la un cont de decontare ce va fi utilizat doar pentru achitarea cu asigurătorul în ce privește primele de asigurări încasate;

– extinderea obligațiilor auditului extern al companiei de asigurări și a actuarului acesteia, care este obligat să se expună referitor la politica “antiraider” a asigurătorului și să contribuie la promovarea sistemului de risc-management etc.

Modificările și completările menționate anterior nicicum nu pot diminua importanța celorlalte modificări care, de asemenea, în mare măsură, catalizează armonizarea legislației naționale din domeniu cu cea internațională.

În fine așa reitera, că este important să fie perfecționată legislația, dar nu mai puțin semnificativă este implementarea și respectarea normelor legale de către toți participanții de pe piața asigurărilor, principiu care, efectiv, poate direcționa sectorul asigurărilor din țara noastră spre vectorul european.

*A dialogat
Tatiana SOLONARI*

Deficitul Bugetului de stat pentru anul viitor se va reduce

Deficitul Bugetului de stat pentru anul viitor se va reduce cu 31,2 mil lei și va constitui 874,8 mil lei (1,14 la sută din mărimea PIB-ului prognozat pentru anul viitor). Acestea sunt prevederile proiectului Legii Bugetului de stat pentru anul viitor, care a fost aprobat de Parlament în două lecturi.

Ministrul Finanțelor, Veaceslav Negruță, planifică ca deficitul bugetar pentru anul viitor să fie acoperit din: venituri de la vânzarea hârtiilor de valoare – 480 mil lei; veniturile de la privatizarea proprietății publice – 250 mil lei; veniturile de la granturile externe – 1 mlrd 443,5 mil lei (echivalent 119,3 mil USD). Veniturile la Bugetului de stat pentru anul viitor constituie 22 mlrd 736 mil 643,5 mii lei și depășesc nivelul anului curent cu 8,1 la sută. Cheltuielile sunt planificate la nivel de 23 mlrd 611 mil 476,2 mii lei, sau cu 6,5 la sută mai mari decât în anul curent. Se preconizează că ponderea veniturilor publice în PIB va fi de 22,9%, în scădere cu 0,5 puncte procentuale comparativ cu nivelul planificat pentru 2012. În structura veniturilor prognozate, cea mai mare parte – 79,8 la sută (circa 18,1 mlrd lei) – sunt venituri fiscale, care vor crește cu 9,4 la sută. Veniturile nefiscale vor însuma 713,7 mil lei (3,1 la sută din suma totală) și se vor reduce în comparație cu anul curent cu 17,6 la sută. Veniturile Fondurilor sociale și a mijloacelor special (fără granturi) sunt planificate la nivel de 324,1 mil lei și 660,3 mil lei, respective.

Mijloacele de grant pentru susținerea bugetului și a proiectelor, finanțate din surse externe, potrivit Acordurilor semnate cu donatorii străini, precum și granturile interne și externe pentru instituțiile de stat sunt prognozate la nivel de 2 mlrd 623,9 mil lei (echivalent 216,85 mil USD) ceea ce este mai mult cu 22,8 la sută față de nivelul anului curent. Ponderea acestora în suma totală a veniturilor Bugetului de stat va fi de 11,5 la sută, iar în structura PIB – 2,6 la sută.

Pentru implementarea proiectelor, care beneficiază de finanțare externă, în proiectul Bugetului de stat au fost prevăzute cheltuieli în sumă de 2 mlrd 454 mil lei, ceea ce depășește indicele anului curent cu 610,4 mil lei (33,1 la sută). Din cheltuielile generale ale proiectelor, 56,8 la sută vor fi finanțate din granturi externe și 43,2 la sută din împrumuturi externe. În 2013, din contul surselor externe urmează să fie implementate 35 de proiecte. În structura cheltuielilor Bugetului de stat, cheltuielile curente se vor reduce și vor constitui 78,2 la sută contra 80,2 la sută, care se așteaptă pentru anul curent.

În același timp, cheltuielile capitale vor crește de la 20,2 la sută în anul curent până la 22,1 la sută pentru anul viitor. În structura cheltuielilor bugetului de stat, principalele ramuri, care vor fi susținute de buget vor fi: asigurarea și protecția socială – 17,2 la sută din suma totală a cheltuielilor, sănătate – 12,5 la sută, transport și dezvoltarea drumurilor – 9 la sută, educație – 8,1 la sută, asigurarea securității și ordinii publice – 7,9 la sută, agricultură – 6,4 la sută, servicii de stat – 5,2 la sută. Proiectul Legii Bugetului de stat pentru anul viitor a fost elaborat în baza prognozelor macroeconomice de 5 la sută creștere a PIB-ului și inflația de 5 la sută. PIB-ul în expresie valorică va constitui 99,4 la sută. Cursul mediu de schimb al leului va fi de 12,1 lei per dolar. Exportul și importul va crește cu 13 și 10 la sută, respectiv, iar salariul mediu nominal va crește cu 11,3 la sută și va ajunge la 3950 lei.

InfoMarket

Nodul Gordian, Pachetul III energetic

Comentariu al Agenției Informaționale de Stat MOLDPRES

Republica Moldova va solicita, la 18 octombrie, la reuniunea anuală a Miniștrilor Europeni pentru energie derogarea cu patru ani, până în anul 2020, a termenului de implementare a Pachetului III energetic cu UE. Consiliul Ministerial al Comunității energetice va decide dacă UE va accepta amânarea implementării acordurilor energetice, în special domeniul ce ține de piața gazelor naturale.

Nu este o simplă formalitate, chiar dacă oficialii ai Uniunii Europene și-au anunțat susținerea pentru R. Moldova.

Pachetul III energetic este unul nou. Și ca orice lucru nou a mers cam greu în unele țări UE. Inițial, termenul limită de implementare a acestuia a fost fixat pentru 3 martie 2011. Apoi, la cererea unor state, termenul a fost deplasat pe încă un an. Opt țări, inclusiv România, Estonia și Bulgaria, nu au reușit să implementeze Pachetul III energetic. În aprilie 2012, cinci state au fost avertizate de Comisia Europeană că vor fi atacate în instanță pentru că nu respectă acquis-ul comunitar. CE a stabilit un nou termen, anul 2014, pentru implementarea Pachetului III.

Așadar, au existat probleme în multe țări membre ale UE. Se va întârzia cu ajustarea la cerințele Pachetului III energetic, probabil, cu trei ani. O întârziere în cazul Moldovei nu ar fi o excepție.

Însă derogarea de la termenul-limită ar deveni un precedent, chiar dacă nu este vorba de un stat membru al UE, care este deja integrat în Comunitatea Energetică. O derogare ce poate fi materializată doar prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice. Vor dori statele care se află în întârziere să susțină cererea Moldovei?

La nivel de instituții ale UE, autoritățile moldovene au găsit înțelegere și susținere. Amânarea "a fost într-o strictă coordonare cu partenerii noștri din Comisia Europeană, inclusiv cu comisarul pentru Energie", a declarat primul ministru Vlad Filat.

Cu o săptămână înainte de reuniunea anuală a Miniștrilor europeni pentru Energie, comisarul european pentru Energie, Gunther Oettinger, a îndemnat statele membre ale UE să ajute Republica Moldova. El a acuzat Rusia de "șantaj pur" și de un comportament "inacceptabil" față de Chișinău. Iar câteva zile mai târziu, șeful Delegației Uniunii Europene în Moldova, Dirk Schuebel, a declarat că relațiile Republicii Moldova cu partenerii săi energetici se îndreaptă spre o direcție corectă. Înaltul oficial al UE

a spus că "nu avem nici-o îndoială că Moldova trebuie să facă parte din Comunitatea Energetică. Nu este primul caz de cerere a derogării termenului de implementare și noi înțelegem situația în care se află Moldova".

Ce solicită autoritățile moldovene Consiliului Ministerial al Comunității energetice? Republica Moldova "va solicita suport din partea Părților Contractante ale Acordului energetic și Comisiei Europene pentru aprobarea deciziei Consiliului Ministerial al Comunității Energetice referitor la derogări în timp pentru transpunerea și implementarea Directivei 2009/73/EC pentru sectorul de gaze naturale. Derogarea va viza articolul 9 al Directivei, ce prevede separarea activităților de transport de cea de furnizare și distribuție a gazelor naturale", precizează Ministerul Economiei. Termenul limită solicitat de Republica Moldova este anul 2020.

Este vorba, deci, de separarea activităților de transport de cea de furnizare și distribuție a gazelor naturale ale Moldovagaz. Concernul rus Gazprom, care deține pachetul majoritar în întreprinderea mixtă, se teme că, în urma acestei divizări, vor fi afectate investițiile sale în Republica Moldova. Furnizorul de gaze rus vrea garanții că după ce vor fi create două companii, una care va gestiona transportul de gaze și alta cu activități de furnizare și distribuție a gazelor, nu va avea de pierdut.

Este clară îngrijorarea față de viitorul afacerii a unei companii. Însă, problema, care are un caracter mai mult economic, a devenit una pur politică. După declarațiile ministrului rus al Energiei, Aleksandr Novak, care a spus că Republica Moldova, dacă vrea să obțină o reducere de 30% la prețul gazului importat de la Gazprom, trebuie să renunțe la implementarea Pachetului III energetic, au urmat alte declarații, la fel de categorice. Săptămâna trecută, vice-ministrul Afacerilor Externe al Rusiei, Grigori Karasin, declara că Moldova nu poate miza pe scăderea prețurilor la gaze și semnarea unui contract pe termen lung privind furnizarea acestora fără a elimina riscurile

pentru Gazprom în legătură cu reorientarea spre cooperarea cu Europa în domeniul energeticii.

Republica Moldova solicită Consiliului Ministerial al Comunității energetice un răgaz pe patru ani pentru a găsi o soluție care ar fi reciproc avantajoasă, inclusiv pentru Gazprom. Nici nu se pune problema renunțării la acordurile energetice cu UE. "Republica Moldova nu și-a propus niciodată să iasă din Comunitatea Energetică Europeană", dă asigurări premierul Vlad Filat.

Nodul gordian energetic, în care s-a transformat Pachetul III, va fi, cel mai probabil, tăiat, dacă nu în cadrul reuniunii de mâine, apoi în viitorul cel mai apropiat. Ceea ce contează mult în ecuația unui viitor sigur din punct de vedere al securității energetice, este mișcarea înainte, în pofida amânării implementării Pachetului III. Asta ar însemna crearea unei piețe funcționale a energiei și conectarea la surse alternative. "Ca reguli de joc suntem parte a pieței energetice a UE", declara recent vicepremierul, ministrul Economiei Valeriu La-

zăr. Urmează însă, spunea el, crearea unor interconexiuni fizice cu această piață. De aceea și se insistă pe construcția gazoductului Ungheni-Iași, a liniilor electrice de interconexiune. Trebuie să dezvoltăm această piață, în opinia lui Nicu Popescu, ex-consilier al prim-ministrului, "practic de la zero, și asta în condițiile în care nu există deocamdată nici acces la surse alternative de gaz și nici infrastructura necesară".

Extrem de important este să fie elaborată o foaie de parcurs, cu acțiuni și termene concrete, până în anul 2020, astfel ca în acest an să devină ireversibilă integrarea în Comunitatea energetică în UE, sunt de părere experții ce cunosc bine această problemă.

În Strategia energetică până în anul 2030, autoritățile și-au propus un obiectiv ambițios – ca Moldova să redevină un jucător activ pe piața energetică regională. Mult va depinde de ceea ce se va face în următorii opt ani, până în 2020, când va trebui să ajungem la momentul în care Pachetul III energetic a fost implementat.

RM a pierdut două poziții în clasamentul Băncii Mondiale

Continuare din pag. 1.

Moldova înregistrează anumite carente pe anumiți indicatori, oricum sunt poziții unde țara noastră are performanțe. În general, pentru o imagine mai clară raportul trebuie privit pe compartimente.

Doing Business poate fi considerat drept un indicator pentru plasatorii de capital, însă aceștia, în primul rând, atrag atenția la taxe, impozite, ușurința cu care pot să își lanseze o afacere și contactul cu autoritățile atunci când vin în Republica Moldova. Totodată, investitorii atrag atenția în primul rând la gradul de corupție, imparțialitatea justiției și accesul la piața financiară.

Vitalie Rapcea, analist economic: "Înrăutățirea clasamentului Republicii Moldova ar trebui să dea de gândit autorităților.

Faptul că Republica Moldova a pierdut două poziții în clasamentul Doing Business este un indicator mai puțin bun pentru potențialii investitori care ar veni în Republica Moldova. Totodată un indicator negativ crește riscul oamenilor de afaceri în gestionarea business-ului. Totodată, justiția este principala problemă din Republica Moldova cu care se confruntă mediul de afaceri.

Înrăutățirea poziției Republicii Moldova în clasamentul Doing Business e un indicator al faptului că în țara noastră lucrurile nu merg prea bine, ceea ce ar trebui să dea de gândit autorităților".

Victor URSU

Republica Moldova Doing Business 2013

Lansarea unei afaceri (loc 92 în clasament)	
Proceduri (număr)	7
Timp (zile)	9
Cost (% din venitul pe cap de locuitor)	5,7
Minimul de capital (% din venitul pe cap de locuitor)	8,7

Conectarea la rețeaua de energie electrică (loc 161 în clasament)	
Proceduri (număr)	7
Timp (zile)	140
Cost (% din venitul pe cap de locuitor)	578
Autorizațiile pentru construcții (loc în clasament 168)	
Proceduri (număr)	26
Timp (zile)	291
Cost (% din venitul pe cap de locuitor)	69,3
Înregistrarea proprietății (loc 16 în clasament)	
Proceduri (număr)	5
Timp (zile)	5
Cost (% din valoarea bunului)	0,9
Obținerea creditului (loc 40 în clasament)	
Indicatorul de drepturi legale (0-10)	8
Indicatorul referitor la informația cu privire la credite (0-6)	4
Acoperirea registrelor publice (% din adulți)	0,0
Acoperirea registrelor private (% din adulți)	3,9
Protecția investitorilor (loc 82 în clasament)	
Gradul de deschidere (0-10)	7

Gradul de răspundere a directorului (0-10)	3
Gradul de ușurință de intentare a litigiului de către acționar (0-10)	6
Gradul de protecție a investitorului (0-10)	5,3
Achitarea impozitelor (loc 109 în clasament)	
Achitări (număr pe an)	48
Timp (ore pe an)	220
Rata totală de impozitare (% din profit)	31,2
Comerț transfrontalier (loc 142 în clasament)	
Documente pentru export (număr)	7
Timp pentru export (număr)	32
Cost pentru export (dolari SUA per container)	1545
Documente pentru import (număr)	7
Timp pentru import (număr)	35
Cost pentru import (dolari SUA per container)	1870
Executarea contractelor (loc 26 în clasament)	
Proceduri (număr)	31
Timp (zile)	327
Închiderea afacerii (loc 91 în clasament)	
Timp (ani)	2,8
Cost (% din bunuri)	9
Rata de recuperare (cenți către dolar)	32

Piața imobiliară – reflecția economiei moldovenești

O comparație chirii, versus prețuri, versus salarii

Piața imobiliară se află pe un trend negativ de mai bine de patru ani, iar în condițiile în care economia moldovenească va înregistra o creștere modestă anul viitor, este greu de crezut că, în următoarele 12-18 luni, această tendință va suferi modificări semnificative.

Piața imobiliară din Republica Moldova stagnează și este amorțită după criza din 2009. Iar în prezent vânzări înregistrează doar companiile mari care au reușit să respecte timpul de dare în folosință a locuințelor.

EVOLUȚIA PREȚURILOR ÎN RAPORT CU SALARIILE

În prezent, prețul mediu pe metru pătrat la apartamente este de 598 euro și este în scădere cu aproape 20 puncte procentuale față de 2008, an ce a precedat criza. Totodată, dacă luăm în calcul salariul mediu pe economie, prețul mediu al locuințelor a scăzut de la echivalentul a 95 salarii medii lunare în anul 2010, la echivalentul a 90 salarii medii la sfârșitul trimestrului patru al anului 2011. Scăderea reală este astfel de cinci puncte procentuale.

Cel mai mare preț mediu al locuințelor în 2008 a fost de 908 euro, în timp ce în 2011 – 614 euro. Astăzi, prețul apartamentelor a ajuns practic la nivelul celor din 2007, dar cererea pe piață este destul de limitată. Fiind conștienți de situația dificilă din construcții, cei mai mulți cumpărători așteaptă ca prețurile de pe piață să mai scadă.

Analizii consideră că apartamentele s-au ieftinit, dar nu trebuie să uităm că numărul persoanelor care câștigă azi suficient pentru a-și permite un credit este incomparabil mai mic față de 2008. Numărul salariaților a scăzut și el, ceea ce a redus aria persoanelor care se pot gândi la un apartament. Iar o parte dintre cei eligibili pentru a lua un credit au deja unul. O altă parte dintre cei eligibili pentru un credit imobiliar au ajuns reșterți și cu siguranță nu au nici o intenție să ia un nou credit.

EVOLUȚIA CHIRIILOR ÎN RAPORT CU SALARIILE

Deși prețurile la apartamente s-au redus în ultimii patru ani, prețul chiriilor a rămas practic neschimbat. În 2012 numărul propunerilor de închiriere a rămas practic neschimbat. „Cele mai populare locuințe sunt apartamente cu 1-2 camere. Însă, cererea pentru apartamentele cu trei camere a scăzut ușor, acestea se închiriază mai greu decât înainte și practic la același preț ca locuințele cu două odăi. Acest fapt este cauzat în primul rând de prețurile mai mari pentru utilități și întreținere a apartamentelor, deoarece aceste cheltuieli sunt suportate de chiriași”, potrivit informațiilor Bursei Imobiliare Lara. Prețurile de închiriere la celelalte apartamente nu s-au

schimbat. O depreciere a monedei euro, care se observă în ultimii ani nu a afectat prețul de închiriere, chiar dacă ele sunt stabilite în euro. Creșterea cererii, în rândul chiriașilor, în lei, nu a fost observată. Situația este similară cu cea din 2011, când locuințele de lux cu suprafețe mari sau case de locuit individuale în cartierele de elită se confruntă cu problema închirierii. Cele mai căutate sunt în continuare apartamentele cu 1-2 camere, situate în cartiere bune cu infrastructură dezvoltată și trafic convenabil.

În ce privește evoluția salariului mediu net pe economie, din 2008 până în 2011 acesta a înregistrat o majorare de la 731 lei, la 3193 lei lunar în 2011, în timp ce prețul mediu al celor mai solicitate apartamente cu o cameră s-a majorat în medie cu 10 – 20 USD.

EVOLUȚIA CHIRIILOR ÎN RAPORT CU PREȚURILE

Dacă în 2008 un apartament cu o odaie putea fi închiriat în medie cu 100 euro, în prezent prețul acestuia a rămas practic neschimbat fiind înregistrate prețuri mai mari cu 20-40 euro, în funcție de zona amplasării și de gradul de dotare a acestuia. În același timp, prețurile de achiziție a unei locuințe s-au redus semnificativ din 2008 încoace. Dacă acum patru ani un apartament de 30 metri pătrați putea fi cumpărat cu 27 240 euro, în prezent acesta poate fi achiziționat cu 20 000 – 23 000 euro.

MAI ESTE LOC DE SCĂDERI PE PIAȚA IMOBILIARĂ?

Totuși, prețurile mici din piață nu vor garanta reluarea tranzacțiilor sau apariția unui număr tot mai mare de clienți. Blocajul se va menține, deja nu mai e vorba de bani sau de preț, ci de faptul că moldovenii, oricât de tentanți ar deveni o ofertă imobiliară, vor ezita să profite deoarece orice sumă disponibilă va fi ținută și economisită pentru un viitor incert.

Pe termen scurt și mediu, stocul de locuințe noi fără clienți va crește. Mulți dezvoltatori au probleme tot mai mari la obținerea finanțării pentru finalizarea proiectelor, iar proprietarii – persoane fizice vor ajunge să vândă apartamentele la un preț mult mai mic față de cel din prezent.

Datele de mai sus arată că, în raport cu salariile, atât chiriile cât și prețurile devin din ce în ce mai accesibile, iar reducerea în continuare a chiriilor va duce inevitabil la o scădere a cererii pentru cumpărarea de locuințe.

Mai mult, achiziția unei locuințe nu depinde doar de nivelul chiriilor și de raportul salariu/preț, ci și de costul creditelor, de numărul locurilor de muncă și de perspectivele generale de dezvoltare economică, iar dacă luăm în calcul faptul că, din acest punct de vedere, situația nu va fi roz nici în 2013, foarte probabil, cel puțin în ce privește prețurile, mai este loc de scădere.

În prezent, nu se poate observa niciun motiv care ar putea determina în următoarele 12 luni o schimbare a trendului negativ pe piața imobiliară.

„Acum câțiva ani se cumpăra practic tot, piața era în creștere, omul se gândea că va procura un apartament pe care îl va putea vinde mai târziu mai scump. Acum situația este incertă, ba mai mult, este în continuă scădere”, susține Nicolae Ostafeiciuc, expert imobiliar la Agenția „Lara”.

Potrivit expertului, cele mai întrebate sunt apartamentele cu o cameră sau două. Prețul lor a scăzut de la începutul anului cu 2-3% și variază între 25-30 de mii de euro pentru locuințele cu o cameră și, respectiv, 32-40 de mii de euro pentru două. Chiar dacă prețul la apartamentele cu suprafața mai mare a scăzut până la 10%, totuși acestea nu se cumpără. Prețul lor este de la 45 de mii de euro în sus. Nicolae Ostafeiciuc este convins că piața imobiliară va fi în lentă scădere, iar condiții de

îmbunătățire în acest moment nu există.

Nici situația locuințelor noi construite nu este mai bună. Practic nu există vânzări. În sezonul estival, vânzarea apartamentelor s-a redus cu până la 60%-80%. Potrivit reprezentanților companiilor de construcții, mulți sună, dar nimeni nu vine să vadă apartamentul măcar.

Jucătorii de pe piață spun că fiecare companie de construcții stabilește prețurile de vânzare în funcție de prețul de cost și marja de venit. Prețurile la apartamentele noi nu mai pot fi scăzute, deoarece după cum spun managerii companiilor vor suporta pierderi. Pe viitor, firmele de construcții se orientează spre proiectarea blocurilor cu apartamente a căror suprafață nu va depăși 60 de metri pătrați.

Totuși, experții imobiliari spun că piața imobiliară autohtonă poate fi relansată doar printr-o relansare sănătoasă a sectorului construcțiilor. Autoritățile publice de resort ar trebui să ușureze procedurile administrative în construcții. De asemenea, ar trebui să stimuleze concurența loială pe piață. „Dezvoltarea produselor ipotecare și stimularea concurenței dintre bănci pe acest segment al pieței ar redresa situația pieței imobiliare”, sunt de părere experții.

Companiile de construcții din Republica Moldova și-au încetinit ritmul lucrărilor, dovadă este

creșterea nesemnificativă de 0,7% a fondului locativ. Localitățile rurale dispun de cel mai mare fond locativ, cu o suprafață de 49001,1 mii metri pătrați sau 61,4% din volumul total al fondului locativ. Fondul locativ din localitățile urbane are o pondere de 38,6% și o suprafață de 30859,2 mii metri pătrați.

Datele BNS arată că gradul de asigurare a populației cu spațiu locativ, în medie pe țară, a constituit 22,4 m2 pentru un locuitor, în localitățile urbane – 20,8 m2, iar în cele rurale – 23,6 m2. La 1 ianuarie 2012, fondul locativ al Republicii Moldova a cuprins 1315,3 mii apartamente, dintre care în localități urbane 768,2 mii unități, în localități rurale – 547,1 mii unități.

Din volumul total al apartamentelor existente, 10,5% revin apartamentelor cu o cameră, 32,3% – cu două camere, 36,2% – cu trei camere, 21% – cu patru și mai multe camere. Cota preponderentă a locuințelor se află în proprietate privată a cetățenilor și persoanelor juridice, constituind 97,4% din totalul fondului locativ al Republicii Moldova.

Potrivit experților imobiliari, dacă în alte țări din Europa investitorii caută soluții de finanțare pe piața de capital, în Republica Moldova nu poate fi vorba de acest lucru, deoarece piața moldovenească de capital lipsește. Iar jucătorii din piață care se avântă în dezvoltarea proiectelor imobiliare construiesc pe banii oamenilor. Asta comportă un grad de risc ridicat, deoarece cei care investesc banii în astfel de proiecte imobiliare nu au nici o garanție că dezvoltatorii își vor onora promisiunile.

Situația de pe piața imobiliară în zece luni ale anului curent practic nu a suferit schimbări. Stabilizarea a avut loc pe toate segmentele. Fluctuația prețurilor a fost nesemnificativă. Piața a încetat să mai fie speculativă și a devenit conservatoare, cu rentabilitate scăzută, cum este caracterizată de altfel o piață cu risc scăzut.

Situația actuală se va menține până la sfârșitul lui 2012, prețurile vor fi stabile cu fluctuații nesemnificative. Pentru învierea pieței e nevoie de intensificarea activității actorilor de pe piață ce va crește numărul de tranzacții, iar cererea solvabilă se va face simțită.

În general, piața imobiliară moldovenească constituie o reflecție identică a economiei noastre, și anume creșterea prețurilor la imobile are loc sincron cu îmbunătățirea economiei și vice-versa. În prezent, prețurile la imobile s-au stabilizat, piața se află într-o stagnare. Este posibilă o ușoară scădere a costului, iar o majorare a prețurilor în perspectiva cea mai apropiată, în termen de 12-18 luni, nu este de așteptat.

Florin LEVĂNȚICĂ

Republica Moldova – mulți ocupați în agricultură, puțini în sectorul serviciilor

Republica Moldova a înregistrat anul trecut, unul dintre cele mai ridicate nivele de ocupare a populației în sectorul agricol – 27,5% (323 mii persoane) și cel mai scăzut în sectorul servicii – 53,7% (630,6 mii persoane). Astfel, țara noastră s-a clasat pe ultimele poziții din Europa la acest capitol.

Media UE a persoanelor ocupate în agricultură a fost anul trecut de 5%, iar pentru servicii de aproape 70%, potrivit celui mai recent sondaj privind piața muncii al Eurostat.

Situația la nivelul UE înregistrează diferențe mari între statele membre în funcție de procentajul de angajați (inclusiv persoane care lucrează pe cont propriu) din diferite sectoare economice, notează biroul de statistică al Comisiei Europene.

Deși Republica Moldova nu este inclusă în statisticile Eurostat, o simplă comparație arată că țara noastră s-ar clasa pe poziția a doua după România – 28,6%, la capitolul angajați din agricultură. Totodată, cel mai mare număr îl are Polonia – 13% și Grecia – 12%. În timp ce cel mai redus procentaj de sub 2%, este înregistrat în Marea Britanie, Germania, Belgia, Malta și Luxemburg.

Republica Moldova ar ocupa ultimul loc comparativ cu statele din UE privind numărul persoanelor angajate în domeniul serviciilor cu aproape 58%, față de maximum de 83% în Luxemburg și media UE de 69,8%.

În industrie, procentajele angajaților variază de la 13% în Luxemburg și 17% în Olanda, la 38% în Cehia și 37% în Slovacia. Media la nivel european este 25,2%.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în Republica Moldova, ponderea persoanelor ocupate în industrie, inclusiv în domeniul construcțiilor este de 18,7%, cu 8,8 puncte procentuale mai puțin față de angajații din agricultură.

În ce privește numărul persoanelor care au lucrat cu program complet de muncă, în jur de 73% au lucrat efectiv 40 de ore și mai mult pe săptămână. Totodată, circa 9% din totalul persoanelor cu program complet a avut o durată excesivă a săptămânii de lucru (49 ore și mai mult). Dintre persoanele care au lucrat cu program parțial, 74,5 la sută au fost persoane domiciliat în mediul rural. Mai bine de jumătate din totalul persoanelor cu program parțial (52,8%) au constituit-o lucrătorii pe cont propriu. Salariaților moldoveni le-au revenit 36,4%, în timp ce în UE cea mai lungă săptămână de lucru pentru angajații cu normă întreagă a fost înregistrată în Marea Britanie – 42,2 ore, urmată de Austria – 41,8 ore, Cipru și Portugalia – ambele cu câte 41,1 ore. Angajații din Danemarca au lucrat cel mai puțin pe săptămână din UE, 37,7 ore, urmați de cei din Irlanda – 38,4 ore, Italia – 38,8 ore și Olanda – 39 ore.

DEZVOLTAREA INFIMĂ A SECTORULUI REAL, INCAPABIL SĂ ASIMILEZE O MARE PARTE A FORȚEI DE MUNCĂ

În prezent, nivelul redus de dezvoltare a sectorului real al economiei nu este capabil să asimileze

o mare parte a forței de muncă. Cele mai dezvoltate sectoare ale economiei rămân comerțul, serviciile și construcțiile, adică ceea ce nu necesită timp îndelungat de recuperare a investițiilor și număr mare de angajați. Pe termen mediu se conturează o stabilizare a șomajului cu tendințe de diminuare. Totodată, una din problemele-cheie, care se cere soluționată imediat este crearea noilor locuri de muncă. La acest capitol există unele probleme, deoarece crearea noilor locuri de muncă ține de lărgirea potențialului de producție, investiții noi sau crearea de noi întreprinderi. Rata de înființare a întreprinderilor noi se menține la un nivel scăzut. Climatul de afaceri prietenos pentru sectorul privat este soluția de bază pentru eliminarea distorsiunilor de pe piața muncii. Pentru atragerea investitorilor străini, dar și autohtoni, astfel încât intervenția acestora să contribuie la soluționarea problemelor pieței muncii și a plății salariilor mai mari, se cer eforturi importante în ceea ce privește politicile economice și sociale.

CHELTUIELILE PENTRU EDUCAȚIE, APROAPE DUBLE FAȚĂ DE MEDIA EUROPEANĂ

Cheltuielile pentru educație în Republica Moldova au atins recordul de 9,2% din PIB (media europeană fiind de 5,5% din PIB), fără ca să producă un impact economic și social semnificativ, potrivit strategiei de dezvoltare Moldova 2020. În anul 2009, alocările financiare per elev în învățământul secundar profesional au constituit 10 224 lei, ceea ce este cu 15% mai mult decât în învățământul mediu de specialitate (8 709 lei/elev/an) și cu 33,5% (6 802 lei/student/an) mai mult decât în învățământul superior. Cu toate că învățământul secundar profesional este cel mai costisitor, cele mai mari probleme se atestă anume pe acest segment. În anul 2010, conform metodologiei BIM (Biroul Internațional al Muncii), numărul șomerilor cu studii secundare profesionale a constituit 22,8 mii de persoane, sau 24,8% din numărul total de 92 mii de șomeri, fiind mai mare față de numărul șomerilor cu studii superioare (18,3 mii), medii de specialitate (12,0 mii), liceale, medii generale (22,0 mii) și gimnaziale (16,8 mii), înregistrând și cel mai înalt nivel de abandon școlar (24,5%).

Se atestă o pondere relativ mică a absolvenților care se încadrează în câmpul muncii conform calificărilor obținute în instituțiile de învățământ, însă absența unor mecanisme de monitorizare a carierei profesionale a acestora face ca problema să fie mai puțin vizibilă. Circa 30% dintre absolvenți nu activează conform calificărilor obți-

nute în școli profesionale, colegii și universități, fapt care denotă necesitatea diversificării parcursurilor educaționale prin promovarea conceptului de învățare pe parcursul întregii vieți (lifelong learning). Acest fenomen este aprofundat de asimetria informațională dintre cererea de forță de muncă din partea potențialilor angajatori și percepția eronată a studenților privind oportunitățile de angajare, ceea ce contribuie la perpetuarea acestui fenomen.

Mediul de afaceri din Republica Moldova, în special exportatorii, se plâng de insuficiența calificărilor și calitatea redusă a studiilor candidaților la locurile de muncă. 85% dintre companii menționează că întâmpină problema lipsei forței de muncă calificate, întreprinderile solicită un nivel mai înalt de profesionalism sau competențe specifice din partea lucrătorilor. Cel mai des, agenții economice menționează că se confruntă cu decalajul semnificativ dintre necesitățile lor și cunoștințele profesionale ale absolvenților instituțiilor de învățământ vocațional-tehnic. Programele educaționale determină și adaptabilitatea redusă a tinerilor muncitori la condițiile companiei. Acest fapt, de cele mai dese ori, conduce la o fluctuație sporită de personal. Pe de o parte, este vorba despre muncitorul nemulțumit de faptul că nu poate face față cerințelor, iar pe de altă parte, despre patronul care nu beneficiază de randamentul scontat al resurselor umane angajate. Este alarmant și faptul că tinerii muncitori nu dau dovadă de devotament față de muncă, fapt confirmat de 52,2% dintre companiile respondente.

Productivitatea joasă a muncii tinerilor angajați și calitatea redusă a produselor/serviciilor formează un cerc vicios, care, la rândul său, determină salarizarea modestă. Salariile necompetitive sunt un alt motiv al lipsei de atractivitate a

întreprinderilor. Pentru absolvenții învățământului secundar profesional, problema șomajului este mai acută decât pentru cei care au absolvit învățământul mediu de specialitate sau superior. Cota acestora, în structura șomajului, a atins, în anul 2009, cifra de 28%. În acest context, emigrarea forței de muncă devine o problemă tot mai stringentă, ceea ce impune o corelare mai eficientă dintre politicile educaționale și politicile de migrațiune și de ocupare a forței de muncă.

În cazul neintervenției Guvernului, efectele nedorite ale problemei se vor aprofunda. Această situație, conjugată cu prognoza demografică nefavorabilă și starea precară a sănătății populației, contestă mitul precum că în Republica Moldova forța de muncă este multă, calificată și ieftină. În consecință, pe piața muncii se va aprofunda dezechilibrul substanțial dintre cerere și ofertă, precum și deficitul de forță de muncă calificată. Atragerea investițiilor, în lipsa capitalului uman solicitat, va fi din ce în ce mai dificilă, iar rândurile emigranților vor fi în continuare alimentate de proaspeții absolvenți ai sistemului educațional, atât în scopul căutării unui loc de muncă mai bine plătit, cât și în vederea realizării studiilor de calitate, fără a se valorifica potențialul de creare a locurilor de muncă pe piața internă.

AUTORITĂȚILE VOR SĂ DEZVOLTĂ ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE CALITATE

Pentru realizarea viziunii strategice, politica în domeniul educației va fi orientată spre asigurarea calității studiilor. Adoptarea unei noi legislații în domeniul învățământului, racordată la experiențele europene, va permite efectuarea reformei structurale și instituționale în domeniu, ținându-se cont de principiul eficienței și calității. Reformarea sistemului de cercetare

și inovare, prin demonopolizarea finanțării acestuia, prin aplicarea unor reguli coerente și relevante de susținere a excelenței în educație și știință, va impulsiona calitatea studiilor pentru carieră. Crearea Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior și Cercetare este crucială pentru evaluarea și acreditarea instituțiilor și a programelor de formare/dezvoltare profesională a specialiștilor pentru piața muncii. Cadru Național al Calificărilor și Standardelor ocupaționale va orienta procesul de studii spre dezvoltarea competențelor solicitate pe piața de muncă. În același timp, vor fi fortificate capacitățile de prognozare a forței de muncă, punându-se accent pe crearea oportunităților de formare profesională pe parcursul vieții. Programele de studii vor fi orientate spre profesionalizarea, precum și dezvoltarea, în cadrul universităților, a capacităților de cercetare și inovare.

„Sporirea calității procesului educațional va contribui la crearea unui climat investițional atractiv și benefic, datorită forței de muncă calificate, responsabile, flexibile, contribuind la sporirea productivității muncii și a competitivității. Ca rezultat, va crește calitatea produselor/serviciilor în economia națională. Promovarea transferului de cunoștințe urmează a fi efectuată într-o manieră în care ideile inovatoare să fie transpuse în noi produse și servicii, care generează creștere, locuri de muncă de calitate și care contribuie la soluționarea problemelor societății, astfel încât să consolideze coeziunea economică și socială. Formarea forței de muncă calificate se va asigura prin promovarea orientării în carieră, începând cu învățământul general și prin oferirea posibilităților de formare profesională continuă pe parcursul întregii vieți”, se mai spune în strategia de dezvoltare Moldova 2020.

Victor URSU

Merkel vrea să îl amenințe pe Cameron cu anularea summitului UE din noiembrie

Cancelarul german Angela Merkel vrea să îl amenințe pe premierul britanic David Cameron cu anularea summitului european din noiembrie, în cazul în care acesta își păstrează poziția cu privire la bugetul Uniunii Europene (UE), scrie Financial Times în ediția de luni, lucru dezmințit imediat de către Berlin, relatează AFP.

“Germania prevede să avertizeze Marea Britanie că va căuta să impună o anulare a summitului european de luna viitoare, dacă premierul David Cameron insistă să opună un vot de veto oricărui acord care ar prevedea altceva în afară de o blocare a cheltuielilor”, scrie ziarul britanic, care citează persoane apropiate negocierilor.

Purtătorul de cuvânt al lui Merkel, Steffen Seibert, a “respins formal acest anunț”.

“Guvernul german are tot interesul ca acest summit excepțional din noiembrie să fie o reușită”, a declarat el luni într-o conferință de presă obișnuită, subliniind că Berlinul susține propunerea președintelui Uniunii Europene (UE) Herman Van Rompuy cu privire la organizarea unei reuniuni în noiembrie pe tema proiectului bugetului plurianual european pentru perioada 2014-2020.

Cameron s-a declarat vineri pregătit să opună un vot de veto proiectului de buget plurianual pentru perioada 2014-2020 al UE, dacă acesta prevede creșterea de cheltuieli “inacceptabile”, sugerând lungi și dificile negocieri în cadrul summitului extraordinar prevăzut în perioada 22-23 noiembrie.

Potrivit FT, “Merkel încearcă să

il convingă pe Cameron să susțină un compromis german care prevede plafonarea cheltuielilor UE la 1% din PIB-ul Uniunii”.

Purtătorul ei de cuvânt a confirmat că aceasta susține o creștere “moderată”. El a confirmat, după ce a fost întrebat în acest sens, că “1% este considerat un nivel moderat”.

“Suntem convinși că un asemenea acord (asupra bugetului) va reprezenta un semnal puternic din partea Europei, cu privire la capacitatea sa de acțiune și la mijloacele de planificare, pe care poate să îl ofere statelor membre”.

“Germania consideră că bugetul Europei ar trebui să promoveze competitivitatea, creșterea (economică) și (crearea de) locuri de muncă” și să reflecte eforturile țărilor membre de a-și consolida bugetele, a adăugat Seibert.

Premierul britanic este liderul unui grup, “Prietenii cheltuielilor mai bune”, format împreună cu Franța, Germania, Austria, Olanda, Suedia și Finlanda, țări care susțin o reducere drastică a viitorului bu-

get UE pentru perioada 2014-2020, pe care o consideră o măsură de pliere la austeritatea impusă de criză. Toate aceste țări sunt contribuitori importanți la bugetul comun.

Ei se opun grupului “Prietenii coeziunii”, o alianță de 17 țări, condusă de către Polonia. Aceste state refuză ca fondurile alocate coeziunii, care reprezintă aproximativ 40% din buget la nivel global, să fie afectate de măsuri de austeritate, pe motiv că beneficiarii fondurilor nu reușesc întotdeauna să le utilizeze integral.

Anvelopa globală a bugetului UE este stabilită pe o perioadă de șapte ani și constituie principalul mecanism de redistribuire în cadrul Uniunii.

Comisia Europeană (CE) a propus în iulie un buget plurianual de 1.033 de miliarde de euro constând în credite de angajamente și 987 de miliarde de euro credite de plată pentru perioada 2014-2020, vizând să țină cont de aderarea Croației, reprezentând o creștere cu aproape 5% raportat la perioada 2007-2013.

Un studiu nou a calculat dezastrul destrămării zonei euro: costuri de 17.000 mld. euro pentru economia mondială

Îșișirea Greciei din zona euro, urmată de părăsirea uniunii monetare și de alte state din sudul Europei, ar avea un impact de 17.000 miliarde euro asupra economiei mondiale, cu o recesiune globală care ar lovi inclusiv Statele Unite și China, potrivit unui centru de cercetare german, citat de CNBC.

Studiul, realizat de Prognos la cererea centrului Bertelsmann, analizează patru scenarii în care Grecia intră în încetare de plăți pe datoria suverană.

În cea mai pesimistă variantă, fondurile pentru susținerea statelor cu probleme pur și simplu s-ar epuiza. Ar urma ieșirea Greciei, Spaniei, Italiei și Portugaliei din zona euro, situație care ar determina recesiune globală și un cost, până în 2020, de 17.200 de miliarde de euro al PIB însumat pentru 42 de economii dezvoltate.

“În cifre, impactul ar fi cel mai puternic în Franța – 2.900 miliarde de euro, Statele Unite – 2.800 de miliarde de euro, China – 1.900 miliarde euro și Germania – 1.700 miliarde euro”, arată studiul.

Mulți analiști speculează când și nu dacă Grecia va părăsi zona euro, însă cancelarul Germaniei, Angela Merkel, președintele BCE, Mario Draghi, și șeful Eurogroup, Jean-Claude Juncker, și-au exprimat repetat sprijinul pentru statul elen în ultimele luni.

“Pe lângă consecințele economice severe, o astfel de recesiune ar pune o presiune puternică asupra structurilor sociale și politice din mai multe state. În special în cele care părăsesc uniunea monetară, însă și în altele”, se arată în studiu.

Pentru România, impactul părăsirii de către Grecia a zonei euro ar costa economia 1 miliard de euro în perioada 2013-2020, iar în cel mai pesimist scenariu, al ieșirii Greciei, Portugaliei, Spaniei și Italiei din uniunea monetară, costurile s-ar ridica la 31 de miliarde de euro.

Săptămâna trecută, ministrul suedez de finanțe Anders Borg a declarat pentru Bloomberg că Grecia ar putea părăsi uniunea monetară în următoarele șase luni. Borg este de părere că băncile europene sunt pregătite pentru ieșirea Greciei din zona euro în mai puțin de un an.

Economistul Citigroup, Juergen Michels, a transmis clienților băncii că riscul ca Grecia să iasă din uniunea monetară în următoarele 12-18 luni a scăzut la 60% de la 90%, datorită unei schimbări de atitudine în rândul principalelor țări din zona euro.

Criza datoriilor suverane a început în Grecia, după ce o revizuire masivă a deficitului bugetar a cauzat temeri investitorilor cu privire la sustenabilitatea datoriei statului. Criza s-a extins la Portugalia, Irlanda și Spania, cu impact economic sever în zona euro, Uniunea Europeană și la nivel global.

Pagină realizată de Olga GORCEAC

Războiul comercial cu China pune Japonia în genunchi

Japonia, a treia economie ca mărime la nivel mondial, a devenit cel mai recent exemplu al durității conflictelor comerciale cu China, după ce exporturile i-au scăzut în septembrie cu 10% în ritm anualizat. Aceasta este cel mai mare declin al exporturilor înregistrat după seismul devastator din martie 2011. Livrările către China s-au prăbușit cu 14%.

Deficitul comercial al Japoniei s-a situat la 7,2 miliarde dolari în septembrie, cel mai mare pentru această lună din ultimii cel puțin 30 de ani, cu 3,5 miliarde dolari peste cel înregistrat cu un an înainte, potrivit datelor Ministerului de Finanțe, scrie BusinessWeek.

De când a izbucnit, la începutul lunii septembrie, disputa teritorială dintre Japonia și China privind insule Senkaku din Marea Chinei de Est, relațiile comerciale dintre cele mai mari economii din Asia s-au deteriorat, iar reprezentanții FMI sunt îngrijorați că din această cauză încetinirea creșterii economice la nivel mondial ar putea fi mai severă decât s-a anticipat.

Beijingul este acuzat că încurajează proteste xenofobe privitoare la insulele Senkaku, pe care le revendică încă din anii 1970 în pofida unui acord care a urmat celui de-al Doilea Război Mondial și prin care sunt cedate Japoniei. Protestele din septembrie au degenerat în violențe îndreptate împotriva uzinelor și magazinelor japoneze după ce guvernul de la Tokio a achiziționat teritoriile de la un proprietar privat. Companiile nipone au reacționat boicotării produselor lor prin anularea planurilor de investiții în fabricile și echipamentul subsidiarelor din China.

Rosneft preia participația BP la TNK-BP, pentru aproximativ 26 miliarde de dolari

Grupul rus de stat Rosneft a încheiat un acord cu grupul BP pentru preluarea participației de 50% a producătorului britanic de petrol la compania TNK-BP pentru circa 26 de miliarde de dolari, în bani și acțiuni, aceasta fiind cea mai mare achiziție a unei companii din Rusia, scrie Bloomberg.

BP s-a înțeles cu Rosneft să vândă pachetul de 50% din acțiunile TNK-BP, al treilea mare producător de petrol din Rusia, pentru 17,1 miliarde de dolari și o participație de 12,8% la Rosneft, potrivit unui comunicat al grupului rus.

BP va investi 4,8 miliarde de dolari în acțiuni ale statului rus la Rosneft, astfel că în urma tranzacției rămâne cu 12,3 miliarde de dolari și o participație de 19,75% la grupul rus controlat de stat.

Vânzarea de active, cea mai mare din ultimii 13 ani pentru BP, face parte din strategia de transformare după dezastrul poluării cu petrol din 2010 în Golful Mexic.

Pentru Rosneft, care urmează să preia și restul de 50% din acțiunile TNK-BP, achiziția va crește producția de petrol și gaze la 4,5 milioane de barilii pe zi, la egalitate cu Exxon.

Șeful Rosneft, Igor Sechin, s-a întâlnit luni cu președintele Rusiei, Vladimir Putin, pentru a discuta tranzacția. Potrivit comunicatului grupului, Rosneft are un acord inițial pentru achiziția restului de 50% din acțiunile TNK-BP de la un consorțiu de miliardari ruși.

BP a vândut active de 33 de miliarde de dolari începând din 2010, ca urmare a concentrării pe producția mai profitabilă de petrol, după ce accidentul din Golful Mexic a șters circa o treime din capitalizarea grupului.

Tranzacția reprezintă o cale de scăpare pentru BP dintr-o relație dificilă în cadrul TNK-BP cu mai mulți miliardari ruși, reuniți în consorțiul AAR. Compania mixtă genera un sfert din producția de petrol a BP și a adus, de la înființarea în urmă cu nouă ani, dividende de 19 miliarde de dolari.

Ucraina va interzice exporturile de grâu, de la mijlocul lunii noiembrie

Ucraina va interzice exporturile de grâu, începând de la mijlocul lunii noiembrie, aceasta fiind prima restricționare a comerțului de către un producător important după ce prețurile materiilor prime pentru industria alimentară au crescut puternic în această vară, potrivit Financial Times.

Decizia Ucrainei va alimenta temerile privind o repetare a valului de restricții la export responsabil de exacerbarea crizei alimentare din 2007, care a declanșat revolte din țări printre care Egipt și Senegal. În 2010, Rusia și Ucraina au impus restricții la exporturi, declanșând o creștere puternică a prețurilor cerealelor, care a fost una dintre cauzele Primăverii Arabe, scrie Mediafax.

Ucraina a informat vineri traderii cu privire la interdicție. Chiar dacă guvernul ucrainean a prezentat decizia ca rezultat al unui acord cu industria, traderii au afirmat că este de fapt o interdicție.

“Vor fi oprite exporturile începând cu 15 noiembrie”, a declarat Jorge Zukoski, președinte al Camerei de Comerț Americane din Ucraina.

Potrivit Ministerului Agriculturii de la Kiev, nu a fost luată o decizie guvernamentală pentru interzicerea exporturilor, însă în cazul unei creșteri necontrolate a acestora vor trebui adoptate “măsuri”.

Ucraina se afla în top 10 al exportatorilor și face parte împreună cu Rusia și Kazahstan din regiunea Mării Negre, sursa a 25% din exporturile de grâu la nivel mondial. Regiunea, o sursă importantă de grâu pentru nordul Africii și Orientul Mijlociu, a fost afectată de o secetă puternică în acest an.

Traderii vor urmări cu atenție semne privind măsuri similare din partea Rusiei, scrie Financial Times.

Decizia Ucrainei vine înaintea alegerilor parlamentare programate pentru 28 octombrie, în care opoziția speră să obțină majoritate parlamentară. Prețurile la grâu și pâine, extrem de importante pentru o mare parte a populației, reprezintă o problemă politică sensibilă.

Guvernul Ucrainei va avea la începutul lunii noiembrie o nouă întrunire pe această temă, pentru a clarifica regulile, au spus traderii.

**Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră
(Perioada 15-19 octombrie 2012)**

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitențului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
15.10.12 14:31	MD14BAUT1007	SA "AUTOMOBILIST BALTI"	0,50	34611	17305,50	Vinzare Cumparare	893594	3,87	1,00
15.10.12 14:31	MD14BAUT1007	SA "AUTOMOBILIST BALTI"	0,50	14610	7305,00	Vinzare Cumparare	893594	1,63	1,00
16.10.12 14:31	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	110,00	5000	550000,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,10	100,00
16.10.12 14:31	MD14ODAV1009	SA "VODA"	10,00	12	120,00	Vinzare Cumparare	9242	0,13	10,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	35	875,00	Vinzare Cumparare	27320	0,13	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	40	1000,00	Vinzare Cumparare	27320	0,15	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	16	400,00	Vinzare Cumparare	27320	0,06	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	97	2425,00	Vinzare Cumparare	27320	0,36	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	17	425,00	Vinzare Cumparare	27320	0,06	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	10	250,00	Vinzare Cumparare	27320	0,04	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	6	150,00	Vinzare Cumparare	27320	0,02	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	22	550,00	Vinzare Cumparare	27320	0,08	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	8	200,00	Vinzare Cumparare	27320	0,03	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	20	500,00	Vinzare Cumparare	27320	0,07	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	59	1475,00	Vinzare Cumparare	27320	0,22	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	14	350,00	Vinzare Cumparare	27320	0,05	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	37	925,00	Vinzare Cumparare	27320	0,14	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	31	775,00	Vinzare Cumparare	27320	0,11	50,00
16.10.12 14:31	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	3	75,00	Vinzare Cumparare	27320	0,01	50,00
17.10.12 11:00	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	25,00	75	1875,00	Unitatea administrativ-teritoriala	27320	0,27	50,00
17.10.12 11:27	MD14BUCU1002	SA "BUCURIA"	10,00	180	1800,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	1646396	0,01	10,00
17.10.12 11:28	MD14BUCU1002	SA "BUCURIA"	10,00	180	1800,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	1646396	0,01	10,00
17.10.12 14:31	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	16,00	864	13824,00	Vinzare Cumparare	475544	0,18	10,00
17.10.12 14:31	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	10,00	327	3270,00	Vinzare Cumparare	134754	0,24	0,00
17.10.12 14:31	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	10,00	297	2970,00	Vinzare Cumparare	134754	0,22	0,00
19.10.12 14:31	MD14ATBS1001	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO Nr.36"	1,10	1060	1166,00	Vinzare Cumparare	167216	0,63	10,00
TOTAL				57631	611810,50				

**Statistica tranzacțiilor extrabursiere
pentru perioada 08.10.2012-12.10.2012
Tipul tranzacției: Vinzare-cumpărare**

Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. ALVIVUS S.A., CHIȘINĂU	MD14ALVI1007	1	1	270	270
2. FRANZELUȚA COMBINATUL DE PANIFICAȚIE S.A., CHIȘINĂU	MD14FRAN1004	20	1	658	14805
3. JLC-INVEST, MUN. CHIȘINĂU	MD14JLIN1008	-	7	4109	1233
4. DRUM-9, CAHUL	MD14RUDM1003	10	1	6522	13044
5. TUTUN-CTC S.A., CHIȘINĂU	MD14TCTC1007	20	3	1718	34360
6. AVIATEHNOLOGIE S.A., CHIȘINĂU	MD14AVTE1003	1	2	2900	38599
7. ESTATE GROUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14ESRO1004	4	1	168	336
8. MEGA PRIM, MUN. CHIȘINĂU	MD14EGAP1006	4	1	176	352
Total			17	16521	102999

Tipul tranzacției: Moștenire

Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. INTERPARES PRIM, MUN. CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	1	652	652
2. DAAC HERMES GRUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	2	1612	3224
3. NISTRU-OLĂNEȘTI S.A. ,jud. TIGHINA	MD14NISO1004	10	1	63	630
4. DRUMURI-CHIȘINĂU, MUN. CHIȘINĂU	MD14CHID1003	10	2	600	6000
5. ALFA-NISTRU S.A., SOROCA	MD14ALNI1007	10	2	98	980
6. AUTOMOTOTRANS S.A., CHIȘINĂU	MD14AMTR1009	15	2	10	150
7. DIMECON-11 S.A., CHIȘINĂU	MD14DIME1004	7	1	603	4221
8. TIREX-PETROL Î.M., CHIȘINĂU	MD14TIRP1008	6	1	656	3936
9. B.C. MOLDOVA AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	1	2	400
10. DRUMURI-EDINEȚ, OR. EDINEȚ	MD14EDUM1008	10	1	432	4320
11. FLOARE-CARPET, MUN. CHIȘINĂU	MD14CARP1005	10	2	108	1080
12. SUDZUCKER-MOLDOVA Î.M., SOROCA	MD14ROZA1009	10	6	358	3580
13. ZORILE, CHIȘINĂU	MD14ZORI1001	18	2	45	810
Total			24	5239	29983

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. TIREX-PETROL Î.M., CHIȘINĂU	MD14TIRP1008	6	2	14	84
2. FLOARE-CARPET, MUN. CHIȘINĂU	MD14CARP1005	10	1	54	540
Total			3	68	624

Tipul tranzacției: Tranzacțiile de răscumpărare a valorilor mobiliare de către societate legate de reorganizarea acesteia și/sau expirarea termenului de circulație a valorilor mobiliare

Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.26 S.A., CANTEMIR	MD14ANSP1001	40	1	27274	665955
Total			1	27274	665955

Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului averii între soți conform hotărârii instanței judecătorești

Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. B.C. MOLDOVA AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	1	2	400
2. SUDZUCKER-MOLDOVA Î.M., SOROCA	MD14ROZA1009	10	1	54	540
Total			2	56	940

PLANUL DE NEGOCIERI
sesiunea bursieră din 24 Octombrie 2012

Termenul de valabilitate al cererii	24.10.2012	31.10.2012	31.10.2012	26.10.2012
Data începerii licitației	11.10.2012	22.10.2012	22.10.2012	26.10.2012
Data depunerii cererii	08.10.2012	10.10.2012	10.10.2012	23.10.2012
Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	10,00	10,00	15,00	23,00
% din volumul emisie	100,00	73,38	9,21	1,00
Valoarea totală a pachetului, lei	2126238,66	2000054,50	612817,50	1250,00
Prețul pentru o unitate, lei	5,46	55,06	15,15	2,50
Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	389421	36325	40450	500
Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	MD14GVIL1001	MD14FAAN1003	MD14LEMN1007	MD14DOTC1001
IDNO emitențului	1003600094461	1003600120034	1003600055822	1003600115854
Emitențului valorilor mobiliare	SA "Valogrvin"	SA "FARMACIA ANENII NOI"	SA "LEMINAR"	SA "DOTARCOM"
Nr. cereri de vânzare	8380	8382	8383	8387
Nr. d/o	1	2	3	4

CAPITAL Market

Bilingual Publication of National Commission of Financial Market

Wednesday, 19 August 2012.

№28

“Green Card” as a bone of contention

A new scandal appeared on the insurance market of Moldova. The six companies that issue international insurance certificates “Green Card” terminate the contracts with brokers based on which they sold “Green Card” policies. Thus, from October 1, the “Green Card” insurance will be available only from the offices of issuing companies. Such a decision aroused a wave of reactions, first of all from the brokerage companies.

Anton Caba, chairman of the Association of Insurance-Reinsurance Brokers (ABAR), said the issuers of international certificates “Green Card” decided tacitly to terminate the contracts with the brokers as regards the sale of “Green Cards” from September 10.

“I, as the chairman of ABAR, describe these actions as a direct attack on the brokerage institutions that are not allowed to intermeditate the sale of “Green Cards”. In fact, these restrictions will seriously affect the brokerage companies as they will be unable to sell “Green Cards” as well as RCA and other products because the client, instead of going to two institutions to purchase RCA and “Green Card”, will prefer to go to the institutions selling “Green Card” to buy RCA and CASCO as well. Thus, our faithful clients in which we invested time and money to attract them will be easily attracted by these companies,” stated Caba.

“Given that the “Green Card” for some brokerage companies accounts for 20% to 50% of the sales, these companies will be seriously affected by this measure, not speaking about other products that will ‘leak’ besides the “Green Card”. Today, it is the “Green Card”, while tomorrow it will be something else because I don’t think that this is the only measure of the kind. I possess information that this is only the beginning. The six issuers of “Green Card” plan to increase their market share and to decrease the costs incurred to sell the “Green Card” product as they consider these costs as investments in a partnership with the brokers,” said Anton Caba.

According to him, the brokers conceded when the commission levied by them from insurance companies was reduced from 35% to 15% for the sale of “Green Card”, but the current situation cannot be tolerated because it is an abuse and attack on the brokers.

“In this connection, it should be noted that the 76 brokers who work on the insurance market of Moldova hold about 30% of the total subscriptions,” said Caba.

He also said that this is a problem not only for brokers, but also for the insurance companies that do not issue “Green Card”, but sold this product until now.

“Therefore, the Association of Insurance-Reinsurance Brokers and other brokers of Moldova signed a letter that is to be sent to the parliamentary commission on economy, budget and finance, the National Commission on the Financial Market, the National Agency for Competition

Protection, and other competent bodies,” said Caba.

In reply, Pavel Cater, director of the National Bureau of Motor Vehicle Insurers asked: “Does the law say that the insurance companies that issue “Green Cards” are obliged to sell this product through the agency of brokers only? As far as I know, it says nothing about it. I do not know the decisions taken by the issuers of “Green Card”. That’s why I do not want to comment their actions. But I can say that the prices of “Green Cards” are approved based on a methodology and the issuing insurance companies take it into account. Thus, a cartel agreement is improbable. If they decided to end the contracts with brokers, this decision was probably generated by certain arguments: for example the common information system will start to be implemented on January 1, 2013. Not all the brokers will be able to cope with it as well as with the new laws 414 and 407,” considers Cater.

According to him, it’s time for the brokers to center more on optional insurance products, not only on “Green Card” and RCA. Currently, there are 76 brokerage companies that exist based only on mandatory insurance. Actually, it is the issuers that bear responsibility for the “Green Card” insurance, not the brokers.

“Probably, one of the arguments of the issuers is that the management costs planned by the National Financial Market Commission will be decreased to 20%. We can impose nothing on the companies that issue “Green Card”. They did not ask us when they signed contracts with the brokers. Why should they ask us now?,” said Cater.

One of the Moldovan parties stated its opinion on the issue. Its representatives asked the competent institutions to investigate the information according to which the insurance companies that have the right to issue “Green Card” act based on a cartel agreement in order to obstruct the activity of the brokerage companies on the insurance market.

“The reason for such suppositions resides in the fact that these companies announced the brokerage companies by official letters, in the same period and in a collective way, that they intend to terminate the intermediation contracts that they signed for the sale of “Green Card” insurance policies,” says a note to the National Financial Market Commission.

In a recent event, it was announced the intention to ask the commission on economy, budget and finance of the Parliament of Moldova to analyze this situation in the next meeting of the commission, which would involve the administration of the National Financial Market Commission and of

the National Agency for Competition Protection for consultation.

The representatives of the political party consider that these steps will destabilize the situation on the insurance market and on the financial market of Moldova. This will lead to the elimination of brokers from the insurance market of Moldova and to the monopolization of this sector, which runs counter to the European provisions.

“We witness blackmail given that a part of the six companies that issue “Green Cards” did not agree to terminate the contracts with brokers, but did it under pressure and fear.

If things go on like this in such a manner, we will have a monopolized insurance market from where the honest investors will go, while others will avoid to invest money in an unfriendly market. The reason invoked is that the brokerage companies do not honor their obligations, which is illogical as it’s impossible to put everyone in the same basket,” said the quoted source.

Vladimir Stirbu, director of the General Insurance Supervision Division of the National Financial Market Commission, said that the Commission received no applications from the professional participants in the insurance market, including from insurance brokers, as regards steps taken by the insurers, which would limit the rights and interests of the brokers in their insurance intermediation activities. There is no common decision of the insurers taken within the National Bureau of Motor Vehicle Insurers concerning the exclusion of the insurance brokers from the insurance distribution scheme “Green Card”.

“In this connection, the National Financial Market Commission will examine already the insurers’ decision, which, according to the National Bureau of Motor Vehicle Insurers, aims to align the national standards with the international ones and to ensure the observance of the legislation on competition. However, it should be noted that there are no clear legal provisions that would oblige the issuers of “Green Cards” to distribute this insurance through brokers and, if the insurers concluded agreements with the insurance brokers, these are civil relations between parties that are clearly regulated by the legislation,” said Stirbu.

According to him, the National Commission on the Financial Market is now examining the National Bureau of Motor Vehicle Insurers’ decision to modify the “Green card” forms so that they are printable. Thus, all the data in the forms that were filled out by hand until now will be printed. This decision implies an additional verification by all those who received “Green Card” forms from insurers to distribute them, including the insurance brokers, so that the old forms are returned and the debts accumulated by the brokers towards insurers for the sold “Green Card” are settled. The insurance brokers have been informed about this.

Tatiana SOLOARI

What do the new fiscal changes bring?

Recently, a study by IDIS “Viitorul” that focuses on the new amendments to the Tax Code made this year aroused concern among the people. The changes concerning the indirect assessment of the taxable incomes of private individuals are aimed at combating tax evasion.

According to the economic expert of IDIS “Viitorul” Gheorghe Costandachi, the new changes will encourage the Moldovans who avoid paying taxes to continue this practice because the so-called method of direct taxing will affect the Moldovans who work abroad when they transfer money. Gheorghe Costandachi considers that the persons who receive money from abroad will encounter difficulties when they will have to prove the legal origin of this money and will have to present a multitude of documents to the Tax Inspectorate so that the money coming from abroad is not taxed.

“If the changes become functional, as they are, the remittances from abroad will decrease over the next years. But we are very inventive and will invent mechanisms for avoiding sending remittances legally. Thus, consumption will also reduce significantly in this period and the chain of values will also reduce. The state and the state budget will suffer the consequences,” believes Costandachi.

According to him, the new amendments made to the Tax Code are imperfect, contain many mistakes and leave room for interoperations because many of the provisions run counter to each other. If the new provisions are fully implemented, the remittances during the next years will decrease by over half because the persons will have to pay a tax of 18% of the sum or will have to prove that they are relatives with those who sent the money. Therefore, those who are abroad will identify new methods of transmitting money.

On the other hand, the representative of the State Tax Inspectorate Eduard Mirzac denies this information, saying that the money transferred from abroad by persons up to the third degree of relation is not taxed. “The law is aimed not against the persons who will receive sums of 500 euros, but against those who will receive 50,000 euros and more,” stated the official.

But if the private individuals spend more than 500,000 lei during a fiscal year, they are subjected to the indirect taxation method. This means that they will have to present numerous documents to prove the origin of the documents.

“The law is a lever for making the persons on high incomes to voluntarily declare their incomes and pay taxes and will not affect the persons on low incomes. There are sufficient filters for this. We hope that the law will increase the official number of millionaires in the country and the volume of taxes paid to the state will thus increase,” explained Eduard Mirzac.

PROVISIONS REFER TO COSTS OF OVER 25,000 LEI A MONTH

Veaceslav Ionita, chairman of the parliamentary commission on economy, budget and finance, said the indirect taxation method is a new one for our country and sheds light in this area. “When we worked out this indirect method that is not fiscal policy, but a fiscal administration matter, we pursued the idea that everyone should pay the relevant taxes. I can tell you that we have a small group of very rich persons who avoid paying taxes. Thus we decided to assess their expenses so as to see how much they earn,” he stated.

The tax Inspectorate will not monitor the persons whose difference between what they earn and what they spend is lower than 300,000 lei a year. It will center on those whose spending is higher than this sum.

Another conclusion noted in the study of IDIS “Viitorul” refers to the cases when the tax inspectors suspect that certain private individuals are financially supported from abroad. In this case, the inspector of the Main State Tax Inspectorate has the right to carry out an inspection at home, with the owner’s consent. Otherwise, the inspector can ask for a court decision to perform the inspection at home. There are no provisions to regulate the case when the tax inspector, accompanied by a police officer, enters the house when the owner is not at home. The made changes do not clearly say according to which articles the methods and form of carrying out inspections at private individuals will be selected. “The tax inspectors will be able to break into the house of the chosen persons for inspection even if the dwelling where they live does not belong to them. The conclusion comes from Article 226, paragraph 17, which gives unlimited rights for the tax inspectors. The Tax Code also does not stipulate the break-in mechanism when the persons chosen for inspection at home do not allow the inspectors to enter,” stated Costandachi.

These legislative amendments were passed by Parliament last year. The system for indirectly monitoring the spending is to be improved over the next five years.

CHANGES CENTER ON PERSONS ON HIGH INCOMES

The representative of the International Monetary Fund in Moldova Tokhir Mirzoev welcomed these discussions even if he had questions about certain aspects. He considers that these debates are important for the population to know the risks involved. “Though I understand the concerns, it’s not right to presume that the authorities will try to implement the new provisions to the people’s detriment and to use all the gaps for their own benefit. We are firmly convinced that the authorities will take the proposals into account and will make the necessary changes as it’s not right to allow persons who lead a luxury life not to declare their real incomes and pay taxes at a time when the persons on low incomes consciously pay the relevant taxes,” he stated.

A study published by IDIS in 2011 shows that the evasions from paying salary contributions and taxes in Moldova represented about 13.232 billion lei. This figure represents 78% of the annual salary fund per country or 22% of the GDP for 2011. According to the rankings of the simplest and most convenient tax systems, Moldova places the 109th of 183 participating economies, being outrun by Afghanistan and Ethiopia. This is due to the inefficient system of regulations and the lack of a clear and transparent mechanism of procedures and standards.

Cristina MIRON

State wants to monitor realty in order to increase budget revenues

The cadastre offices will monitor the real estate so as to tax them, in accordance with a bill concerning the monitoring of realty that was recently adopted by Parliament in the first reading.

According to statistics, the evasions from paying the tax on realty amount to tens of thousands of lei in Chisinau alone as many owners do not pay taxes on the apartments in which they live because they officially do not use them.

The law on the monitoring of real estate aims to create the necessary legal basis so as to ensure the collection of accurate information about the realty, owners and changes made to the buildings and their value in order to put taxes on them. The local public authorities and the realty owners will serve as sources of information. The law is to be passed in the second reading so as to take effect.

The information will be presented to the local cadastre offices for being processed and for updating the real estate cadastre. The bill stipulates that by June 1 of every year, the local public authorities will submit the decisions concerning the allotment of plots and information about the construction authorization, the leasing out of buildings owned by the territorial-administrative units and the constructions erected without authorization to the cadastre offices.

After the information is collected and systematized, the local cadastre offices will perform works to identify the real estate.

The owners will also have the duty of presenting updated information to the cadastre offices. The law provides a timeframe of three months for registering the right of ownership over the acquired or constructed buildings. Given that, according to the fiscal legislation, the constructions that are at least 50% ready are also taxable property, the owners must provide the fiscal bodies with the necessary data for calculating and levying taxes and inform the local cadastre office about the construction of the property if three years have passed since the start of the construction works.

As regards the updating of data, the building is to be inspected by a representative of the cadastre office. The updating of the data is obligatory in the case of privatization of real estate, leasing out of state property and forced sale of property. The data in

The land tax on farmland with cadastre indexes is 1.5 lei per 1 grade-hectare, on farmland without cadastre indexes – 110 lei per hectare, while on meadows – 27.5 lei per 1 hectare. The land tax on areas occupied by lakes and ponds is 115 lei per hectare. The fine for the delayed payment of the tax on realty is 0.04% of the tax that is to be paid.

offices of large towns impose percentage points that are close to the highest rate (the companies in Bucharest pay 1.5%). As regards the tax put on population, it rises by 65% – 300% if the owner possesses several dwellings.

At the same time, the tax rate in Bulgaria is 0.15%, while in Poland the realty tax is practically the same as in Moldova. The highest sum that the local authorities can ask is 0.59 zlotys per useful square meter (19 zlotys in the case of companies), respectively the equivalent of 2.19 lei and 70.68 lei.

The rate in the Czech Republic varies from region to region, but the sum paid annually is often lower than 100 euros. But when a person sells property, they must pay a tax of 3% of the value of the transaction.

The realty tax in the developed states is very high. The truth is that the population's incomes are higher than in the post-Socialist states. For example, the calculation basis at federal level in Germany is 0.35%, but different coefficients are added at the level of Land and the average percentage rises to 1.9%.

In Denmark, the dwellings with a market value of under 400,000 dollars are taxed 1%, while those with a higher market value – 3%. But there are different reductions, depending on the age of the building.

The Spanish people pay annually for dwellings 0.5% – 1% of the value of the property.

It is evident that the property tax for private individuals in Moldova is very low, as in Poland and Bulgaria.

At least until present, no government dared to significantly increase this tax. It is true that many persons are unable to pay a tax of 0.05% to 0.3% of the value of the dwelling, but different reductions and exemptions are available for the really poor ones so that the tax is bearable.

But the rich ones pay the same tax, even if they have houses that are hundreds of square meters in area and the authorities did nothing in this respect.

The realty experts said that the re-assessment of realty is long-awaited. According to them, it's not logical for the property to be assessed at a low sum, while the tax to be 30 lei.

On the other hand, besides affecting the budget revenues, the low taxes paid by the owners contribute to maintaining high prices on the realty market. This year's rise in taxes on dwellings may prevent those who want to buy apartments from doing so.

Florin LEVANTICA

the case of sale or mortgaging of real estate is also to be updated if more than three years have passed since the last updating as regards commercial buildings and more than five years as regards other property.

The collection of data about real estate is to be financed from the state budget. Thus, 2.5 million lei will be allocated annually for updating the data about the real estate register and assessing them. Of this sum, 1.5 million lei will be used to assess the newly formed property, while 1 million lei will go to analyze the real estate market.

The final result of the monitoring of real estate will lead to a rise in the taxable basis and in the collections to the local budgets. But the Agency for Land Relations and Cadastre is concerned that the problem of registering garages belonging to the garage construction cooperatives hasn't been yet solved. As a result, the data from the real estate register do not correspond. In fact, the garages have worked for over two decades, but haven't been used owing to the complicated procedures, while the owners of garages cannot register them individually and cannot become owners.

"The bill is a good one because there will be taxed the buildings that haven't been used yet inclusive and

this will increase the fiscal basis," the head of the parliamentary commission on economy, budget and finance Veaceslav Ionita said in a sitting of the legislature. Realty experts are yet skeptical about the law on the monitoring of real estate. They consider that the law may encourage corruption among employees of the cadastre bodies. On the other hand, it will oblige the owners of expensive realty to pay higher taxes. This can lead to an increase in the prices of dwellings.

The taxes on residential buildings are minimum 0.05% and maximum 0.3%.

The tax on residential buildings in municipalities and towns, including in settlements that form part of them, except the villages (communes), garages and plots on which they are located, the plots of the fruit-growing associations with or without constructions on them was raised from the minimum rate of 0.02% and a maximum rate of 0.25% to 0.05% and 0.3% respectively.

A tax rate on the residential buildings was additionally introduced in 2012 – of 0.05% to 0.3% on apartments and private houses in villages (communes) that form part of the municipalities of Chisinau and Balti and of 0.1% to 0.3% on the farmland and constructions located on it.

According to the State Tax Service, the taxes on property over the first eight months of 2012 totaled 216.34 million lei, 100.40 million was which represented the tax on real estate, while 115.94 lei the land tax.

"It is in fact tax evasion in a direct way. The local authorities should be seriously concerned about this problem as this money represents uncollected incomes. I think that the legislation should stipulate terms from the moment the construction starts until it is finished because there will be cases when the started constructions will be abandoned because there are owners that wait for the price of land to grow so as to sell it dearer, Prime Minister Vlad Filat said recently.

For comparison, the realty tax in the Russian Federation is 0.1%-2% of the purchasing price, while from 2013 the price will be set depending on the market value of the dwelling.

The citizens of Ukraine pay annually 1% for property that is 240-500 square meters, while for property that is over 500 square meters – 2.7%.

In Romania, the tax on buildings for private individuals is calculated based on a tax rate of 0.1% of the taxable value of the building. But, on the other hand, the companies are over-taxed as they pay annually a tax of 0.25% to 1.5%. Most of the mayor's

IN JANUARY-SEPTEMBER, 2012 GROSS AGRICULTURAL PRODUCTION DECREASED 21.6% AS COMPARED WITH THE SAME PERIOD OF 2011 IN MOLDOVA

The decline was explained by a considerable decrease in the yield caused by the summer drought, NBS reports. The decrease made up 33.1% in this branch of agriculture. Livestock production declined 0.3% in January-September, 2012. According to NBM, the index numbers of agricultural production were adversely contributed to by the crop failure.

By rough estimates, the gross wheat crop in all types of farms made up 460 thou. t., 42% down as compared with the same period of the past year. The barley crop made up 110 thou. t., 44% down as compared with the last year. The crops and leguminous capacity averaged 16.4 cwt/ha, 35% down. The wheat capacity made up 16.9 cwt/ha (-39% against 2011), the barely capacity was 14.5 cwt/ha (-27%), the corn capacity made up 10.3 cwt/ha (-70%). According to official statistics, in January-September 2012 livestock and poultry production grew 3.5% to 129.6 thou. t.

In particular, meat production increased 9% to 34 thou. t. at

farms and 1.7% to 95.6 thou. in households. Production of pork increased 6%, mutton by 3.8%, poultry by 0.4% and meat by 0.2%. Cow milk production declined 3.8% to 395.7 thou. t. within 9 months of 2012. In particular, it decreased 4.1% to 383.1 thou. t. in households and grew 8.8% to 12.6 thou. at farms. Egg production declined 11.2% to 459.3 mln. pieces. In particular it decreased 16.5% to 289.8 mln. pieces in households and 0.5% to 169.5 mln. at farms due to a less number of hens and their less fertility.

A VOLUME OF CARGO TRANSPORTATION DECLINED 4.2% TO 6 MLN. 922.1 THOU. T. IN JANUARY-SEPTEMBER, 2012 AS COMPARED WITH THE SAME PERIOD OF 2011 IN MOLDOVA

According to the National Bureau of Statistics, the most drastic decline was registered in railway transportation: 12.7% down to 2 mln. 975.3 thou. t.

A biggest share of all cargoes loaded at railway stations of Moldova fell to ferrous metal and scrap and made up 24% against 23.8% in January-September, 2011; it was followed by crops and flour production (18.3% against 36.4%); and build-

ing materials and cement (26% against 17.4%). A volume of truck transportation, the share of which made up 55% of the total volume of transportation, grew 3.8% to 3 mln. 842.2 thou. t. About 47% of the cargo were transported by carriers of Chisinau and 10.8% by carriers of Balti. Then follow the regions of Orhei (9.8%), Straseni (4.5%), Nisporeni (4.3%), Aneni Noi (4.2%), Singera (3.4%), Soroca (2.1%), Taraclia (2%) Rezina (1.8%) and Ialoveni (1.7%). Within this period it was transported 103.4 thou. t. by river transport, 8.5% down as compared with January-September, 2011 and 1.2 thou. t. by air, 10.8% up.

IN SEPTEMBER, 2012 AN AMOUNT OF MORTGAGE CREDITS TO INDIVIDUALS INCREASED 4.1% TO 58.7 MLN. LEIS AS COMPARED WITH THE PREVIOUS MONTH

Construction loans were extended at an average interest rate of 10.76% in September against 10.67% in August, NBM informs. An average interest rate was 25% p. a. on mortgage credits extended for up to 1 year; 17.13% p. a. on credits extended for 1 to 2 years, 10.34% on credits extended for 2 to 5 years and 10.79% on credits extended for over 5 years.

InfoMarket

Valori Mobiliare ale emitenților admise spre circulație la Bursa de Valori a Moldovei
Список ценных бумаг, допущенных к обращению на Фондовой Бирже Молдовы и

Table with columns: ISIN, Numele AO/Deținutului SA, Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei, Valoarea emisiei, un. Volumul emisiunii, un. Includes sections for Nivelul I and Nivelul II.

Table with columns: ISIN, Numele AO/Deținutului SA, Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei, Valoarea emisiei, un. Volumul emisiunii, un.

Table with columns: ISIN, Numele AO/Deținutului SA, Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei, Valoarea emisiei, un. Volumul emisiunii, un.

În 30 septembrie 2012 și incluse la Depozitarul Național al Valoilor Mobiliare
включенных в Национальный Депозитарий Ценных Бумаж на 30 сентября 2012 года

Table with 4 columns: ISIN, Numele AO/Denumirea SA, Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei / Объем эмиссии, шт./Volume emisiunii, un. Includes entries like MD14IT1003, MD14IVSM1006, MD14ZOT1009, etc.

Table with 4 columns: ISIN, Numele AO/Денумиреа SA, Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei / Объем эмиссии, шт./Volume emisiunii, un. Includes entries like MD14OSAM1003, MD14OSTE1002, MD14OTEL1009, etc.

Table with 4 columns: ISIN, Numele AO/Денумиреа SA, Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei / Объем эмиссии, шт./Volume emisiunii, un. Includes entries like MD14SPIC1005, MD14SPOR1001, MD14SPOT1009, etc.

BCR

BCR Chișinău SA
BILANȚUL CONTABIL (lei)

Cod Poziție		Valoarea contabilă 30.09.2012	Valoarea contabilă 30.06.2012
	1.1 Active		
010	Numerar și echivalente de numerar	163 726 982	272 832 709
011	Numerar	37 020 374	35 447 062
012	Depozite la vedere și echivalente de numerar	126 706 608	237 385 647
020	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	0	0
021	Instrumente derivate deținute în vederea tranzacționării	0	0
022	Instrumente de capitaluri proprii	0	0
023	Instrumente de datorie	0	0
024	Credite și creanțe	0	0
030	Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0	0
031	Instrumente de capitaluri proprii	0	0
032	Instrumente de datorie	0	0
033	Credite și creanțe	0	0
040	Active financiare disponibile în vederea vânzării	1 326 559	1 018 650
041	Instrumente de capitaluri proprii	1 018 650	1 018 650
042	Instrumente de datorie	307 909	0
043	Credite și creanțe	0	0
050	Împrumuturi și creanțe	772 063 012	758 077 221
051	Instrumente de datorie	0	0
052	Rezerva minimă obligatorie aferentă mijloacelor atrase în monedă liber convertibilă	34 653 427	34 402 535
053	Credite acordate și creanțe	737 409 585	723 674 686
060	Investiții păstrate până la scadență	145 482 788	119 926 026
061	Instrumente de datorie	145 482 788	119 926 026
062	Credite și creanțe	0	0
070	Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	x	x
071	Acoperirea valorii juste	x	x
072	Acoperirea fluxurilor de trezorerie	x	x
073	Acoperirea investiției nete printr-o operațiune din străinătate	x	x
074	Acoperirea valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x	x
075	Acoperirea fluxurilor de trezorerie aferente unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x	x
080	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x	x
090	Imobilizări corporale	22 041 682	24 263 215
091	Mijloace fixe	22 041 682	24 263 215
092	Investiții imobiliare	0	0
100	Imobilizări necorporale	4 319 879	4 314 779
101	Fond comercial	0	0
102	Alte imobilizări necorporale	4 319 879	4 314 779
110	Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	0
120	Creanțe privind impozitele	9 894 197	10 194 035
121	Creanțe privind impozitul curent	10 934	10 772
122	Creanțe privind impozitul amânat	9 883 263	10 183 263
130	Active ce țin de contractele de asigurare și reasigurare	x	x
140	Alte active	45 317 232	38 376 616
150	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0	11 646 806
151	Active imobilizate luate în posesie și deținute în vederea vânzării	0	11 646 806
152	Alte active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0	0
160	TOTAL ACTIV	1 164 172 331	1 240 650 057
	1.2 Datorii		
200	Datorii financiare deținute în vederea tranzacționării	0	0
201	Instrumente derivate deținute în vederea tranzacționării	0	0
202	Poziții scurte	0	0
203	Depozite	0	0
204	Datorii constituite prin titluri	0	0
205	Alte datorii financiare	0	0
210	Datorii financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0	0
211	Depozite	0	0
212	Datorii constituite prin titluri	0	0
213	Alte datorii financiare	0	0
220	Datorii financiare evaluate la cost amortizat	854 558 459	937 999 468
221	Depozite	571 797 380	613 825 480
222	Datorii constituite prin titluri	0	0
223	Alte datorii financiare	282 761 079	324 173 988
230	Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	x	x
231	Acoperirea valorii juste	x	x
232	Acoperirea fluxurilor de trezorerie	x	x
233	Operațiuni de acoperire a unei investiții nete într-o operațiune din străinătate	x	x
234	Acoperirea valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x	x
235	Acoperirea fluxurilor de trezorerie aferente unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x	x
240	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x	x
250	Provizioane	1 333 453	1 381 988
251	Provizioane pentru beneficiile angajaților	1 295 883	1 344 418
252	Restructurare	0	0
253	Cauze legale în curs de soluționare și litigii privind impozitele	0	0
254	Angajamente de creditare și garanții	0	0
255	Alte provizioane	37 570	37 570

260	Datorii privind impozitele	6 192 140	2 138 401
261	Datorii privind impozitul curent	56 230	77 915
262	Datorii privind impozitul amânat	6 135 910	2 060 486
270	Angajamente în cadrul contractelor de asigurare și de reasigurare	x	x
280	Alte datorii	16 232 429	15 470 876
290	Capital social rambursabil la cerere	x	x
300	Angajamentele incluse în grupuri de cedare, clasificate drept deținute pentru vânzare	0	0
310	TOTAL DATORII	878 316 481	956 990 733
	1.3 Capital		
400	Capital social	627 580 000	627 580 000
401	- Capital vărsat	627 580 000	627 580 000
402	- Capital subscris nevărsat	0	0
410	Prime de capital	0	0
420	Alte capitaluri proprii	0	0
421	- Componenta de capitaluri proprii a instrumentelor financiare compuse	0	0
422	- Alte instrumente de capitaluri proprii	0	0
430	Rezerve din reevaluare și alte diferențe de evaluare aferente:	42 720	546
431	- Imobilizărilor corporale	0	0
432	- Imobilizărilor necorporale	0	0
433	- Operațiunilor de acoperire a investițiilor nete în operațiunile străine (portiuuna efectivă)	x	x
434	- Conversiei valutare	x	x
435	- Acoperirii fluxurilor de trezorerie [partea eficientă]	x	x
436	- Activelor financiare disponibile în vederea vânzării	42 720	546
437	- Activelor imobilizate și grupurilor destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0	0
438	- Părți altor venituri și cheltuieli recunoscute aferente investițiilor în entități, contabilizate prin metoda capitalului	x	x
439	- Altor elemente	0	0
440	Rezerve	-341 766 870	-343 921 222
441	Rezervele (pierderi acumulate) aferente investițiilor în entități contabilizate prin metoda punerii în echivalență	x	x
442	Alte rezerve	-341 766 870	-343 921 222
450	(-) Acțiuni proprii	0	0
460	Pierdere, profitul ce se atribuie acționarilor băncii	x	x
470	(-) Dividende interimare	0	0
480	Interese minoritare (interese care nu presupun control)	x	x
481	Rezerve din reevaluare și alte diferențe de evaluare	x	x
482	Altele	x	x
490	TOTAL CAPITAL	285 855 850	283 659 324
500	TOTAL CAPITAL ȘI DATORII	1 164 172 331	1 240 650 057

CONTUL DE PROFIT SAU PIERDERE (lei)

Cod poziție		Valoarea contabilă 30.09.2012	Valoarea contabilă 30.06.2012
	Raportul de profit și pierdere	0	0
	OPERAȚIUNI CONTINUE	0	0
010	Venituri din dobânzi	69 790 813	47 007 948
011	Active financiare în vederea tranzacționării (dacă se contabilizează separat)	0	0
012	Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0	0
013	Active financiare disponibile în vederea vânzării	2 868 817	2 086 758
014	Împrumuturi și creanțe	56 213 280	36 506 542
015	Investiții păstrate până la scadență	10 708 716	8 414 648
016	Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire, riscul de rată a dobânzii	x	x
017	Alte active	0	0
020	(-) Cheltuieli cu dobânzile	31 794 080	21 756 084
021	(-) Obligațiuni financiare în vederea tranzacționării (dacă se contabilizează separat)	0	0
022	(-) Obligațiuni financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0	0
023	(-) Datorii financiare evaluate la cost amortizat	31 794 080	21 756 084
024	(-) Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire, riscul de rată a dobânzii	x	x
025	(-) Alte datorii	0	0
030	(-) Cheltuieli cu capitalul social rambursabil la cerere	x	x
040	Venituri din dividende	0	0
041	Venituri din active financiare în vederea tranzacționării (dacă se contabilizează separat)	0	0
042	Venituri din active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0	0
043	Venituri din active financiare disponibile în vederea vânzării	0	0
050	Venituri din taxe și comisioane	13 071 852	8 903 117
060	(-) Cheltuieli cu taxe și comisioane	4 373 087	3 033 831
070	Câștiguri (pierderi) realizate aferente activelor și datoriilor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere – net	0	0
071	Active financiare disponibile în vederea vânzării	0	0
072	Împrumuturi și creanțe	0	0
073	Investiții păstrate până la scadență	0	0
074	Datorii financiare evaluate la cost amortizat	0	0
075	Altele	0	0
080	Câștiguri sau pierderi privind activele și datoriile financiare deținute în vederea tranzacționării-net	0	0
090	Câștiguri sau pierderi privind activele și datoriile financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere – net	120	30
100	Câștiguri sau pierderi din contabilitatea de acoperire – net	x	x
110	Diferențe de curs de schimb [câștig (pierdere)] – net	5 653 289	4 221 683
120	Câștiguri (pierderi) din recunoașterea activelor, altele decât cele deținute în vederea vânzării – net	220 337	-93 428
130	Venituri din contracte de asigurare și reasigurare	x	x
140	Alte venituri/cheltuieli din contracte de asigurare și reasigurare-net	x	x
150	Alte venituri operaționale	3 005 853	2 879 639
160	(-) Alte cheltuieli operaționale	13 659 359	8 571 320

170	(-) Cheltuieli administrative	32 489 621	22 548 277
171	(-) Cheltuieli privind remunerarea muncii	17 467 880	11 950 666
172	(-) Prime	0	0
173	(-) Defalcări privind fondul de pensii, asigurarea socială și alte plăți	4 413 993	3 034 309
174	(-) Cheltuieli generale și administrative	10 607 748	7 563 302
180	(-) Amortizarea	6 905 219	4 621 012
181	(-) Imobilizări corporale	6 259 360	4 182 760
182	(-) Investiții imobiliare	0	0
183	(-) Alte imobilizări necorporale	645 859	438 252
190	(-) Provizioane reluări de provizioane	0	0
200	(-) Deprecierea activelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	-8 074 172	-1 684 614
201	(-) Active financiare evaluate la cost (instrumente de capitaluri proprii necotate și instrumente derivate legate de acestea)	0	0
202	(-) Active financiare disponibile în vederea vânzării	0	0
203	(-) Împrumuturi și creanțe	-8 074 172	-1 684 614
204	(-) Investiții păstrate până la scadență	0	0
210	(-) Deprecierea activelor nefinanciare	0	0
211	(-) Imobilizări corporale	0	0
212	(-) Investiții imobiliare	0	0
213	(-) Fond comercial	0	0
214	(-) Alte imobilizări necorporale	0	0
215	(-) Investiții în companii asociate prin metoda punerii în echivalență	x	x
216	(-) Altele	0	0
220	Fond comercial negativ recunoscut imediat în profit sau pierdere	0	0
230	Cota parte a profitului din întreprinderile asociate	x	x
240	Profitul sau (-) pierderea din active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării, care nu pot fi considerate activități întrerupte	7 813	28
250	Total profit sau (-) pierdere din operațiuni continue înainte de impozitare	10 602 883	4 073 107
251	(-) Cheltuieli sau (+) venituri cu impozitul aferent profitului sau pierderii din operațiuni continue	4 375 424	0
260	Total profit sau (-) pierdere din operațiuni continue după impozitare	6 227 459	4 073 107
261	Profit sau pierdere din activități întrerupte după impozitare	0	0
270	Total profit sau (-) pierdere aferent/ exercitiului	6 227 459	4 073 107
280	Atribuit interesului care nu controlează	x	x
290	Atribuit acționarilor băncii	x	x

Informație privind activitatea financiară a BCR Chișinău S.A. pentru tr.III 2012

Denumirea indicatorilor	Normativ	De facto		
		Sfârșitul anului precedent celui gestionar	Trimestrul precedent celui gestionar	Trimestrul gestionar III anul 2012
Capital normativ total (CNT) (mii lei)	X	252 414,06	229 626,52	227 120,03
Capital de gradul I	100 000,00	252 414,06	229 626,52	227 120,03
Capital de gradul II	X	0,00	0,00	0,00
Suficienta capitalului ponderat la risc%	>12%	44,70	43,26	48,64
Coeficientul lichidității pe termen lung (PI)	<1	0,53	0,61	0,72
Active pe termen lung		301 712,22	306 783,62	312 138,54
Resurse financiare		565 175,47	501 208,38	430 786,56
Coeficientul lichidității curente (P II)	>20%	32,18	25,90	28,02
Active lichide		407 467,64	321 268,14	326 151,19
Active totale		1 266 152,77	1 240 650,06	1 164 172,33
Active generatoare de dobândă/total active (%)	X	82,62	79,81	80,42
Valoarea totală a expunerilor "mari" (mii lei)	X	53 140,50	26 700,40	53 944,84
Suma totală a expunerilor băncii față de persoanele afiliate și/sau grupurile de persoane care acționează în comun cu persoanele afiliate băncii (mii lei)	X	3 506,85	3 935,20	15 970,84
Total credite expirate (mii lei)	X	39 086,50	35 578,47	54 985,32
Total credite nefavorabile (substandarde, dubioase și compromise) (mii lei)	X	32 568,71	35 224,90	35 456,50
Total credite/total active (%)	X	52,61	55,79	60,46
Total credite nefavorabile/total active (%)	X	2,57	2,84	3,05
Total credite nefavorabile/total credite (%)	X	4,89	5,09	5,04
Reduceri pentru pierderi la credite/total credite (%)	X	4,51	5,54	5,56
Total depozite ale persoanelor fizice și juridice/total active (%)	X	32,92	26,34	34,75
Rentabilitatea activelor%	X	2,55	0,68	0,69
Rentabilitatea capitalului acționar%	X	16,21	2,87	2,92
Marja neta a dobânzii	X	5,32	5,21	5,26
Indicele eficienței	X	82,01	110,95	111,59

Președinte Executiv
Contabil-Șef

Sorin Andrei
Nina Schendrea

«DANA» SA

na osnovani st. 54 p. 6,7 Zakona o rynke cennnykh bumag soobșchayet o povlyenii v reestre akcionerov «DANA» SA lița, vladeyushchego bolee chem 5% goslosuyushchikh aktsii: Kompaniya «M-MANAGEMENT PLUS» SA (IDNO 1002600005794) stala vladetel'cem 9 800 prostykh imennykh aktsii, što sostavlyayet 5,93% ot obșchego chisla aktsii dannogo klassa.

SRL «STARDATUM»

soobșchayet, što stalo sobstvennikom krupnogo paketa aktsii SA «FABRICA DE MATERIALE DE CONSTRUCTIE DIN REZINA» v razmere 39,4% ot razmeshchennykh goslosuyushchikh aktsii (701 254 aktsii).

Администратор SRL «Stardatum»
Ботнарюк Анатолий

SA «Bicotra»

anunța Adunarea Generala Extraordinara repetata care se va petrece pe data de 30.11.12 la ora 14-00 pe str. Columna, 170,

ORDINEA DE ZI:

1. încetarea înainte de termen a împuternicirilor Consiliului SA «Bicotra», alegerea noilor membri ai acesteia, și stabilirea cuantumului retributiei muncii lor.
2. încetarea înainte de termen a împuternicirilor Comisiei de Cenzori a SA «Bicotra», alegerea noilor membri ai Comisiei de Cenzori și stabilirea cuantumului retributiei muncii lor, precum și remuneratiile anuale.
3. Determinarea și adoptarea proprietăților de activitate și dezvoltarea a SA «Bicotra» pina la sfîrsitul anului 2012 și pentru perioada anului 2013 avind în vedere angajamentele contractului investitional.

Societatea pe Acțiuni „CARMEZ”

COMUNICAT

privind rezultatele adunării generale ordinare anuale a acționarilor SA „CARMEZ”

Adunarea generală anuală cu prezența acționarilor SA „CARMEZ” a fost ținută la data de 23.09.2012, pe adresa: or. Chișinău, str. Zimbrului, 10, Institutul Muncii, cu prezența a 79 acționari și/sau reprezentanți ai acestora, deținători a 1631390 acțiuni (82,10%), dintre care cu drept de vot – 1986453 acțiuni, fără drept de vot (drept de vot limitat) – 174452 acțiuni, la care au fost examinate chestiunile propuse și adoptate

URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

1. S-a aprobat raportul anual cu privire la activitatea consiliului societății.
2. S-a luat act de darea de seamă financiară pe perioada anului 2011.
3. S-a aprobat darea de seamă a Comisiei de Cenzori pe perioada de activitate a anului 2011.
4. S-a decis repartizarea profitului obținut de societate în anul 2011, iar pierderile să fie acoperite din contul profitului anului 2012.
5. S-a aprobat Statutul în redacției nouă.
6. S-au ales membrii Consiliului societății (Cala Moreno Antonio, Scurtu Valentin, Dirzu Sorin, Rotaru Eugen, Dragan Gheorghie) și s-a stabilit activitatea acestuia fără retribuție.
7. S-au ales membrii Comisiei de cenzori (Onu Alexandru, Nani Djulietta, Tetelea Galina) și s-a stabilit activitatea acesteia fără retribuție.
8. S-a aprobat organizația de audit „UNSERV-AUDIT” SRL pentru perioada 2012-2013 și s-a stabilit mărimea plății pentru serviciile acordate.
9. S-a împuternicit cu dreptul de autentificare a procesului-verbal al adunării generale ordinare anuale a acționarilor SA „CARMEZ” din 23.09.2012 membrii Comisiei de cenzori noi aleși.

Consiliul societății „CARMEZ” SA

Î.M. „WM MARKETING SERVICE” S.R.L.

anunța concurs de selectare și angajare pentru poziția de Economist.

CERINȚE:

- studii superioare, master în domeniul economie/finanțe;
 - experiență în domeniu;
 - cunoașterea limbilor Rusa și Engleza la un nivel avansat;
 - capacități analitice și organizatorice;
 - operare PC MS Office la nivel avansat;
- Persoanele interesate pot expedia CV-ul la adresa: office@worldmedicine.md
- Contacte: tel/fax: 22-78-58, persoana de contact Novac Svetlana.**

Societatea pe acțiuni „Orlact”

cu sediul în or. Orhei, str. B. Glavan, 3 Vă informează că pe data de 12.10.2012, în sediul societății, orele 10.00, a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor, care s-a desfășurat cu prezența acționarilor cvorumul fiind de 89,5% din numărul total de acțiuni ordinare cu drept de vot.

DECIZII PRIMITE ASUPRA ORDINEI DE ZI:

- 1) Aprobata completarea listei genurilor de activitate a S.A. "Orlact".
- 2) A fost aprobat Statutul societății în redacție nouă.
- 3) Se acceptă încheierea contractului privind primirea de la BC „Moldova-Agroindbank” S.A. a creditului bancar pe un termen inițial de 24 luni.
- 4) Procesul-verbal al adunării generale anuale ordinare a acționarilor să fie semnat de președintele și secretara adunării, semnăturile cărora vor fi autentificate de către Comisia de cenzori.

К сведению акционеров АО «BERNET-GRUP» (в процессе ликвидации)

Управляющий процессом ликвидации акционерного общества «BERNET-GRUP» Яблочкин В. В., действующий на основании решения территориального офиса АТО Гагаузия Государственной Регистрационной Палаты от 04.09.2008 года, созывает внеочередное общее собрание акционеров АО «BERNET-GRUP», которое состоится в очной форме 26.11.2012 года в 10.00 часов по адресу: MD-3801, мун. Комрат, ул. Фералонтьевская, 1.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об утверждении ликвидационного баланса Общества.
2. О рассмотрении проекта плана распределения активов Общества и отчета о ликвидации Общества.
3. О распределении чистых активов между акционерами Общества.
4. Об исключении Общества из Государственного регистра юридических лиц.
5. О порядке удостоверения протокола общего собрания акционеров.

Список акционеров, имеющих право на участие в собрании, составлен по состоянию на 24.10.2012 года.

Начало регистрации с 09.45 до 10.00.

Начало собрания в 10.00.

Для участия в собрании акционерами при себе иметь документы, удостоверяющие личность, представителям акционеров необходимо иметь доверенность, оформленную в соответствии с законом.

Акционеры могут ознакомиться с материалами к повестке дня, начиная с 26.10.2012 года с 10.00 до 16.00 по вышеуказанному адресу.

Контактный телефон: 0 (298) 22275, 22555, 22605, 23704, 24308.

Ликвидатор АО «BERNET-GRUP» Яблочкин В. В.

Вниманию акционеров «IGNIS-ELECTRUM» S.A.

S.A. «IGNIS-ELECTRUM» объявляет о созыве внеочередного общего собрания акционеров, которое состоится 01.11.2012 в 10:00 по адресу мун. Кишинев, ул. Прункул, 6/1 (зона Ватра). Регистрация с 09:30 до 10:00.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Заключение обществом крупной сделки.

К сведению акционеров S.A. «Vita-Nova»

В соответствии с решением исполнительного органа общества S.A. «Vita-Nova» «06.10.2012 было проведено повторное общее годовое собрание акционеров. Присутствовали на собрании: 10 акционеров и их полномочных представителей. Зарегистрировано акций с правом голоса-37952 акций, что составляет 25,09%.

НА СОБРАНИИ БЫЛИ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ ПО ПОВЕСТКЕ ДНЯ:

1. Утвердить отчет исполнительного органа о результатах деятельности за 2011.
 2. Утвердить годовой финансовый отчет за 2011 и нормативы распределения прибыли на 2012год, а именно:
 - резервный фонд - 5%
 - фонд развития производства - 60%
 - выплата дивидендов - 35%
 3. Утвердить отчет ревизионной комиссии за 2011 год и аудиторское заключение по результатам проверки за 2011 год.
 4. Утвердить аудиторскую организацию S.C. «Audit-Com-CV» S.R.L. и установить размер оплаты услуг аудитора в сумме 2300,00 лей.
- Director S.A. «Vita-Nova» N. Cosuleanu**

**Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку**

2

**Интервью с Виорелом
Дандара, председателем
Союза страховщиков**

4

**Рынок недвижимости
как отражение молдавской
экономики**

6

Молдова теряет позиции в рейтинге Всемирного банка

Республика Молдова в рейтинге Doing Business-2013 заняла 83 строчку против 81, занимаемой ранее. В рейтинг входят 185 стран. Эксперты считают, что потеря двух позиций должна заставить задуматься власти о не слишком хорошей ситуации.

Согласно рейтингу Всемирного банка, Республика Молдова внесла изменения в Закон об акционерных обществах. Кроме того, был снижен налог на дивиденды с 15% до 6%, и налог на другие источники помимо дивидендов с 15% до 12% как и было ранее. Помимо этого, был введен новый налог для малых предпринимателей в размере 3% от операционной деятельности.

Что касается процедуры неплатежеспособности, отмечен определенный прогресс, например, увеличение длительности реорганизации предприятия и пересмотр процедуры наступления банкротства.

Республике Молдова в рейтинге Doing Business предшествуют такие страны как Вануату (80 место), Шри-Ланка (81 место) и Кувейт (82 место), а после нас следуют Хорватия, Албания и Сербия, занимающие соответственно 84, 85 и 86 места. На ре-

гиональном уровне нашу страну опережает Румыния (72 место) и Беларусь (58 место), в то время как Российская Федерация занимает 112 место, а Украина – 137.

МНЕНИЯ

Александру Фала, экономиче-

ский эксперт: «Даже если у Молдовы есть недостатки по определенным показателям, все равно есть позиции, по которым наша страна отмечает успехи»

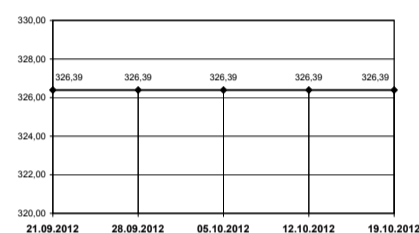
Рейтинг Doing Business является более чем относительным. Несмотря на недостатки, суще-

ствующие в Молдове по определенным показателям, в некоторых областях все же отмечаются успехи. В целом, для более ясной картины надо смотреть по разделам.

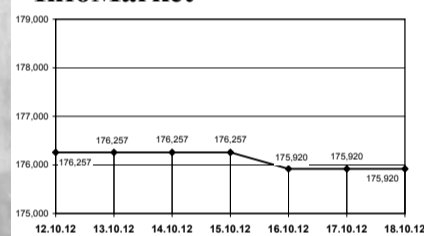
Продолжение на стр.5.

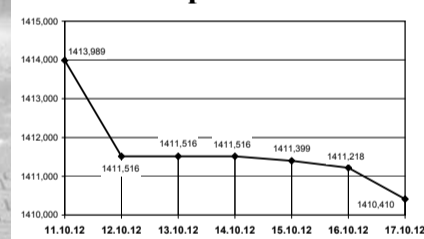
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют на 24.10.2012

Валюта	Ставка	Курс
Евро	1	15.8855
Доллар США	1	12.2145
Рубль российский	1	0.3913
Гривна украинская	1	1.4967
Лей румынский	1	3.4695

Обзор биржевых сделок за неделю

Объем биржевых торгов за период с 15 по 19 октября 2012 года составил 611,8 тыс. леев, что на 283 тыс. леев больше объема предыдущей недели. Всего зарегистрировано 26 сделок с ценными бумагами 8 эмитентов.

В Основной Секции биржи прошли 23 сделки на сумму 606,3 тыс. леев. Рыночная цена акций «Moldindconbank» уменьшилась с 114 до 110 лей. Цена акций кишиневской компании «Universcom» выросла на 1 лей и составила 16 лей.

В Секции Прямых Сделок посредством голосовых торгов реализованы акции предприятия «Vicusia» по 10 лей за акцию.

В рамках сделок по продаже акций публичной собственности примэрия с. Ивановка Ноуэ Чимишлийского района продала пакет 0,27% акций компании «Micarnes» по 25 лей за акцию.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой). Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

Фондовая биржа Молдовы

Вниманию акционеров, представителей акционерных обществ и профессиональных участников финансового рынка!

Газета Capital Market в рамках кампании по подписке на 2013 год проводит акцию «Подпишись на Capital Market», участники которой получают 10-процентную скидку на публикацию финансового отчета и информации о проведении годового собрания акционеров.

Кроме того, подписавшиеся на нашу газету смогут в качестве бонуса осуществить запрос о ранее опубликованных отчетах и объявлениях акционерных обществ.

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер на предоставление типографских услуг. Заявки от типографий принимаются до 21 ноября.

Контактный телефон: 022 227758.

FINACTIV CONSULTING
Лицензия НКФР РМ, №000071

ОЦЕНКА АКЦИЙ
при реорганизации путём слияния, разделения, выделения...

- для внесения акций в качестве вклада в уставный капитал;
- в случае выкупа собственных акций;
- для тендерного предложения.

022,21-26-86(85),
факс: 022,22-88-45,
069102380, 068270011
MD2004, г.Кишинев, ул. Колумна,131
S.A. «FINACTIV-CONSULTING»

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 19 октября 2012 года, было принято решение по результатам проверки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций А.Е.І. „BUSINESS CREDIT”, согласно которому будет начата процедура привлечения к административной ответственности исполнительного директора ассоциации, работавшего до 20.05.2012, и главного бухгалтера, отозваны с должности управляющих А.Е.І. „BUSINESS CREDIT” исполнительный директор и главный бухгалтер, работавший до 09.01.2012, наложен запрет на прием новых сберегательных вкладов при условии, если доля займов и приходящихся по ним процентов со сроком, истекшим свыше 30 дней, в целом в портфеле займов составляет свыше 5,0%, и сберегательные вклады превышают вдвое институциональные резервы. Кроме того, управляющим А.Е.І. „BUSINESS CREDIT” предписано принять меры по устранению нарушений, отраженных в акте проверки, обеспечить безусловное соблюдение положений законодательных и нормативных актов, и в течение 3 месяцев с момента вступления в силу данного решения принять и другие меры. Кроме того, ассоциация ежемесячно обязана представлять в НКФР отчеты о принятых мерах с приложением доказательных документов до полного устранения нарушений; протоколы заседаний совета ассоциации и отчеты ревизионной комиссии; копию кассового реестра. Согласно решению НКФР, прокуратуре Каушанского района будут переданы материалы проверки А.Е.І. „BUSINESS CREDIT”.

Административный совет НКФР ознакомился с результатами комплексной проверки соблюдения законодательства в сфере страхования Торговым обществом AMP BROKER S.R.L. В ходе заседания принято решение объявить недействительной лицензию серии А ММІІ №028991 от 13.06.2008, выданной на право по-

среднической деятельности в страховании и/или перестраховании; оштрафовать компанию; предписать руководству компании безусловно соблюдать положения законодательных и нормативных актов, а также принять меры по устранению нарушений, отраженных в акте проверки. Согласно решению, компания „AMP BROKER” S.R.L. в течение месяца сообщит Национальной комиссии по финансовому рынку об исполнении решения с приложением доказательных документов.

Изучив представленное заявление, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение одобрить государственную регистрацию изменений, внесенных в данные Международной страховой компании „ASITO” S.A. в Государственном реестре юридических лиц, связанных со сменой управляющего представительства в Чадыр-Лунге.

В ходе заседания были приняты решения о переоформлении лицензий:

– Страховой компании „MOLD-CARGO” S.A. серии CNPF №000687, выданной 30 мая 2011 года на неограниченный срок на право осуществления деятельности в сфере общего страхования, путем замены приложения к лицензии с включением новых отдельных подразделений по адресам: мун. Кишинев, ул. М. Эминеску, 63; мун. Кишинев, ул. М. Чеботарь, 11, оф. 9; мун. Кишинев, ком. Трушени, село Думбрава, ул. Буюкань, 1а;

– Страхового брокера „SICONATA GRUP” S.R.L. серии CNPF №000670, выданной 23 сентября 2011 года на право посреднической деятельности в страховании и перестраховании, путем замены приложения к лицензии с изменением адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность, с мун. Кишинев, ул. Албишоара, 21/3 на мун. Кишинев, Московский бульвар, 21,1 этаж, блок 5;

– Страхового брокера „PARTENER-BROKER” S.R.L. серии CNPF №000629, выданной 22 мая 2009 года на право посреднической деятельности в страховании и перестраховании, путем замены приложения к

лицензии с изменением адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность, с мун. Комрат, ул. А. Пушкина, 15/2, 1 этаж на мун. Комрат, ул. Федько, 22 А/3.

Изучив представленное заявление, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение выдать Торговому обществу „AMP BROKER” S.R.L. новую лицензию на право посреднической деятельности в страховании и перестраховании на неограниченный срок.

В целях обеспечения соблюдения требований законодательства путем представления в Национальную комиссию по финансовому рынку годовых отчетов о ценных бумагах за отчетный 2011 год, в том числе в результате несоблюдения положений Постановления Национальной комиссии по финансовому рынку №35/1 от 28.08.2012, на основании Закона №192-XIV от 12.11.1998 „О Национальной комиссии по финансовому рынку”, №199-XIV от 18.11.1998 „О рынке ценных бумаг” и №1134-XIII от 02.04.1997 „Об акционерных обществах”, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение приостановить банковские операции (за исключением отчислений в публичный национальный бюджет) на текущих счетах 73 акционерных обществ до приведения их деятельности в соответствие с требованиями законодательства, сообщив Главной государственной налоговой инспекции и коммерческим банкам о введенном запрете.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение считать скоординированными поправки и дополнения в устав Акционерного общества „Bursa de Valori a Moldovei”, утвержденные на общем собрании акционеров Фондовой биржи Молдовы.

Кроме того, было изменено Распоряжение Национальной комиссии по финансовому рынку №64/1-О от 31.12.2008 „О приостановлении оборота ценных бумаг, выпущенных акционерным обществом „Masara”.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ О ЛИЦЕНЗИЯХ КОМПАНИИ ПО СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ „SIGUR-ASIGUR” AO

№39/2 от 05.10.2012

Мониторул Официал №212-215/1191 от 12.10.2012

Вследствие рассмотрения заявления компании по страхованию жизни „SIGUR-ASIGUR” AO (мун. Кишинэу, ул. Михаил Когэлничану, 73/2, IDNO 1002600053555) об изменении наименования и добровольной сдаче одной лицензии, на основании положений ст. 8 п. с), ст. 9 ч. (1) п. d) и ст. 25 ч. (2) Закона №192-XIV от 12.11.1998 „О Национальной комиссии по финансовому рынку” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2007, №117-126 BIS), ст. 15, ст. 18 ч. (6) и (8), ст. 21 ч. (2) п. а) Закона №451-XV от 30.07.2001 „О регулировании предпринимательской деятельности путем лицензирования” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2005, №26-28, ст. 95), ст. 26 и ст. 39 ч. (6) Закона №407-XVI от 21.12.2006 „О страховании” (Официальный монитор Республики Молдова, 2007, №47-49, ст. 213) Национальная комиссия по финансовому рынку

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Переоформить лицензию компании по страхованию жизни „SIGUR-ASIGUR” ООО серии АММІІ №029821, выданную 24 сентября 2003 года, на право осуществления деятельности в области страхования (страхование жизни) путем изменения наименования с: страховая компания „SIGUR-ASIGUR” общество с ограниченной ответственностью на: компания по страхованию жизни „SIGUR-ASIGUR” акционерное общество.

2. Признать недействительным формуляр лицензии серии АММІІ №029821, ранее выданный страховой компании „SIGUR-ASIGUR” ООО.

3. Отозвать лицензию страховой компании „SIGUR-ASIGUR” ООО серии АММІІ №028773, выданную 29 мая 2008 года, на право осуществления деятельности в области страхования (общее страхование).

4. Предписать компании по страхованию жизни „SIGUR-ASIGUR” АО ежемесячно представлять информацию о возмещении претензий по договорам, заключенным на основании отозванной лицензии.

5. Сбор за переоформление лицензии в размере 585 леев зачислить в бюджет органа надзора.

6. Контроль над исполнением настоящего постановления возложить на генеральное управление надзора за страхованием.

7. Настоящее постановление вступает в силу со дня опубликования.

ЗАМ. ПРЕДСЕДЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ
КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ
Виктор КАПТАРЬ

Современные тенденции интеграционных процессов биржевых рынков СНГ будут обсуждены в рамках круглого стола членами МАБ СНГ с представителями НКФР

Как передает агентство InfoMarket, в рамках мероприятия, которое состоится в Кишиневе 26 октября, пройдет обсуждение возможностей и перспектив совместной организации торгов ценными бумагами биржами из разных юрисдикций, организации современного биржевого денежного рынка. Отдельно будет рассматриваться роль государственных институтов в создании и поддержании благоприятного инвестиционного климата. Проведение круглого стола приурочено к годовому собранию членов МАБ СНГ, которое пройдет в столице Молдовы накануне.

Презентация книги «Теоретические и практические аспекты деятельности в сфере рынка ценных бумаг и корпоративного управления»

В четверг, 18 октября 2012 г., в Филиале Бэлць Торгово-промышленной палаты РМ состоялось довольно необычное мероприятие – презентация книги «Теоретические и практические аспекты деятельности в сфере рынка ценных бумаг и корпоративного управления».

Среди участников были: юристы, экономисты, специалисты в сфере финансового рынка, представители деловых кругов, органов местного публичного управления, научных кругов и средств массовой информации.

В приветствии Галина Кодица, директор филиала Бэлць Торгово-промышленной палаты РМ, модератор события, сказала, что настоящее издание является первым изданием в стране, пока еще единственным такого рода, посредством которого автор очень четко, профессионально и в соответствии с правовыми рамками описывает теоретические аспекты работы в сфере рынка ценных бумаг и корпоративного управления. Охарактеризовав автора, Г.Кодица указала, что Виталий Ногаль, магистр права, лицензиат в области истории, имеет опыт работы около 20 лет, в том числе 13 – в данной сфере, и является профессионалом, чьи качества вызывают уважение со стороны экономических агентов, коллег, друзей.

Во время представления книги автор, Виталий Ногаль, начальник территориального представительства Бэлць НКФР, отметил, что на его, возможно, субъективный взгляд «проблема рынка ценных бумаг и корпоративного управления уделяется мало внимания в публикациях, в том числе и со стороны представителей научных кругов, что, в свою очередь, не могло не сказаться на очень низком уровне корпоративной культуры и корпоративного поведения у большинства населения Республики Молдова. «Публикация, которую я предлагаю вам для обсуждения, надеюсь, будет представлять интерес для специалистов, работающих в сфере рынка ценных бумаг. Кроме того, образцы представленных в книге документов призваны, прежде всего, помочь молодым специалистам (юристам, менеджерам, экономистам), а также всем, кто работает или чья деятельность так или иначе связана с небан-

ковским финансовым рынком (нотариусам, управляющим процессом несостоятельности, адвокатам, брокерам, независимым регистраторам, медиаторам, судебным исполнителям и т.д.), которым знание основ и принципов корпоративного управления, инфраструктуры небанковского финансового рынка и соответствующего документооборота, необходимо для обеспечения высокого уровня качества предоставляемых ими услуг».

В своих выступлениях, Александр Понятовский, муници-

пальный советник, Эдуард Ревенко, адвокат, декан регионального бюро Бэлць Коллегии адвокатов РМ, Вячеслав Матвеев, адвокат, старший преподаватель Бэлцкого Государственного университета «Alecu Russo», Людмила Заградная, директор АО «Flautex», Анатолий Збанкэ, директор независимого регистратора «Real-Regist» АО, Наталья Кантышева, юрист Филиала Бэлць КБ «Banca de Economii» АО отметили факт появления этого издания в Бельцах, а также то обстоятельство, что книга Виталия Ногаль явля-

ется актуальной, необходимой и предназначенной для широкого круга хозяйствующих субъектов, так как в доступной форме передает им наиболее важную информацию, связанную с правовым регулированием деятельности акционерных обществ.

«Автор, Ногаль, компетентно и интересно представил историю развития рынка ценных бумаг в Республике Молдова, обобщил и проанализировал нормативную базу в сфере деятельности АО, и именно поэтому, – считает Анна Закерничная, доктор экономических наук, бухгалтер-аудитор, которая написала предисловие к этой книге, – данное издание может быть рекомендовано студентам, аспирантам и преподавателям экономических и юридических факультетов университетов и колледжей республики».

В заключение автор поблагодарил всех присутствующих за высокую оценку, высказанные мнения, отметив полезный характер обсуждения, и подчеркнул значимость этого события для себя лично. В конце мероприятия Г. Кодица также поздравила всех присутствующих юристов с приближающимся профессиональным праздником – Днём юриста.

chamber.md

МСП: от проблем к успехам

За последнее время все больше предприятий прекращают свою деятельность. Причиной служат финансовые проблемы. О препятствиях в деловой среде, о новых положениях Стратегии развития МСП говорили участники Международной конференции малых и средних предприятий "Сектор МСП – Moldova 2020", состоявшейся 16 октября в Кишиневе. Кроме того, в ходе конференции были награждены самые лучшие компании сектора МСП.

По словам министра экономики Валериу Лазэр, несмотря на то, что деловая среда стала более дружелюбной для МСП, доступ к финансированию остается проблемой. Обсуждая Стратегию развития МСП, а также разработку нового закона о МСП, приведенного в соответствие с европейскими нормами, министр отметил, что новые приоритеты министерства заключаются в создании упрощенного доступа к финансированию и более лучших условий для их деятельности. Приоритеты предусмотрены в документе "Moldova 2020".

Кроме того, представители Всемирного банка (ВБ) высказали намерение поддержать МСП путем специальной программы для Республики Молдова, которая, по словам директора ВБ Абдулы Сек, уже разрабатывается. „Начать свое дело в Молдове нетрудно, но проблемы с финансированием и конкуренцией сохраняются, около 70% менеджеров МСП указывают на падение спроса”, – отметил директор Всемирного банка. В то же время, по его словам, Молдова располагает маленьким рынком сбыта, находясь на 141 месте в мире по объемам экспорта. Поэтому компаниям следует ориентироваться на экспорт товаров.

Представители деловой среды, участники конференции, считают, что основные проблемы вытекают из того, что законы остаются на бумаге и не применяются на практике. Буджен Рошковану, председатель Ассоциации малого бизнеса, считает, что некоторые бизнесмены вынуждены постепенно сворачивать дело из-за отсутствия конкретных мер, которые бы стимулировали развитие малых и средних предприятий. „Есть монополистические интересы, олигархические интересы, и пока они преобладают, будет сокращаться число рабочих мест и доход в малом бизнесе”, – уверен Е. Рошковану.

ПРОБЛЕМА БАНКОВСКИХ КРЕДИТОВ В МОЛДОВЕ

„Кредиты очень дорогие, государство не уделяет никакого внимания сельскому хозяйству, нет инвестиций, нет никакого улучшения ситуации в этом секторе. Семена и удобрения дорогие. Если бы кредиты были дешевле, мы бы как-нибудь выкрутились. Но в данном случае мы обращаемся к компаниям, которые дают семена нам в долг. Мы взяли кредит под 22-24%, еще один – под 15% годовых, но это слишком дорого”, – говорит предприниматель Григоре Пренко.

Банковские кредиты являются основным источником займов для МСП. Организации по микрофинансированию, ссудо-

сберегательные ассоциации, лизинговые компании работают в качестве альтернативных источников кредитования. По информации Национальной комиссии по финансовому рынку, в 2010 году работало 43 организации по микрофинансированию, 400 ссудо-сберегательных ассоциаций, 27 лизинговых компаний. Однако их отдача для МСП остается невелика. Среди проблем в сфере финансирования отмечают следующие: высокие процентные ставки по кредитам, отсутствие долгосрочных финансовых ресурсов, отсутствие исполнения права залога, отсутствие адекватных банковских технологий для кредитования МСП, качества проектов, предлагаемых для финансирования, а инфраструктура слабо развита.

В то же время, рынок капитала не в состоянии стать основным источником финансирования для МСП из-за отсутствия свободного капитала, низкой привлекательности для инвестиций, настороженного отношения иностранного капитала к национальным инвестициям, слабого присутствия на зарубежном рынке капитала. Низкое предложение финансовых средств рынком капитала обусловлено и тем, что население отказывается инвестировать свои сбережения в рынок из-за высоких процентных ставок банковского сектора и отсутствия доверия населения к механизмам рынка капитала. В настоящее время инвестиции в имущество, в недвижимость являются более привлекательной альтернативой для предпринимателей. В итоге одной из проблем является поиск других источников финансирования, тут много средств приходится на долю внешней помощи.

Пока главы малых и средних предприятий просят поддержки со стороны государства, власти говорят, что причина неудач бизнесменов заключается и в недостатке менеджерских способностей. Генеральный директор Организации по развитию сектора малых и средних предприятий Молдовы (ODIMM) Юлия Ябанжи сообщила, что по результатам опросов предпринимателей, большой проблемой является отсутствие необходимых знаний и менеджерских способностей. „Предприниматели признают, что у многих не хватает способностей начать дело или успешно вести свой бизнес”, – говорит Ю. Ябанжи.

РОЛЬ ЖЕНЩИН-ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ В МЕСТНОЙ ДЕЛОВОЙ СРЕДЕ

Глава делегации Европейской комиссии в Молдове Дирк Шубель обратил внимание на особый аспект проблематики МСП, а именно на роль женщин-предпринимателей. В этой связи

он отметил проект финансирования сельской зоны для активного вовлечения женщин в экономическую сферу. „В Европе женщины составляют только 30% от общего числа предпринимателей. Ключевая проблема для бизнесменов заключается в доступе к финансированию. Трудно найти инвестора, который бы дал деньги на развитие дела. Именно поэтому есть необходимость в специальных программах для женщин-предпринимателей, чтобы им было легче добиться финансирования”, – сказал Д. Шубель.

В ходе конференции было представлено несколько примеров успешного ведения бизнеса женщинами-предпринимателями, рассказана история создания ими своего дела и процесс управления своими предприятиями. Например, Сильвия Лазу, основательница ООО "Bombonici" из села Садаклия, Чимишлийского района, мать четверых детей, много лет мечтала стать дизайнером одежды, и ее дети стали моделями для новых образцов одежды. При финансовой поддержке родственников, Сильвия создала семейный бизнес, который приносит ей постоянный доход. В настоящее время на фирме работает свыше 60 человек, в будущем компания планирует расширяться и работать на экспорт.

Участники конференции сформулировали ряд рекомендаций в сфере более эффективного участия женщин в экономической деятельности, среди которых:

- Открытие и развитие кредитных линий с дотационной процентной ставкой для женщин-предпринимателей;

- Разработка специальных программ финансирования женщин;

- Улучшение и увеличение доступа к информации (создание единых окон);

- Оказание поддержки организациям и ассоциациям женщин на национальном уровне и их интеграция в европейские и мировые связи;

- Увеличение инвестиций доноров в экономическую деятельность женщин;

- Участие частного сектора в продвижении принципов участия женщин (принципы UN Women/Global Compact);

- Создание и разработка программ по обучению для стимулирования женщин открывать новый бизнес;

- Бесплатное оказание консультаций для МСП, руководимых женщинами, работающими на экспорт.

В заключении конференции были выданы премии I и II степеней по различным категориям, например, лучшему предпринимателю-новатору или лучшему предпринимателю в сфере строительства. Почетные дипломы сопровождали денежные премиями на сумму до 5 тысяч леев. В настоящее время в Молдове работает 45 тысяч малых и средних предприятий. МСП представляют 97% всех компаний страны и дают работу 57% всего занятого населения по экономике. Кроме того, доля МСП в ВВП составляет 28%.

Кристина МИРОН

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22)859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Обзор сентябрьских биржевых сделок

Объем биржевых торгов в сентябре составил 3,1 млн леев. В общем проведены 164 сделки с акциями 35 эмитентов.

В структуре биржевых сделок объем Основной Секции биржи незначительно превышает объем Секции Прямых Сделок, составив 51,9% против 48,1%.

Наибольший объем в этом месяце принадлежит сделкам купли-продажи на интерактивном рынке – 1,6 млн леев. Около 70% объема составили сделки с акциями 4-х листинговых компаний. Рыночные цены акций «Moldova-Agroindbank» и «Banca de Economii» зафиксировались на уровне 1100 леев и, соответственно, 40 леев. Цена акций «Victoriabank» выросла с 35 до 43,95 лея. На протяжении месяца цена акций «Moldindconbank» уменьшилась с 115 до 110 леев. Также уменьшились цены акций следующих обществ:

«Dalia» – с 30 до 20 лей;

«Universcom» – с 20 до 15 лей;

«Asito» – с 17 до 12 лей;

«Poligrafist» – с 10 до 6 лей;

«JLC-Invest» – с 0,37 до 0,27 лея.

Наиболее торгуемыми стали акции компании «Trandafir Roz» (32 сделки по цене 5 и 15 лей).

Второе место в структуре сделок занимают сделки по продаже акций посредством голосовых торгов – 1,4 млн леев. Всего реализован 61 пакет акций 11 эмитентов. Цена акций компании «Dana» выросла на 5 лей и составила 15 лей.

Зарегистрировано публичное предложение на вторичном рынке с акциями кишиневского предприятия «Anticor». Оферент Анна Еников приобрела 24,37% акций компании по 2 лея за акцию. Общий объем сделки составил почти 19 тыс. леев.

В рамках сделок по продаже акций публичной собственности премьерия с. Садаклия Бессарабского района продала пакет 1,68% акций компании «Meatnes» по 25 лей за акцию. Общий объем сделки составил 11,5 тыс. леев.

Список ценных бумаг, зарегистрированных на бирже к концу сентября, состоял из 1011 акционерных обществ, в том числе 11-и листинговых компаний. Ценные бумаги АО «Fiss-Valeria» и АО «Speranta-Unic» исключены из обращения на бирже в связи с ликвидацией обществ.

В сентябрьских торгах участвовали 16 Членов Биржи, из них лидирующие позиции заняли:

- по объемам (1,7 млн леев) – «Gest-Capital»;

- по количеству совершенных сделок (74 сделки) – «Gest-Capital»;

- по количеству торгуемых эмитентов (10 эмитентов) – «Broker M-D».

Более детальную информацию о спросе и предложении, о рыночных ценах, о статистике биржевых торгов, а также список брокерских компаний вы можете найти на сайте Фондовой биржи Молдовы (www.moldse.md) или по тел. 27-54-20.

Информация о торгах публикуется: еженедельно в газете «Capital Market», ежемесячно в информационном бюллетене биржи «Bursa de Valori a Moldovei» (подписной индекс «Poșta Moldovei» – 31882, «Moldpresa» – 41882).

Фондовая биржа Молдовы

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpresa: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Юрие ФИЛИП,

Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,

Зоя ТУЛБУРЕ, Галина ШПАК.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Татьяна СОЛОНАРЬ

Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и ответов:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Расчетный счет: 225139437,

ф/к 1003600114204,

КБ "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" АО,

филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD22436.

В номере использованы материалы информацион-

ных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".

Статьи, помеченные знаком , публикуются

на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах

"Capital Market", отражает точку зрения его автора,

которая может не совпадать с точкой зрения

редакции. Перепечатка текстов и фотографий разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "PRAG 3"

Виорел ДАНДАРА: Страховщикам невыгодно убирать брокеров с рынка

*Интервью с Виорелом Дандарой,
председателем Союза страховщиков*

– Сколько членов насчитывает Союз на сегодняшний день?

– На данный момент – семь компаний из 18. Понимаю, что сразу возникает вопрос, почему их так мало, но если учесть общее число компаний, то надо отметить, что семи компаниям-участникам Союза принадлежит более 85% рынка страхования, а пять из них являются еще и членами Национального бюро страхователей автотранспорта. С самого начала Союз состоял из трех компаний.

– Предполагает ли членство в Союзе взносы? Какова их сумма? Насколько она велика?

– Сумма взносов незначительна. Она устанавливается, как правило, с принятием бюджета Союза до начала отчетного года. Что касается ее величины, то, наверное, она соответствует ожиданиям компаний. Когда представители компаний понимают и ценят то, что их интересы представлены или могут быть представлены структурой, которая соответствует ожиданиям рынка, эта сумма кажется весьма разумной, тем более, что все члены Союза устанавливают ее сообща.

– Как Вы считаете, удалось ли Союзу стать реальной силой, лоббирующей интересы страховщиков?

– Думаю, по большому счету, да, учитывая последние предложенные и вступившие в силу поправки в Закон о страховании и Закон об обязательном страховании гражданской ответственности за ущерб, причиненный автотранспортным средством. Над этими поправками работали интенсивно и много, необходимо было иметь собственную законодательную базу для деятельности в сфере страхования. Члены ассоциации регулярно встречаются раз или два раза в месяц для обсуждения текущих вопросов, а также для выработки обращений в правительственные организации, в основном НКФР. Как правило, ни одно обращение не остается без пристального изучения предложений всех членом Союза, чтобы в итоге было выработано единое видение поднятых проблем.

– Каковы планы Союза на ближайшее будущее?

– Мы продолжим осуществлять цели деятельности нашего Союза – продвижение отражения интересов молдавских страховщиков в нормативных актах Национальной комиссии по финансовому рынку.

В настоящее время мы работаем над сайтом Союза. Он должен стать инструментом продвижения нашего имиджа, способом информирования, и, в конечном счете, способствовать развитию Союза. Мы создаем привлекательный, информативный и полезный сайт. Думаю, он начнет работу до конца года. Кроме этого, я приверженец непрерывного обучения, и учитывая, что большинство страховых компаний являются компаниями публичного интереса, Союз совместно с другими профессиональными объединениями и публичными организациями намерен организовать ряд семинаров и круглых столов для управленческих команд, а также для других сотрудников страховых компаний. Это, кстати, также является частью требований европейских структур, выступающих за непрерывное обучение и повышение профессионального уровня сотрудников публичных учреждений и частных компаний.

– Кстати, в какой степени сектор страхования следует «директивам ЕС»?

связанным с этой сферой? Какие меры предпринимаются?

– В первую очередь, гармонизируется законодательная база согласно европейским нормам. Непосредственно следующим этапом должно стать обучение сотрудников страховых компаний, ведь закон мертв, если ему не дается поддержка для внедрения.

Если говорить о гармонизации с европейскими положениями, я бы отметил, что проблемой является тот факт, что страховые премии устанавливаются НКФР. В этом смысле я бы предложил значительную либерализацию политики ценообразования на страховые продукты, компании должны сами устанавливать реальные тарифы, необходимые для того, чтобы быть в состоянии выполнить свои обязательства по выплате возмещений.

Для успешного внедрения законодательства рынка страхования надо привлечь специалистов из ЕС. Вероятно, это можно сделать путем тесного сотрудничества частного и неправительственного секторов.

– Сколько видов страхования практикуется в Молдове? Есть такие, по которым отмечено 0 договоров начисленных брутто-премий? Как Вы это объясните?

– Если проанализировать информацию об основной деятельности страховщиков во втором квартале этого года, представленную НКФР, можно увидеть довольно широкий спектр видов страхования, и было бы неправильно озвучивать конкретную цифру. Очевидно, что некоторые виды, такие как страхование сельскохозяйственных культур и животных от пожара и других природных бедствий оставляет желать лучшего. Если говорить с точки зрения страховых договоров (и договоров о перестраховании), заключенных за этот период по данному виду страхования, то они составляют от 0 до 147, что, конечно, очень скромная цифра для страны с такими высокими рисками в аграрной сфере. Ноль договоров по брачному страхованию и страхованию новорожденных и не только.

В целом, я бы сказал, что все объяснения этому можно свести к недостатку финансовых ресурсов, что как раз должно обуславливать страхование рисков, а не наоборот. С другой стороны, думаю, что необходимо постоянно продвигать культуру страхования среди населения, возможно, не только с помощью рекламы.

– Как Вы прокомментируете отношения между страховщиками и брокерами? Что показал недавний конфликт между эмитентами «Зеленой карты» и брокерами? Кто из них больше «трясет» над обязательным страхованием и утверждает, что другие должны заниматься добровольным страхованием?

– Я бы оценил отношения между страховщиками и брокерами как нормальные, деловые. Каждый пытается тянуть одеяло на себя, что в общем-то естественно. Однако, я убежден, что законы рынка неотвратимо поставят все и вся на свои места. Что касается пререканий (я бы так это назвал) между эмитентами «Зеленой карты» и брокерами, я считаю, что каждый из них может высказать свое мнение, и в данном случае они воспользовались предоставленной возможностью. Я не хочу мерять всех брокеров одной меркой. Да, есть корректно ведущие себя брокеры, активные, инициативные, но есть и не очень корректные в отношениях с стра-

ховщиками. Я считаю, что страховым компаниям невыгодно убирать с рынка брокеров. Они продают продукты, не слишком много инвестируя в развитие собственных сетей.

С другой стороны, никто не выиграет от поделенного на мелкие секторы рынка и, кстати, надо сказать, что обязательное страхование требует высокого уровня дисциплины. В этом смысле, не думаю, что дисциплинированные брокеры пострадают в процессе работы с «Зеленой картой».

Создавшееся положение можно сравнить с тем, что если муж с женой много ругаются, соседи всегда думают, что они разведутся, а это нормальное явление в семье. Точно так же случилось и в случае полемики страховщиков с брокерами вокруг «Зеленой карты».

– Что Вы можете сказать о защите потребителей в сфере страхования?

– В целом, думаю, что в сфере страхования соблюдаются права потребителей. Ведь это самая лучшая реклама, которую может сделать себе страховщик. Достаточно неправильно себя повести один раз с клиентом, и ты его потеряешь. На самом деле тут есть и другая проблема: нечестность клиентов по отношению к страховой компании. Я имею в виду случаи мошенничества, которые допускают некоторые страхователи для того, чтобы получить незаконно возмещения.

– Что Вы думаете относительно новых положений Закона о страховании и Закона об обязательном страховании гражданской ответственности за ущерб, причиненный автотранспортным средством?

– Среди основных законодательных изменений, регулирующих деятельность профессиональных участников рынка страхования, я бы выделил следующие:

– уточнение обязанностей государственных учреждений, расследующих дорожно-транспортные происшествия или другие события, в том, что касается передачи информации, необходимой страховым компаниям для оценки и выплаты возмещения;

– внедрение системы внутреннего контроля страховщиков путем требования создания системы менеджмента риска;

– введение понятия «аквизиционные расходы» и обязательства по разработке определенных внутренних норм по данным расходам;

– введение понятия «агент банкашуранс», что ведет к появлению еще одного посредника на рынке страхования;

– обязанность страхового посредника переводить страховые премии на расчетный счет, который будет использоваться только для расчета со страхователем в том, что касается полученной страховой премии;

– расширение обязанностей внутреннего аудита страховой компании и его актуария, который обязан высказаться по «антирейдерской» политике страховщика и участвовать в развитии системы менеджмента риска.

Все эти изменения и дополнения никоим образом не принижают значения остальных поправок, которые также ускоряют гармонизацию национального законодательства в сфере страхования с международными нормами.

В заключение я хотел бы сказать, что очень важно совершенствовать законодательство, но не менее важно внедрять и соблюдать нормы закона всеми участниками рынка страхования, что может серьезно приблизить к Европе молдавский сектор страхования.

*Беседовала
Татьяна СОЛОНАРЬ*

Дефицит госбюджета Молдовы в 2013 г. сократится

Дефицит госбюджета Молдовы в 2013 г. сократится на 31,2 млн леев и составит 874,8 млн леев (1,14% от прогнозируемого на будущий год размера ВВП). Это предусматривает проект Закона о госбюджете на будущий год, который парламент страны утвердил сразу в двух чтениях.

Как отметил министр финансов Вячеслав Негруца, планируется, что источниками покрытия дефицита госбюджета Молдовы в 2013 г. будут: доходы от продажи государственных ценных бумаг – 480 млн леев; доходы от приватизации госимущества – 250 млн леев, поступления в виде внешних грантов – 1 млрд 443,5 млн леев (эквивалент \$119,3 млн). Как планируется, доходы госбюджета в 2013 г. составят 22 млрд 736 млн 643,5 тыс. леев и превысят запланированный на 2012 г. уровень на 8,1%. Расходы вырастут на 6,5% – до 23 млрд 611 млн 476,2 тыс. леев. Планируется, что доля доходов госбюджета в ВВП страны составит 22,9% и сократится на 0,5 процентного пункта в сравнении с запланированным на 2012 г. уровнем. В структуре прогнозируемых доходов госбюджета на следующий год львиную часть – 79,8% (ок. 18,1 млрд леев) – составят поступления налоговых доходов, которые вырастут на 9,4%. Планируется, что неналоговые доходы в 2013 г. составят 713,7 млн леев (3,1% от общей суммы) и сократятся в сравнении с 2012 г. на 17,6%. Доходы специальных фондов и специальных средств (без грантов) запланированы на уровне 324,1 млн леев и 660,3 млн леев, соответственно.

Поступления грантов для поддержки бюджета и проектов, финансируемых из внешних источников, согласно соглашениям, подписанным с внешними донорами, а также внутренние и внешние гранты для госучреждений прогнозируются на уровне 2 млрд 623,9 млн леев (эквивалент \$216,85 млн), что больше показателей 2012 г. на 22,8%. Их доля в общей сумме доходов госбюджета составит 11,5%, а в структуре ВВП – 2,6%.

Для внедрения проектов, получающих внешнее финансирование, в проекте госбюджета заложено расходов на общую сумму в 2 млрд 454 млн леев, что превышает утвержденные на 2012 г. показатели на 610,4 млн леев (33,1%). Из общих расходов проектов 56,8% будут профинансированы из внешних грантов и 43,2% – из внешних займов. В 2013 г. за счет внешних источников предполагается внедрить 35 проектов. В структуре расходов госбюджета текущие расходы в 2013 г. сократятся и составят 78,2% против 80,2%, ожидаемых по итогам 2012 г.

В то же время, капитальные расходы вырастут с 20,2% в 2012 г. до 22,1% в 2013 г. В структуре расходов госбюджета главными отраслями, которые получают поддержку бюджета, будут: страхование и социальная защита – 17,2% от общей суммы расходов, здравоохранение – 12,5%, транспорт и дорожное хозяйство – 9%, образование – 8,1%, обеспечение правопорядка и национальной безопасности – 7,9%, сельское, лесное и водное хозяйства – 6,4%, госуслуги общего назначения – 5,2%. Проект Закона о госбюджете на 2013 г. был разработан с учетом прогнозируемого на будущий год роста ВВП на 5% и инфляции на таком же уровне. Планируется, что ВВП в денежном выражении составит 99,4 млрд леев. Среднегодовой курс национальной валюты прогнозируется на уровне 12,1 лея за доллар. Экспорт и импорт увеличатся на 13% и на 10%, соответственно, а средняя номинальная зарплата возрастет по отношению к 2012 г. на 11,3% и достигнет 3950 леев.

InfoMarket

Гордиев узел – III энергетический пакет

Комментарий Государственного информационного агентства «МОЛДПРЕС»

18 октября на ежегодном заседании европейских министров по энергетике Республика Молдова будет ходатайствовать об отсрочке на 4 года – до 2020 года – срока внедрения III энергетического пакета с ЕС. Совет министров Энергетического сообщества примет решение, одобрит ли ЕС перенос внедрения энергетического соглашения, в частности, область, касающуюся рынка природного газа.

Это не простая формальность, несмотря на то, что официальные лица Европейского Союза объявили о поддержке Республики Молдова.

III энергетический пакет – это новый пакет. И как все новое, трудно внедряться в некоторых странах ЕС. Изначально крайний срок его внедрения был установлен 3 марта 2011 года. Затем по запросу некоторых государств срок был продлен еще на один год. Восемью странам, в том числе Румынии, Эстонии и Болгарии, не удалось внедрить III энергетический пакет. В апреле 2012 года пять государств получили предупреждение от Европейской комиссии, что против них будут поданы иски за несоблюдение европейских рамок. ЕК установила новый срок для внедрения III энергетического пакета – 2014 год.

Следовательно, существовали проблемы во многих странах-членах ЕС. Задержка выполнения требований III энергетического пакета составит, вероятно, три года. Задержка в случае с Молдовой не была бы исключением.

Однако отсрочка от крайнего срока стала бы прецедентом, даже если речь идет о государстве-члене ЕС, которое уже интегрировалось в Энергетическое сообщество. Отсрочка, которая может быть материализована лишь решением Совета министров Энергетического сообщества. Захотят ли государства, которые запаздывают с внедрением данного пакета, поддержать ходатайство Молдовы?

На уровне организаций ЕС молдавские власти нашли понимание и поддержку. «Отсрочка была строго согласована с нашими партнерами из Европейской комиссии, в том числе с комиссаром по энергетике», – заявил премьер-министр Влад Филат.

Неделей раньше ежегодного заседания европейских министров по энергетике еврокомиссар по энергетике Гюнтер Оттингер призвал государства-члены ЕС помочь Республике Молдова. Он обвинил Россию в «чистом шантаже» и в «неприемлемом» поведении по отношению к Кишиневу. А несколькими днями позднее глава Делегации Европейского союза в Молдове Дирк Шубель заявил, что отношения Республи-

ки Молдова с ее энергетическими партнерами находятся в правильном направлении. Высокопоставленный чиновник ЕС сказал, что «у нас нет никаких сомнений, что Молдова должна быть частью Энергетического сообщества. Это не первый случай отсрочки от сроков внедрения и мы понимаем ситуацию, в которой находится Молдова».

О чем будут ходатайствовать молдавские власти перед Советом министров Энергетического сообщества? «Республика Молдова будет просить поддержки со стороны договаривающихся сторон Энергетического соглашения и Европейской комиссии в утверждении решения Совета министров Энергетического сообщества о переносе внедрения Директивы 2009/73/ЕС для сектора природного газа. Отсрочка будет касаться ст. 9 Директивы, предусматривающей разделение транспортной деятельности от поставок и распределения природного газа», – уточняет Министерство экономики. Крайний срок, который просит Республика Молдова, – 2020 год.

Следовательно, речь идет о разделении транспортной деятельности от поставок и распределения природного газа в компании «Молдовагаз». Российский концерн «Газпром», который владеет мажоритарным пакетом в совместном предприятии, опасается, что в результате этого разделения пострадают его инвестиции в Республике Молдова. Российский поставщик газа требует гарантий, что не проиграет после создания двух компаний, одна из которых будет управлять транспортировкой газа, а другая – поставками и распределением газа.

Понятно, что компания обеспокоена своим будущим. Однако проблема, характер которой больше экономический, стала чисто политической. После заявления российского министра энергетики Александра Новака, который сказал, что если Республика Молдова хочет получить 30% скидку на импортированный «Газпромом» газ, она должна отказаться от внедрения III энергетического пакета, последовали не менее категоричные заявления. На прошлой неделе заместитель министра ино-

странных дел России Григорий Карасин заявлял, что Молдова не может рассчитывать на снижение цены на газ и подписание долгосрочного контракта на его поставку без устранения рисков для «Газпрома» в связи с переориентацией к сотрудничеству с Европой в области энергетики.

Республика Молдова ходатайствует перед Советом министров Энергетического сообщества о четырехлетней отсрочке, которая позволит найти взаимоприемлемое решение, в том числе и для «Газпрома». Об отказе от энергетических соглашений с ЕС нет и речи. «Республика Молдова никогда не намеревалась выйти из Европейского энергетического сообщества», – заверяет премьер Влад Филат.

Энергетический гордиев узел, которым стал III пакет, возможно, удастся разрубить в ближайшее время. В уравнивании надежного с точки зрения энергетической безопасности будущего самым важным является движение вперед вопреки отсрочке внедрения III пакета. Это означает создание функционального энергетического рынка и подключение к альтернативным источникам. «С точки зрения правил игры мы относимся к энергетическому рынку ЕС», – заявил недавно

вице-премьер, министр экономики Валериу Лазэр. Однако, отметил он, следует обеспечить физическое взаимоподключение с этим рынком. Вот почему и уделяется такое упорное внимание строительству газопровода Унгень-Яссы, прокладке межсистемных линий электропередачи. По мнению бывшего советника премьер-министра Нику Попеску, этот рынок следует развивать «практически с нуля, при том, что пока не существует ни доступа к альтернативным источникам газа, ни должной инфраструктуры».

Крайне важно разработать «дорожную карту», рассчитанную до 2020 года, и предусмотреть в ней четкие сроки и действия, с тем, чтобы в 2020 году интеграция в Энергетическое сообщество ЕС стала необратимой, уверены эксперты, которые хорошо знают этот предмет.

В Энергетической стратегии до 2030 года власти поставили перед собой амбициозную цель – чтобы Молдова вновь стала активным игроком на региональном энергетическом рынке. Много будет зависеть от того, что удастся сделать за следующие 8 лет, то есть до 2020 года, когда наступит момент для внедрения III Энергетического пакета.

Молдова теряет позиции в рейтинге Всемирного банка

Продолжение. Начало на стр.1.

Doing Business можно считать своего рода указателем для инвесторов, хотя они больше всего внимания уделяют налогам, пошлинам, легкости, с которой можно открыть компанию, и контакты с властями, когда приходят в Молдову. Кроме того, инвесторы обращают внимание на уровень коррупции, судебную систему и доступ на финансовый рынок.

Виталие Рапча, экономический аналитик: «Ухудшение рейтинга Молдовы должно заставить власти задуматься»

Тот факт, что Молдова уступила две строчки в рейтинге Doing Business, является не очень хорошим сигналом для инвесторов, которые намерены появиться в Молдове. Кроме того, это и сигнал риска для предпринимателей, управляющих своим бизнесом. И судебная система остается главной проблемой Молдовы.

Ухудшение рейтинга Молдовы означает, что в нашей стране не все в порядке, и должно заставить власти задуматься.

Виктор УРСУ

Republica Moldova Doing Business 2013

Lansarea unei afaceri (loc 92 în clasament)	
Proceduri (număr)	7
Timp (zile)	9
Cost (% din venitul pe cap de locuitor)	5,7
Minimul de capital (% din venitul pe cap de locuitor)	8,7

Conectarea la rețeaua de energie electrică (loc 161 în clasament)	
Proceduri (număr)	7
Timp (zile)	140
Cost (% din venitul pe cap de locuitor)	578
Autorizațiile pentru construcții (loc în clasament 168)	
Proceduri (număr)	26
Timp (zile)	291
Cost (% din venitul pe cap de locuitor)	69,3
Înregistrarea proprietății (loc 16 în clasament)	
Proceduri (număr)	5
Timp (zile)	5
Cost (% din valoarea bunului)	0,9
Obținerea creditului (loc 40 în clasament)	
Indicatorul de drepturi legale (0-10)	8
Indicatorul referitor la informația cu privire la credite (0-6)	4
Acoperirea registrelor publice (% din adulți)	0,0
Acoperirea registrelor private (% din adulți)	3,9
Protecția investitorilor (loc 82 în clasament)	
Gradul de deschidere (0-10)	7

Gradul de răspundere a directorului (0-10)	3
Gradul de ușurință de intentare a litigiului de către acționar (0-10)	6
Gradul de protecție a investitorului (0-10)	5,3
Achitarea impozitelor (loc 109 în clasament)	
Achitări (număr pe an)	48
Timp (ore pe an)	220
Rata totală de impozitare (% din profit)	31,2
Comerț transfrontalier (loc 142 în clasament)	
Documente pentru export (număr)	7
Timp pentru export (număr)	32
Cost pentru export (dolari SUA per container)	1545
Documente pentru import (număr)	7
Timp pentru import (număr)	35
Cost pentru import (dolari SUA per container)	1870
Executarea contractelor (loc 26 în clasament)	
Proceduri (număr)	31
Timp (zile)	327
Închiderea afacerii (loc 91 în clasament)	
Timp (ani)	2,8
Cost (% din bunuri)	9
Rata de recuperare (cenți către dolar)	32

РЫНОК НЕДВИЖИМОСТИ КАК ОТРАЖЕНИЕ МОЛДАВСКОЙ ЭКОНОМИКИ

Сравнение аренды, цен и зарплат

Рынок недвижимости находится на спаде уже более четырех лет, а на фоне скромного роста молдавской экономики в прошлом году трудно поверить, что в следующие 12-18 месяцев тенденция претерпит серьезные изменения.

Рынок недвижимости Молдовы находится в стагнации и впал в спячку после кризиса 2009 года. Сегодня продажи регистрируют только крупные компании, которым удалось вовремя сдать в эксплуатацию жилье.

ДИНАМИКА ЦЕН В СРАВНЕНИИ С ЗАРАБОТНОЙ ПЛАТОЙ

В настоящее время стоимость квадратного метра жилой квартиры составляет в среднем 598 евро, что примерно на 20 процентных пунктов меньше, по сравнению с 2008 годом, годом накануне кризиса. А если посмотреть на среднюю заработную плату по экономике в стране, то средняя цена на жилье снизилась на 95 среднемесячных зарплат в 2010 году, и на 90 среднемесячных зарплат – в четвертом квартале 2011 года. Реальное падение составило пять процентных пунктов.

Самые высокие цены на квартиры были зафиксированы в 2008 году – 908 евро, в то время как в 2011 году – 614 евро. Сегодня цена квартир достигла практически уровня 2007 года, но спрос на рынке довольно ограничен. Большинство покупателей понимают трудную ситуацию в отрасли и ожидают дальнейшего падения цен.

Аналитики считают, что квартиры подешевели, но не надо забывать, что число лиц, которые сегодня зарабатывают достаточно, чтобы получить кредит, несравненно меньше, чем в 2008 году. Количество работников снизилось, что уменьшило количество человек, которые могут думать о приобретении квартиры. Те, кто могут взять кредит, уже взяли один. А те, кто может позволить себе ипотечный кредит, имеют задолженности и, конечно, далеки от мысли о новом кредите.

ДИНАМИКА АРЕНДЫ ПО СРАВНЕНИЮ С ЗАРПЛАТАМИ

Хотя цены на квартиры сильно снизились за последние четыре года, стоимость аренды осталась практически неизменной. В 2012 году количество предложений аренды осталось прежним. „Наибольшей популярностью пользуются 1-2-комнатные квартиры. Немного упал спрос на 3-комнатные квартиры, их сложнее сдать в аренду, и они идут почти по той же цене, что и двухкомнатные. Это обусловлено, в первую очередь, высокими ценами на содержание квартиры, так как эти расходы несут арендаторы”, говорится в исследовании Биржи недвижимости Laga. Стоимость аренды

на другие виды квартир не изменилась. Обесценивание евро, наблюдаемое в последние годы, не отразилось на стоимости аренды, даже если цены установлены в евро. Роста спроса среди арендаторов в леях тоже не наблюдается. Ситуация схожа с тем, что отмечено в 2011 году, когда квартиры класса люкс с большой площадью или дома на земле в элитных кварталах очень сложно было сдать в аренду. Наибольшим спросом пользуются 1-2-комнатные квартиры, расположенные в хорошем квартале с развитой инфраструктурой и удобным движением.

Что касается динамики средней заработной платы по экономике с 2008 года по 2011 год, то она увеличилась на 731 лей, до 3193 лея в месяц в 2011 году, в то время как средняя цена самых популярных однокомнатных квартир увеличилась в среднем на 10-20 долларов США.

ДИНАМИКА АРЕНДЫ ПО СРАВНЕНИЮ С ЦЕНАМИ

За последние 4 года цены на квартиры упали ниже цен за аренду. Если в 2008 году однокомнатную квартиру можно было снять в среднем за 100 евро, то в настоящее время их цена практически не изменилась, увеличившись на 20-40 евро, в зависимости от места расположения и уровня внутреннего состояния, в то время как с 2008 года стоимость жилья серьезно упала. Если четыре года назад квартиру размером в 30 квадратных метров можно было приобрести за 27240 евро, то сейчас она стоит 20000-23000 евро.

ТЕНДЕНЦИЯ ПАДЕНИЯ НА РЫНКЕ НЕДВИЖИМОСТИ ПРОДОЛЖИТСЯ?

Все же, низкие цены на рынке не гарантируют возобновление сделок или появление большого числа клиентов. Положение дел сохранится, но уже речь идет здесь не о деньгах или о ценах, а о том, что граждане будут избегать покупки недвижимости, так как любые суммы денег будут стараться сохранить и сберечь на весьма туманное будущее.

В краткосрочной и среднесрочной перспективах запас свободного жилья увеличится, многие компании уже сталкиваются с все большими проблемами при поиске финансирования для завершения строительных проектов, а люди, собственники жилья, будут вынуждены продавать квартиры в городе по более низким ценам, чем сейчас.

Вышеприведенные данные показывают, что по сравнению с заработной платой, и аренда,

и цены становятся все более доступными, а дальнейшее снижение стоимости аренды определенно приведет к падению спроса на приобретение жилья.

Более того, приобретение жилья не зависит только от уровня стоимости аренды и соотношения зарплата/цена, но и от стоимости кредитов, от количества рабочих мест и общей перспективы экономического развития, а если учесть тот факт, что с этой точки зрения в будущем году улучшений не предвидится, очень возможно, что, по крайней мере, цены будут снижаться.

В настоящее время нет никакой причины, которая могла бы в течение следующих 12 месяцев изменить отрицательную тенденцию на рынке недвижимости.

„Если несколько лет назад покупалось практически все, рынок рос, люди думали приобретать квартиры с тем, чтобы позже продать их подороже, то сейчас ситуация неясная, и падение продолжается”, – говорит Николае Остафейчук, эксперт по недвижимости Биржи „Laga”.

По его словам, спросом пользуются одно- и двухкомнатные квартиры. Их цена упала с начала года на 2-3% и составляет от 25 до 30 тыс. евро за 1-комнатную квартиру и 32-40 тыс. евро – за двухкомнатную. А цена на квартиры большей площадью упала на 10%, но их все равно не покупают. Их цена составляет от 45 тыс. евро и выше. Н. Остафейчук убежден, что рынок недвижимости медленно падает, а

условий для улучшения ситуации на данный момент не существует.

Положение в сфере новостроек не лучше. Продаж практически нет. В летний сезон продажи квартир снизились на 60%-80%. По мнению представителей строительных компаний, многие обращаются, звонят, но никто не приходит хотя бы посмотреть квартиры.

Игроки на рынке говорят, что каждая строительная компания устанавливает цены за квартиры в зависимости от расходов и маржи доходов. Снижать цены на новые квартиры уже нельзя, потому что, как утверждают менеджеры компаний, их предприятия будут нести убытки. В будущем, строительные компании будут работать в направлении строительства домов с квартирами площадью не более 60 квадратных метров.

Все же, эксперты в области недвижимости считают, что местный рынок можно оживить только при помощи оздоровления строительной отрасли. Органам публичной власти надо упростить административные процедуры в сфере строительства. Кроме того, необходимо стимулировать лояльную конкуренцию на рынке. „Развитие ипотечных продуктов и стимулирование конкуренции между банками в этой сфере восстановит положение на рынке недвижимости”, – уверены эксперты.

Строительные компании Республики Молдова снизили темпы строительства, об этом

говорит незначительный рост жилого фонда на 0,7%. Село располагает большим жилым фондом площадью 49001,1 тысяч квадратных метров или 61,4% всего жилого фонда. Городской жилой фонд составляет 38,6% и имеет площадь 30859,2 тысяч квадратных метров.

Данные Национального бюро статистики показывают, что уровень обеспечения населения жильем в среднем на одного человека по стране составляет 22,4 квадратных метра, в городе – 20,8 квадратных метра, в селе – 23,6 квадратных метра. По состоянию на 1 января 2012 года, жилой фонд Республики Молдова состоял из 1315,3 тысяч квартир, из которых в городах – 768,2 тысяч единиц, в сельской местности – 547,1 тысяч единиц.

Из общего числа существующих квартир 10,5% составляют однокомнатные квартиры, 32,3% – двухкомнатные, 36,2% – трехкомнатные, 21% – четырехкомнатные и более. Подавляющая часть жилья находится в частной собственности граждан и юридических лиц, составляя 97,4% всего жилого фонда Республики Молдова.

По мнению экспертов в сфере недвижимости, если в других странах Европы инвесторы ищут финансирование на фондовом рынке, то в Молдове об этом речь не идет, так как молдавский рынок капитала плохо развит. А игроки на рынке, которые начинают развивать проекты в области недвижимости, строят за деньги людей. А это несет в себе большие риски, ведь те, кто вкладывает деньги в такие проекты, не имеют гарантий, что все обязательства будут выполнены.

Положение на рынке недвижимости за 10 месяцев этого года практически не изменилось. Стабилизировались почти все сегменты. Колебания цен были незначительными. Рынок стал менее спекулятивным и более консервативным, с низкой рентабельностью – черты, характерные для рынка с низкими рисками.

Нынешняя ситуация сохранится до конца 2012 года, цены будут стабильными с незначительными колебаниями. Для оживления рынка необходима более интенсивная деятельность игроков рынка, что приведет к возрастанию числа сделок, и появится платежеспособный спрос.

В целом молдавский рынок недвижимости является отражением нашей экономики, и рост цен на недвижимость проходит синхронно с экономическим ростом, и наоборот. В настоящее время цены на недвижимость стабилизировались, рынок в стагнации. Возможно легкое падение цен, а в самой ближайшей перспективе, в течение 12-18 месяцев, роста цен не ожидается.

Флорин ЛЕВАНЦИК

Молдова среди первых стран Европы по населению, занятому в сельском хозяйстве, и последняя – по занятости в сфере услуг

В прошлом году Молдова находилась среди стран с самым высоким уровнем населения, занятого в сельском хозяйстве, по сравнению со странами ЕС, – 27,5% (323 тыс. человек), тогда как по количеству населения, вовлеченного в сферу услуг, была среди последних стран с 53,7% (630,6 тыс. человек).

Согласно недавно проведенному исследованию по рынку труда статистической службой ЕС Eurostat, в среднем в ЕС в сельском хозяйстве в прошлом году было занято 5% населения, а в сфере услуг – около 70%.

Среди стран-членов Евросоюза отмечаются существенные различия в этом плане, в зависимости от процента работников (в том числе самозанятых) в разных секторах экономики, отмечает бюро статистики Европейского Союза.

Несмотря на то, что Республика Молдова не включена в статистику, простое сравнение показывает, что наша страна расположилась бы на втором месте после Румынии по количеству занятого в сельском хозяйстве населения – 28,6%. Одновременно, самое большое количество – в Польше (13%) и Греции (12%), тогда как самый низкий уровень ниже 2% зарегистрирован в Великобритании, Германии, Бельгии, Мальте и Люксембурге.

Республика Молдова заняла бы последнее место по количеству населения, занятого в сфере услуг, приблизительно на 58% меньше, по сравнению со странами ЕС, тогда как максимум зарегистрирован в Люксембурге – 83%, а в среднем в ЕС – 69,8%.

В промышленности количество работников варьирует от 13% – в Люксембурге и 17% – в Нидерландах, до 38% – в Чехии и 37% – в Словакии. Среднеевропейский уровень равен 25,2%.

По данным Национального бюро статистики, в Республике Молдова доля населения, занятого в промышленности, в том числе в сфере строительства, составляет 18,7%, что на 8,8 процентного пункта меньше, чем в сельском хозяйстве.

Что касается количества населения, работающего полный рабочий день, около 73,0% работали фактически 40 и более часов в неделю. В то же время, приблизительно 9,0% от этой категории граждан работали сверхурочно – 49 часов в неделю и более. Среди тех, кто работает неполный рабочий день, 74,5% были лица, проживающие в сельской местности. Более половины всех людей с частичной занятостью (52,8%) составляют самозанятые граждане. Уровень работников вернулся к 36,4%. В то же время, самая продолжительная рабочая неделя для штатных сотрудников была зафиксирована в Великобритании – 42,2 часа, в Австрии – 41,8 часа, Кипре и Португалии – 41,1 часа. В Дании самая короткая рабочая неделя – 37,7 часа, за ней следует Ирландия – 38,4 часа, Италия – 38,8 часа и Голландия – 39 часов.

СЛАБОЕ РАЗВИТИЕ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА НЕ СПОСОБНО ОХВАТИТЬ БОЛЬШУЮ ЧАСТЬ РАБОЧЕЙ СИЛЫ

В настоящее время, из-за низкого уровня развития реальный сектор экономики не способен

охватить большую часть трудового населения. Самыми развитыми секторами национальной экономики остаются торговля, сфера услуг и строительство, то есть те сферы, которые не требуют длительного времени на возмещения инвестиций и обеспечения большого числа работников. В среднесрочной перспективе намечается стабилизация уровня безработицы с тенденцией к уменьшению. В то же время, одной из главных проблем, требующих срочного решения, является создание новых рабочих мест. Последнее затруднительно, так как подразумевает расширение производственного потенциала, новые инвестиции или создание новых предприятий. Уровень создания новых предприятий остается все таким же низким. Создание благоприятного делового климата для частного сектора представляет собой основное решение для устранения искажений на рынке труда. Для привлечения как иностранных, так и местных инвесторов, чей вклад поможет решить проблемы рынка труда и платить более высокие заработные платы, требуются значительные усилия в том, что касается экономической и социальной политики.

РАСХОДЫ НА ОБРАЗОВАНИЕ ПОЧТИ ВДВОЕ ПРЕВЫШАЮТ СРЕДНЕЕВРОПЕЙСКИЕ

Расходы на образование в Республике Молдова достигли рекордных 9,2% от ВВП (среднеевропейский уровень составляет 5,5% от ВВП), не производя значительных экономических и социальных последствий, согласно стратегии развития «Молдова-2020». В 2009 году финансовые отчисления на одного ученика в среднем профессиональном образовании составляли 10224 лей, что на 15% больше, чем в среднем специальном образовании (8709 лей в год за ученика), и на 33,5% (6802 лей в год на ученика) больше, чем в высшем образовании. Несмотря на то, что среднее профессиональное образование является самым дорогим, именно в этом сегменте отмечаются самые серьезные проблемы. Согласно методологии МОТ (Международной организации труда), в 2010 году количество безработных со средним профессиональным образованием составило 22,8 тыс. человек, что больше, по сравнению с количеством безработных с высшим образованием (18,3 тыс.), средним специальным (12,0 тыс.), лицейским, общим средним (22,0 тыс.) и гимназическим (16,8 тыс.), зарегистрировав также и самый большой отсев учащихся (24,5%).

Отмечается и относительно невысокий уровень выпускников, устраивающихся на рынке труда согласно полученной в образовательных учреждениях квалификации, однако отсутствие механизма мониторинга их дальнейшей профессиональной деятельности делает проблему менее заметной. Около 30% выпускников работает не

по профессии, полученной в профессиональном училище, колледже или университете, что говорит о необходимости диверсификации путей образования посредством продвижения концепции непрерывного образования (lifelong learning). Эта проблема усложняется информационной асимметрией между предложением рабочих мест со стороны потенциальных работодателей и ошибочным восприятием студентов возможностей устройства на работу, что способствует сохранению этого феномена на неизменном уровне.

Бизнесмены Республики Молдова, особенно экспортеры, жалуются на недостаточную квалификацию и низкий уровень знаний претендентов на рабочие места. 85% компаний заявляют о нехватке квалифицированной рабочей силы, предприятиям требуется более высокий уровень профессионализма и специальных навыков у работников. Чаще всего экономические агенты говорят о том, что сталкиваются со значительным разрывом между их потребностями и профессиональными знаниями выпускников профессионально-технического образования. Образовательные программы определяют и низкую приспособляемость молодых работников к условиям компании. Чаще всего это приводит к повышенной текучести кадров. С одной стороны, речь идет о работниках, недовольных тем, что не могут выдерживать требования, с другой стороны, о начальстве, которое не получает ожидаемую доходность от работы нанятых сотрудников. Вызывает тревогу и то, что молодые работники не проявляют преданность работе, о чем свидетельствует 52,2% опрошенных компаний.

Низкая производительность труда молодых работников и невысокое качество товаров/услуг создают порочный круг, который в свою очередь определяет скромный размер зарплат. Неконкурентоспособные заработные платы являются еще одной причиной непривлекательности предприятий. Проблема безработицы стоит

острее перед выпускниками средних профессиональных образовательных учреждений, нежели перед теми, кто закончил среднеспециальное или высшее учебное заведение. Их доля в структуре безработицы в 2009 году достигла 28%. В этой связи, эмиграция рабочей силы все больше становится проблемой, требующей безотлагательного решения и более эффективного взаимодействия между образовательной политикой и политикой миграции и занятости населения.

Если правительство не вмешается, нежелательные последствия данной проблемы будут усугубляться. Данная ситуация, сопряженная с неблагоприятным демографическим прогнозом и шатким состоянием здоровья населения, опровергает миф о том, что Молдова обладает многочисленной, квалифицированной и дешевой рабочей силой. В итоге, на рынке труда существенно усиливается дисбаланс между спросом и предложением, а также дефицит квалифицированной рабочей силы. Привлечение инвестиций при нехватке необходимого человеческого капитала становится все труднее, и ряды эмигрантов и дальше будут пополняться новыми выпускниками системы образования, мигрирующими как в поиске более достойно оплачиваемого рабочего места, так и в целях получения качественного образования.

ВЛАСТИ НАМЕРЕНЫ РАЗВИВАТЬ КАЧЕСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Для реализации стратегических представлений образовательная политика будет ориентирована на обеспечение качественного образования. Принятие нового законодательства в сфере образования с учетом европейского опыта, позволит провести структурные и институциональные реформы в этой области, принимая во внимание принцип эффективности и качества. Реформирование системы научных исследований и инноваций путем демонополизации ее финансирования и применения

новых последовательных и соответствующих правил поддержания передового опыта в образовании и науке, повысит качество профессионального образования. Создание Национального агентства по обеспечению качества высшего образования и науки имеет решающее значение для оценки и аккредитации учреждений и программ обучения/повышения квалификации специалистов на рынке труда. Национальный совет по стандартам занятости и сертификации профессиональных компетенций направит учебный процесс на развитие навыков, необходимых на рынке труда. В то же время, будут повышены возможности прогнозирования занятости населения, уделяя особое внимание созданию возможностей непрерывного профессионального образования. Обучающие программы будут ориентированы на профессионализацию, а также развитие в рамках университетов научных исследований и инновационного потенциала.

«Улучшение качества образовательного процесса будет способствовать созданию привлекательного и плодотворного инвестиционного климата благодаря квалифицированной, ответственной и податливой рабочей силе, что приведет к повышению производительности труда и конкурентоспособности. А в результате этого вырастет качество товаров и услуг в национальной экономике. Содействие передаче знаний должно быть выполнено таким образом, чтобы инновационные идеи воплощались в новых продуктах и услугах, генерируя их рост, качественных рабочих мест, и содействуя решению проблем общества, таким образом укрепляя экономическую и социальную сплоченность. Формирование квалифицированной рабочей силы будет обеспечено путем содействия профессиональной ориентации, начиная с общего образования, посредством предложения возможности непрерывного обучения», – говорится в стратегии развития «Молдова-2020».

Виктор УПСУ

Великобритания и Германия разругались из-за бюджета ЕС

Между Великобританией и Германией разгорается ссора из-за бюджета Евросоюза. Ангела Меркель намерена предупредить премьера Дэвида Кэмерона, что она может отменить саммит по этому вопросу в ноябре, если он продолжит блокировать любое увеличение расходов.

Между Великобританией и Германией разгорается ссора из-за бюджета Евросоюза. Канцлер Ангела Меркель намерена предупредить премьера Дэвида Кэмерона, что она может отменить саммит по этому вопросу в ноябре, если он продолжит блокировать любое увеличение общеевропейских расходов, сообщила The Financial Times. Встреча все же состоится, но реальных договоренностей она не принесет, прогнозируют эксперты.

Саммит по вопросам бюджета Евросоюза на 2014-2020 годы намечен на 22-23 ноября. Бюджет ЕС на предыдущую семилетку был утвержден на уровне 864,3 млрд евро. Однако сейчас Еврокомиссия хочет, чтобы в новом бюджетном плане этот показатель превысил 1 трлн евро (1,1% ВВП блока). Великобритания же считает это предложение возмутительным в свете того, что не только в Лондоне, но и во многих других европейских столицах правительства сейчас проводят меры жесткой экономии.

На прошлой неделе на саммите ЕС, посвященном созданию банковского союза, Дэвид Кэмерон пригрозил воспользоваться своим правом вето на бюджет, если его расходы не будут ограничены уровнем инфляции. "Будет просто неприемлемым смотреть на масштабное увеличение расходов ЕС в то время, когда все другие бюджеты урезаются... Если не будет договоренности, выгодной

Британии, то не будет никакой договоренности", — негодовал Кэмерон. Неуступчивость британского премьера связана с тем, что многие его однопартийцы-консерваторы настроены по отношению к единой Европе весьма скептически.

На угрозу Кэмерона Германия решила ответить собственной: Ангела Меркель считает, что в случае если Британия твердо намерена заблокировать бюджет, нет никакого смысла проводить запланированную встречу. Берлин пытается склонить Лондон к собственному, компромиссному варианту — ограничить семилетний бюджет не в абсолютном, а в относительном выражении, на уровне 1% ВВП. В начале ноября немецкий канцлер намерена встретиться с британским премьером, чтобы детально обсудить этот вопрос.

Официально правительство Британии никаких подобных предупреждений пока не получало. Представитель правительства Германии Штеффен Зиберт также опроверг информацию о подобных предупреждениях, добавив, что Берлин заинтересован в успехе саммита.

Впрочем, даже если Британия согласится на предлагаемый Германией компромисс, это не значит, что за него проголосует Еврокомиссия. В поддержку Меркель выступают Финляндия, Австрия, Голландия, Дания и Швеция. Этой же точки зрения формально придерживаются Франция и Италия, хотя эксперты затрудняются прогнозировать, чью сторону они в итоге примут. В то же время за спиной Еврокомиссии сразу 15 менее обеспеченных стран ЕС, для которых бюджет блока — важный источник средств для внутренних проектов.

Эксперты полагают, что саммит все же состоится, а Великобритания не станет блокировать документ. "Однако наиболее вероятным исходом этой встречи станут только весьма пространственные договоренности. Поиск компромисса между Великобританией, странами — реципиентами европейских средств и другими государствами продолжится. Но пока сложно сказать, будет ли это вариант, предложенный Германией, или какое-то новое предложение", — сказал экономист Berenberg Bank Кристиан Шульц.

Выход Греции, Испании, Италии и Португалии снизит мировой ВВП на 17 трлн евро

Новое исследование экономического института Германии показало, что выход Греции, Испании, Италии и Португалии снизит мировой ВВП на 17 трлн евро и введет экономику в рецессию. Выход одной Греции еще может быть управляемым, но нужно избежать эффекта домино.

Выход Греции из Еврозоны будет иметь сравнительно небольшое влияние на мировую экономику, но если это вызовет цепную реакцию, приводящую к вылету других южноевропейских стран из блока единой валюты, экономические последствия для мира будут разрушительными, предупредил экономический институт.

Экономическая исследовательская группа Prognos, провела исследование по заказу фонда Bertelsmann. Выход Греции, Португалии, Испании и Италии забереет в общей сложности 17 200 млрд евро от роста во всем мире к 2020 году.

Исследователи пришли к особенно мрачной оценке, потому что они не просто считали потери кредиторов, которые одолжили деньги пострадавшим от кризиса странам. Они также проанализировали возможные последствия краха евро на экономический рост 42 важнейших промышленных и развивающихся стран, которые составляют более 90 процентов мировой экономики.

Используя эконометрические модели, Prognos сначала рассчитывает эффект от греческого выхода из евро, а затем имитировал шаг за шагом выпадение Португалии, Испании и Италии.

Греческий выход сам по себе может привести к потере валового внутреннего продукта (ВВП) на общую сумму 164 млрд евро или 14300 евро на душу населения к 2020 году через девальвацию новой валюты, безработицу и резкое падение спроса на внутреннем рынке. Это будет стоить Германии €64 миллиардов потерянных кредитов и 73 миллиардов евро, потерянного экономического роста в период между 2013 и 2020 годом, говорится в исследовании. Но это составляет лишь 2,9 процента от ВВП Германии.

Влияние выхода других стран из валютного союза будет более драматичным:

- если Португалия покинет союз, Германия потеряет 225 млрд евро к 2020 году и должна будет списать кредитов на сумму 99 млрд евро. Глобальные потери в росте добавят 2,4 трлн евро, США потеряют 365 млрд евро, Китай — 275 млрд евро;

- Испания покинет еврозону, Германия теряет 850 млрд евро ВВП к 2020 году и должна будет отказаться от 266 миллиардов кредита. США потеряют 1,2 трлн евро, и 42 страны недосчитаются в общем 7,9 трлн евро;

- если Италия, третья по величине экономика еврозоны, вынуждена будет отказаться от евро, "ситуация полностью выйдет из-под контроля", говорится в исследовании. Германия проигрывает 1,7 трлн евро ВВП, и придется списать 455 млрд долларов. Немецкая безработица увеличится свыше одного миллиона к 2015 году. Самым большим проигравшим будет Франция, а затем США, Китай и Германия.

Япония получила рекордный торговый дефицит

В Японии зарегистрирован рекордный торговый дефицит за полугодие (с апреля по сентябрь), сообщает международное радио страны. Он объясняется сокращением экспорта в Китай, прежде всего, автомобилей. Сказалась и напряженность между этими странами по территориальному вопросу.

Только в сентябре этот дефицит составил почти \$7 млрд. А за полугодие он достиг \$40 млрд. Это самый плохой показатель Японии со времени начала сбора этих данных в 1979 году.

Ранее сообщалось, что территориальный спор с Китаем неблагоприятно сказывается на экономике Японии, ухудшая рентабельность ее компаний на китайском рынке. Многие аналитики считают, что на этом фоне ВВП Японии может достаточно резко сократиться в IV квартале.

При этом, как отмечает Associated Press, предмет спора — архипелаг Сенкаку (кит. — Дяоюйтай) — не имеет особой экономической ценности. На островах нет никаких предприятий, дорог, магазинов, даже люди там не живут.

J. P. Morgan прогнозирует сокращение экспорта японских автомобилей в Китай на 40% в октябре-декабре, а автомобильных компонентов — на 40%. Примерно на 35-40% сократятся и закупки других видов потребительских товаров, включая электронику.

Продажи новых автомобилей Toyota в Китае рухнули в прошлом месяце на 49% по сравнению с сентябрем 2011 года — до 44,1 тыс. Honda сократила объемы реализации на 41%, до 33,93 тыс., Nissan — на 35%, до 76,1 тыс.

Число китайских туристов, посещающих Японию, в ближайшие месяцы, как ожидается, сократится на 70%, тогда как в Китай приедет на 30% меньше японцев, чем в прошлом году.

Пассажиры аннулировали 43 тыс. билетов на рейсы All Nippon Airways за период сентябрь-ноябрь: 28 тыс. из Китая в Японию и 15 тыс. из Японии в Китай, заявила пресс-секретарь авиаперевозчика Аюми Кунимата. На долю Китая приходится четверть международных пассажирских перевозок авиакомпании.

"Роснефть" купила долю TNK-BP за \$27 млрд

Совет директоров BP одобрил продажу «Роснефти» доли в TNK-BP за \$27 млрд, сообщает The Financial Times. «Сделка ознаменовала конец совместного предприятия, которое было очень выгодным для BP. Однако оказалось огромной головной болью для компании», — пишет газета.

BP получит наличными от 11 до 13 млрд долл., а также между 15% и 20% доли акций в «Роснефти», сообщает FT.

Ранее СМИ писали, что за принадлежащие BP 50% TNK-BP британская компания получит почти 13% акций «Роснефти» и около 17 млрд долл. наличными.

BP уже владеет 1,3% акций «Роснефти», которые она приобрела в ходе IPO госкомпании в 2006 году. Таким образом, BP станет вторым акционером «Роснефти» после российского государства. BP получит 12,5% акций, принадлежащих группе «Роснефть», а также часть госпакета, находящегося на балансе «Роснефтегаза».

Мировые СМИ в своих публикациях от 22 и 23 октября обсуждают перспективы соглашения, заключенного British Petroleum с «Роснефтью». Эксперты разделились во мнениях о сделке, по итогам которой сохраняются присутствие иностранной компании на отечественном рынке.

Аналитики, опрошенные Daily Telegraph, благожелательно восприняли заключение договора. Эксперты, опрошенные Guardian, обвиняют топ-менеджмент BP в пренебрежении интересами компании.

По факту совет сделал противоположное. BP получит 20% акций «Роснефти» и сверх того выкупит долю правительства РФ в 5,66% по цене на 12% выше рыночной. Общий размер переплаты, по мнению издания, составит 500 млн долл.

Аналитики, опрошенные Guardian, видят и преимущества такой сделки, но не слишком верят, что их удастся реализовать.

Украина запретит экспорт пшеницы

Украина запретит экспорт пшеницы с 15 ноября из-за опасений дефицита и роста цен на хлеб внутри страны. Об этом сообщает Reuters со ссылкой на источники среди трейдеров. Официальной информации об ограничениях пока не поступало. Будет ли запрет касаться уже заключенных контрактов или только новых, неизвестно.

Украина стала одной из стран, пострадавших от неурожая в текущем году. Сбор пшеницы упал на треть до 15,5 миллиона тонн. В то же время страна потребляет 12 миллионов тонн в год.

Хотя официальных ограничений на экспорт пшеницы не существует, между правительством и поставщиками подписан меморандум. Согласно ему, в сезоне 2012/13 Украина может продать за рубеж 4 миллиона тонн пшеницы.

По данным аграрного министерства, слишком высокий уровень экспорта может привести к исчерпанию всех излишков уже к 15-20 ноября. Мясные показатели вывоза сейчас составляют 1,3 миллиона тонн. Всего с начала сезона Украина экспортировала 7,1 миллиона тонн зерна, из которых половина приходится на пшеницу.

В 2012 году североамериканские и евразийские производители пшеницы серьезно пострадали от неурожая зерновых, в основном вызванного засухой. К примеру, в России по итогам года планируется собрать немногим более 70 миллионов тонн. Для сравнения, в прошлом году урожай составил 94,2 миллиона тонн зерна. Потери США оказались еще больше.

В результате массового неурожая, цены на зерно по всему миру резко поднялись, потянув за собой и мясо-молочную продукцию. Спрос на мировом рынке также вырос, что вынудило правительства ряда стран ввести ограничительные меры в отношении экспорта из опасений дефицита на внутреннем рынке.